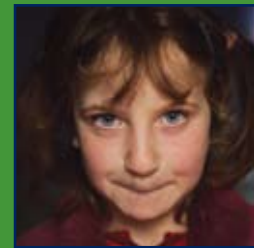

UN
DP

ABORDAREA INTEGRATOARE DE GEN ÎN PRACTICĂ

**Un set
de instrumente**

**Metodologie,
Analize pe sectoare
și Studii de caz**

Această publicație a fost tradusă și tipărită în limba română cu suportul financiar al Programului Comun Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) al Guvernului Republicii Moldova, al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și al Entității Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women), și finanțat de Guvernul Suediei.

Despre Programul Comun Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI)

În 2010, Guvernul Republicii Moldova, PNUD și UN Women au lansat Programul Comun Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI), finanțat de către Guvernul Suediei.

Obiectivul de dezvoltare al PCDLI este de a acorda asistență Republicii Moldova pentru a asigura ca grupurile vulnerabile din zonele urbane și rurale sărace să profite de oportunitățile de dezvoltare socio-economică durabilă prin intermediul unor politici locale și regionale adecvate implementate de administrațiile publice locale și partenerii lor într-un mod bazat pe drepturile omului și sensibil la dimensiunea de gen.

PCDLI contribuie la îmbunătățirea cadrului politic și legal, precum și la sprijinirea sistemelor și procedurilor administrative – activități axate pe transferul eficient de competențe către autoritățile publice locale, pe descentralizare și promovarea rolului APL în luarea deciziilor prin intermediul a patru componente: Consiliere și promovare de politici, Guvernare locală și participare, Abilitarea comunităților, Transnistria și zona de securitate.

Pentru a promova dezvoltarea bazată pe drepturile omului și sensibilă la gen la nivel regional și local, partenerii programului plasează abordarea bazată pe drepturile omului (ABDO), abordarea integratoare a egalității de gen și abilitarea femeilor în centrul tuturor activităților programului.

Casa ONU
Str. 31 August 1989, 131
MD-2012 Chișinău
Republica Moldova
www.un.md

ABORDAREA INTEGRATOARE DE GEN ÎN PRACTICĂ

**Un set
de instrumente**

**Metodologie,
Analize pe sectoare
și Studii de caz**

Drepturi de autor aferente acestei publicații nu există. Ediția poate fi reprodusă în întregime sau parțial, fără permisiunea prealabilă din partea Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. Cu toate acestea, sursa trebuie menționată.

Ediția a 3-a, 2007.

Ediția a 2-a, 2004.

Prima ediție, 2002.

Această publicație este disponibilă, de asemenea, în limbile engleză și rusă și poate fi descărcată din Internet: www.undp.org/europeandcis

Setul de instrumente a fost comandat de către Programul Regional al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, Biroul Regional pentru Europa și CSI (PNUD RBEC).

Grosslingova 35 811 09, Bratislava, Republica Slovacă.

Tel.: 421 (2) 59337 111

Fax: 421 (2) 59337 450

ISBN: 978-92-9504-267-4

Copertă și design: Glen Brooker

Aspect și imprimare: Renesans, s.r.o., Bratislava, Republica Slovacă

Abordarea integratoare de gen în practică: un set de instrumente

Redactor-șef:

Nadja Dolata.

Autor principal:

Astrida Niemanis

Echipa de bază:

Dono Abdurazakova, Shannon Brooker, Anneli Gustafsson, Mamura Nasirova, Lafar Lavan, Louise Sperl

Autorii capitolelor/revizuirilor:

Marina Blagojevic, Vanessa Farr, LeeNah Hsu, Armine Ishkanian, Larissa Kapitsa, Nevena Kulic, Louise Nylin, Olga Pietruchova, Elizabeth Villagomez, Theresa Weber, Lara Jacob.

Traducere și redactare în limba română:

Casa de traduceri "Berlizzo Group"

Consultări și grupuri de lectură:

Jonathan Brooks, Illaria Carnevali, Geordie Coleville, Mark Collins, Janka Geckova, Riet Groenen, Katrin Kinzelbach, John Macauley, Nick Maddock, Vladimir Mikhalev, Susanne Milcher, Mark Mozur, Marina Olshanskaya, Holger Osterrieder, Katy Shroff, Louise Sperl, Robert Thompson, Gina Volynsky.

Revizuire colegială:

Kleljia Balta, Clemens Elisabeth, Anastasia Divinskaya, Hudgins Tony, Charita Jashi, Khotkina Zoya, Richard Marshall, Kalyani Menon-Sen, Metcalfe Roohi, Miyaoi Koh, Prewitt Geoff, Rijal Kamal, Bharati Siliwal, firma Sirco Armin, Sudarshan Ramaswamy, Jocelyne Talbot, Alina Ostling, Pellaux Julien.

Studii de caz:

UNIFEM CSI; UNIFEM ESE; Ruba Al Hassan, Kleljia Balta, Sandra Bareyre, Berna Bayazit, Valentina Bodrug-Lungu, Natia Cherkezishvili, Vesna Ciprus, Geordie Colville, Anastasia Divinskaya, Shanti Faiia, Pavlina Filipova, Samra Filipovic Hadziabdic, Annika Flensburg, Nune Harutyunyan, Evgenia Ivanova, Zuzanna Jezerska, Galina Kalinaeva, Spomenka Kronic, Yelena Kudryavtseva, Entela Lako, Dina Loghin, Flora Macula, Wariara Mbugua, Madhavi Malalgoda Ariyabandu, Alina Ostling, Julien Pellaux, Tara-Lisa Persaud, Shirley Randell, Farrukh Shoimardonov, Ruta Svarinskaite, Armin Sirco, Yesim Oruc, Yasemin Uyar, Cecilia Valdivieso, Ana Vukovic.

Punctele de vedere exprimate în această publicație nu reprezintă neapărat viziunile țărilor-membre ale Consiliului Executiv PNUD sau ale instituțiilor Organizației Națiunilor Unite. Publicația este un produs independent comandat de PNUD. Acesta este rezultatul unui efort de colaborare a unei echipe de consultanți, consilieri și autori, coordonat de către Echipa de bază a PNUD.

Prefață

La trecerea într-un nou mileniu, abordarea integratoare de gen a fost un concept relativ nou atât pentru estul și sudul Europei, cât și pentru Comunitatea Statelor Independente (CSI). Activiștii, autorii de politici și legislatorii care au fost preocupați de asigurarea unui grad sporit de egalitate între femei și bărbați au înregistrat multe progrese în ceea ce privește punerea drepturilor femeilor pe agenda legislativă. Totuși, integrarea dimensiunii de gen în toate domeniile de elaborare a politicilor și de luare a deciziilor a întârziat mult. Acesta a fost principalul impuls pentru crearea primei ediții - **Abordarea integratoare de gen în practică: ghid**.

Atunci când acest ghid a fost testat pentru prima dată cu participarea practicienilor, în vara anului 2001, reacția a fost nemaipomenită. Manualul, fiind recunoscut ca o colecție unică de îndrumări practice și informații teoretice de context, care a oferit un set de instrumente necesare pentru aplicarea abordării integratoare de gen, în munca de zi cu zi, a fost tradus în întregime sau parțial în mai multe limbi din regiune, printre care albaneză, letonă, rusă, ucraineană, turkmenă, uzbekă, slovacă și română. Iar pentru a satisface cererea sporită, a fost publicată a doua ediție, ușor actualizată.

De la prima publicare, *Abordarea integratoare de gen în practică: ghid*, au fost înregistrate progrese considerabile în țările Europei Centrale și de Est și CSI. Totuși, evoluțiile au fost însoțite de noi circumstanțe și provocări emergente. Acest teren mișcător a solicitat ca strategiile noastre de aprofundare a egalității de gen să fie flexibile, inovatoare și persistente.

A devenit clar că potențialul abordării integratoare de gen este mare și că ar putea fi explorat în noi moduri, pentru a satisface mai bine necesitățile utilizatorilor. În plus, cererea din partea practicienilor atât din cadrul birourilor PNUD, cât și din instituțiile guvernamentale, pentru instrumente eficiente care să faciliteze aplicarea abordării integratoare de gen, a rămas considerabilă. Astfel, în vara anului 2005, la Bratislava, a fost convocată o reuniune a grupului de experți. Pe baza rezultatelor unui sondaj realizat printre utilizatorii ghidului și a recomandărilor experților, a fost inițiată o revizuire majoră a ediției. Această reuniune a marcat începutul unui proces de revizuire și modificare de doi ani, realizat cu sprijinul financiar al Biroului pentru politica de dezvoltare, Fondul Trust pentru Tematică de Gen. Cu mare plăcere – și cu dedicație reînnoită față de îmbunătățirea vieții femeilor și bărbaților, fetelor și băieților în regiune – vă aducem a treia ediție *Abordarea integratoare de gen în practică*.

Ghidul a fost extins pentru a forma un set de instrumente care să cuprindă o diversitate mai mare de instrumente, deoarece a fost recunoscut faptul că nu toate secțiunile ar fi relevante în toate situațiile. Setul de instrumente este compus din două părți: prima este formată din secțiunile metodologice, iar partea a doua, inclusiv **rezumatele referitoare la gen**, este disponibilă pe CD (în limbile engleză și rusă).

Într-un efort de a face acest set de instrumente specific diferitelor regiuni și orientat practic, în acest Set de instrumente au fost colectate și integrate circa 25 de **studii de caz reale ale experiențelor în abordarea integratoare de gen** și ale inițiativelor de gen din întreaga regiune. A fost inclusă o **Introducere** revizuită și extinsă care plasează în mod ferm în contextul egalității de gen provocările și oportunitățile din Europa și CSI. Secțiunea **10 pași pentru implementarea abordării integratoare de gen în New York** a fost în mod semnificativ redactată și extinsă pentru a include studii de caz și exemple relevante pentru regiune. A fost integrată o nouă secțiune **Egalitatea de gen: principiile de bază**, ca un "abecedar" pentru utilizatorii mai puțin familiarizați cu conceptele și teoriile principale ce se află la baza politicii de egalitate a genurilor.

Analiza de gen: un scurt ghid nu mai este o anexă, ci o secțiune de sine stătătoare. Aceasta a fost refăcută și revizuită în mod substanțial și include noi studii de caz și exemple. Colecția de **rezumate de gen** cuprinde noi descrieri pe scurt referitoare la HIV/SIDA, Dezvoltarea Sectorului Privat, Energia și Mediul și versiuni semnificativ revizuite referitoare la Muncă, Sărăciei și Macroeconomie, și Comerț. Rezumatul privind Armata și Apărarea a fost revăzut, incluzând acum o perspectivă mai largă de prevenire a crizelor și recuperarea. Toate rezumatele au fost actualizate și modificate de către experți.

În cele din urmă, am constatat că activitatea de colectare a studiilor de caz și exemplurilor în regiune a prezentat o provocare mai mare decât era de așteptat. În timp ce am adunat numeroase exemple utile de intervenții de gen, exemplele rare de proiecte ce abordează pe deplin dimensiunea de gen au relevat faptul că mai avem încă un drum lung de parcurs pentru abordarea integratoare de gen în cadrul proiectelor și programelor. Există o mare necesitate de a intensifica activitatea pe gen atât la nivel regional, cât și pe plan global.

După cum puteți vedea din lista mulțumirilor, producerea acestui set de instrumente a necesitat munca și dedicația multor oameni la etapele de elaborare, revizuire și redactare. Suntem neșpus de recunoscători tuturor celor care și-au împărtășit viziunile și competențele prin comentarii, feedback și consiliere, pentru a face din acest set de instrumente o colecție variată și bogată de cunoștințe pe care acesta o reprezintă.

Olav Kjørven

Administrator și Director Asistent,
Biroul pentru Politica de Dezvoltare

Kori Udovicki

Administrator și Director Asistent,
Biroul Regional pentru Europa și CSI

Cuprins

Introducere: Abordarea integratoare de gen în Europa de Sud și de Est și CSI.....	9
--	----------

Partea I

10 pași pentru aplicarea abordării integratoare de gen în procesul de elaborare a politicilor	25
Introducere	27
PASUL 1: O abordare integratoare a părților interesate: Cine sunt factorii de decizie?	29
PASUL 2: Implementarea unei agende integratoare de gen: Care este problema?	32
PASUL 3: Un drum spre egalitatea de gen: Care este scopul?	34
PASUL 4: Cartografierea situației: Ce informații deținem?	36
PASUL 5: Cizelarea subiectului: Cercetare și Analiză	44
PASUL 6: Deciderea asupra unui parcurs de acțiune: Elaborarea intervențiilor de politici și a bugetelor	46
PASUL 7: Strategii de promovare: Genul contează!	50
PASUL 8: Monitorizarea: Priviți asupra lucrurilor cu ochi sensibili la gen	56
PASUL 9 : Evaluarea: Cum am reușit?	61
PASUL 10: Abordarea integratoare de gen asupra comunicării.....	64
Referințe	67
Egalitatea de gen: principii de bază.....	69
Introducere	71
Ce este egalitatea de gen ?	71
Egalitatea de gen înseamnă “la fel”?	76
Este egalitatea de gen o problemă doar a femeilor?	79
Oare nu am obținut deja egalitatea de gen?	
Nu există acum alte probleme mai importante?	81
Care sunt cauzele inegalității de gen?	84
Care sunt costurile inegalității de gen?	88

Absența discriminării directe împotriva femeilor înseamnă că egalitatea a fost atinsă?	90
Ce ziceți despre acțiuni afirmative?	92
Cum poate fi obținută egalitatea de gen?	93
Concluzie	95

Analiza de gen: un ghid	97
Ce este analiza de gen?	100
Planificarea analizei de gen	107
Evaluarea impactului de gen.....	119
Rezumat și concluzii.....	135

Glosar de termeni și concepte-cheie pentru integrarea dimensiunii de gen	137
---	------------

Anexe: Studii de Caz	149
-----------------------------------	------------

Partea II: Rezumate pe sectoare (pe CD)

Introducere: Abordarea integratoare de gen în Europa de Sud și de Est și CSI

De ce este nevoie de acest set de instrumente pentru abordarea integratoare de gen?

De ce este abordarea integratoare de gen relevantă pentru domeniul preocupărilor mele? Este oare relevantă pentru această regiune? De ce ar trebui să o aplic? Și, chiar dacă înțeleg relevanța acesteia, *cum* pot să o implementez? Ce anume trebuie să fac? Acestea sunt întrebările puse de obicei de practicienii angajați în activitatea aferentă politicilor publice și dezvoltării și, respectiv, întrebările abordate de acest set de instrumente.

Următoarele pagini oferă informații și recomandări în patru domenii principale:

1. Despre acest Set de Instrumente: Care sunt obiectivele acestuia? Pentru cine este destinat acesta? Cum trebuie să-l folosesc?
2. Ce este Abordarea integratoare de gen?
3. Abordarea integratoare de gen în contextul Europei și CSI: provocări regionale
4. Progresul în Abordarea integratoare de gen

1. Despre acest Set de instrumente

Obiectivele acestui set de instrumente sunt:

- prezentarea unei înțelegeri comprehensive a abordării integratoare de gen; și
- oferirea unor îndrumări detaliate referitor la modul în care poate fi pusă în practică abordarea integratoare de gen.

Setul de instrumente realizează aceste obiective prin recomandări, studii de caz, exemple, sugestii și prin prezentarea de informații relevante referitoare la regiune.

Pentru cine este Setul de instrumente?

Acest set de instrumente este conceput, în primul rând, pentru practicienii angajați în activitatea aferentă politicilor publice și dezvoltării, care nu sunt experți în problemele de gen, dar care, totuși, sunt investiți cu responsabilitatea de zi cu zi de aplicare a abordării integratoare de gen. Acești specialiști pot activa în cadrul PNUD și al altor organizații ONU, la proiecte specifice axate pe politici sau dezvoltare ori în cadrul guvernelor naționale și altor organe cu competențe

de elaborare a politicilor. Scopul acestui set de instrumente este de a îndruma acești specialiști în activitatea lor. Deoarece majoritatea utilizatorilor nu sunt specialiști în domeniul genului, limbajul utilizat, exemplele și detaliile acestui set de instrumente sunt concepute în modul corespunzător.

În același timp, setul de instrumente va fi demn de atenție și util pentru alte grupuri interesate în integrarea abordării de gen:

- Organizațiile non-guvernamentale și grupurile de activiști îl pot folosi pentru a monitoriza și sprijini acțiunile instituțiilor guvernamentale și internaționale.
- Supraveghetorii elaboratorilor de politici și personalului proiectelor vor obține o mai bună înțelegere a modului în care abordarea integratoare de gen va afecta planurile de muncă ale personalului lor și cum pot integra ulterior abordarea integratoare de gen în sistemele lor de evaluare a performanțelor, odată cu alocarea de resurse bugetare adecvate.
- Specialiști și consultanți în domeniul genului social vor putea aprecia acest ghid ca fiind util, folosindu-l ca o referință rapidă și succintă în activitatea proprie sau pentru instruirea altor persoane.
- Studenții vor obține o ilustrare a modului în care abordarea integratoare de gen funcționează în practică.

În timp ce setul de instrumente conține informații, studii de caz și exemple care vor prezenta interes pentru toți utilizatorii din cadrul comunității internaționale de dezvoltare și de elaborare a politicilor, acesta a fost conceput în mod special pentru practicieni din Europa de Sud și de Est și Comunitatea Statelor Independente (menționate în acest set de instrumente ca "Europa și CSI").

Cum pot utiliza acest set de instrumente?

Acest set de instrumente este compus din două părți principale:

- **Partea I – Metodologiile abordării integratoare de gen**

Partea I a acestui set de instrumente oferă instrucțiuni practice pentru abordarea integratoare de gen în orice domeniu sau sector de politici.

Secțiunile incluse în Partea I sunt:

- 10 pași pentru abordarea integratoare de gen în procesul de elaborare a politicilor
- Analiza de gen
- Principiile de bază ale egalității de gen
- Glosar de Termeni și Anexa cu Studii de caz

10 pași pentru abordarea integratoare de gen în procesul de elaborare a politicilor: Această secțiune descrie procesul de implementare a abordării integratoare de gen, fiind structurată în 10 etape care corespund "ciclului de viață" al unei politici sau al unui proiect. Fiecare etapă este descrisă cu ajutorul diverselor instrumente, liste de verificare și exemple. Secțiune prezintă, de asemenea, un studiu de caz în care sunt parcurse toate cele 10 etape pentru ca utilizatorii să obțină o ilustrare mai clară a abordării integratoare de gen în practică.

Aceste 10 etape sunt prezentate ca un ciclu, însă este recomandată începerea cu etapa care se potrivește cel mai bine debutului pentru sarcina corespunzătoare. Deși este preferabilă ca punct de plecare a procesului de implementare a abordării integratoare de gen parcurgerea etapelor de conceptualizare ale unei politici sau ale unui proiect, un impact semnificativ poate fi obținut și prin integrarea ulterioară a acesteia. Diferitele puncte de început sunt descrise în Partea I.

Analiza de gen: un ghid: Această secțiune aprofundează cel mai important aspect al analizei abordării integratoare de gen. Ghidul oferă o înțelegere detaliată a ceea ce reprezintă analiza de gen, precum și orientări practice pentru planificarea și implementarea activității legate de analiza de gen. Aici sunt incluse, de asemenea, informații specifice privind evaluarea impactului de gen (EIG), care este o formă comună a analizei de gen, precum și legate de screening și instrumente de evaluare pentru facilitarea procesului de analiză de gen în elaborarea de politici și de programe. Ghid conține diferite exemple și studii de caz și se încheie cu un rezumat și concluzii.

Analiza de gen: un ghid este un factor-cheie complementar atât pentru Partea I, cât și pentru Partea a II-a ale acestui set de instrumente, care trebuie utilizate în legătură cu aceste prime două părți, ca o perspectivă mai detaliată asupra acestui element necesar și esențial al integrării perspectivei de gen.

Principiile de bază ale egalității de gen: principiul integrării perspectivei de gen începe cu recunoașterea faptului că egalitatea de gen este un aspect esențial și inalienabil al dezvoltării umane durabile și al realizării drepturilor omului. Pentru a implementa cu succes abordarea integratoare de gen, este necesară o înțelegere clară a ceea ce înseamnă egalitatea de gen.

Autorii acestui set de instrumente recunosc faptul că egalitatea de gen este un concept complex și că inegalitatea de gen are cauze și efecte care sunt la fel de complexe. În scopul instruirii practicienilor care nu sunt neapărat specialiști în domeniul genului sau al integrării egalității de gen, acest ghid explorează și explică aceste complexități în detaliu. Pentru a reuși asta, ghidul oferă exemple de manifestare a inegalităților de gen în multe și diverse domenii ale vieții noastre. De asemenea, acesta este un mijloc util de recapitulare și de referință pentru cei care posedă o anumită experiență în subiectele de gen.

Glosarul și Anexa cu Studii de caz: glosarul servește drept referință pentru termenii frecvent utilizați în domeniul genului și abordării integratoare de gen. În anexa cu studiile de caz puteți găsi toate cazurile și exemplele incluse în întregul Set de instrumente, pentru facilitarea referirii, precum și ilustrații pentru ceea ce poate însemna în practică abordarea integratoare de gen.

- **Partea a II-a - Rezumate de gen: Implementarea sectorială a abordării integratoare de gen (pe CD)**

Partea a II-a, care se află pe CD-ul din setul de instrumente (în limbile engleză și rusă), este împărțită într-o serie de "Rezumate de gen" sau organizată sectorial, pe domeniu de program. Rezumatele evidențiază principalele "problemele de gen" în fiecare domeniu, argumentele-cheie pentru integrarea perspectivei de gen, precum și indicatori posibili de progres și de acțiune.

Abordarea pas cu pas, prezentată în Partea I a acestui set de instrumente, poate fi folosită ca un cadru de lucru cu aspectele mai substanțiale menționate în Rezumatele de gen din Partea a II-a.

Informația conținută în Rezumatele de gen nu poate fi exhaustivă, deoarece situațiile specifice vor varia, fără îndoială, în funcție de țară și în timp. Cu toate acestea, rezumatele ar trebui să servească ca un punct de pornire util.

Partea a II-a începe cu o prezentare mai detaliată a modului de utilizare a Rezumatelor de gen.

2. Ce este abordarea integratoare de gen?

Abordarea integratoare de gen este o strategie comprehensivă, care are drept scop obținerea unui nivel mai înalt a egalității de gen. Acest lucru este realizat prin integrarea perspectivei de gen în instituțiile comune existente și în toate domeniile sau sectoarele de program (de exemplu, comerț, sănătate, educație, mediu, transport, etc.).

În sistemul Organizației Națiunilor Unite, abordarea integratoare de gen a fost definită și adoptată în anul 1997. Definiția abordării integratoare de gen, oficial adoptată de ONU, este următoarea:

“... procesul de evaluare a implicațiilor pentru femei și bărbați ale oricărei acțiuni planificate, inclusiv acte legislative, politici sau programe, în toate domeniile și la toate nivelurile. Aceasta reprezintă o strategie care are drept scop de a obține ca preocupările și experiențele femeilor și cele ale bărbaților să fie percepute ca dimensiune integrantă a elaborării, implementării, monitorizării și evaluării politicilor și programelor în toate domeniile politice, economice și sociale, astfel încât femeile și bărbații să beneficieze în mod egal de acestea, iar inegalitatea să nu fie perpetuată”.¹

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) are, în activitățile sale, atribuții în două direcții pentru promovarea egalității de gen: abordarea integratoare de gen și abilitarea femeilor. Acțiunile de abilitare a femeilor pot fi prezente, cu siguranță, ca intervenții specifice în cadrul abordării integratoare de gen. Cu toate acestea, în timp ce capacitatea de abordare integratoare de gen este încă în curs de consolidare, este importantă acordarea unei atenții specifice și bine orientate pentru inițiativele de abilitare a femeilor.

Abordarea integratoare de gen este nu doar o chestiune de justiție socială, ci este necesară pentru asigurarea unei dezvoltări umane echitabile și durabile. Rezultatul pe termen lung al abordării integratoare de gen va fi obținerea unei dezvoltări umane mai reușite și mai durabile pentru toți.

În mod evident, adoptarea unei abordări integratoare de gen nu înseamnă că a fost satisfăcută necesitatea de politici, programe sau proiecte specifice pentru egalitatea de gen. Nivelul de intervenție (de la cel de bază “sensibilitatea de gen” până la programe cuprinzătoare și specifice pentru femei sau pentru bărbați) va depinde de necesitățile și prioritățile specifice, relevate de o evaluare sensibilă la gen a situației existente (de exemplu, analiza de gen).

¹ Raportul Consiliului Economic și Social pentru anul 1997. Organizația Națiunilor Unite, 1997.

Abordarea integratoare de gen în cadrul structurilor și mediilor organizaționale

Ca o strategie comprehensivă, abordarea integratoare de gen trebuie să acorde, de asemenea, atenție mediului (de birou, corporativ, etc.) în care sunt elaborate și implementate politicile și programele. Astfel, o strategie de integrare a aspectelor de gen în procesele de programare trebuie însoțită de o strategie care să asigure că mediul de lucru este sensibil la gen, unul care garantează egalitatea de șanse și de tratament pentru bărbați și femei. Trebuie să fie asigurate și capacitatea tehnică, și resursele suficiente pentru implementarea reușită a abordării integratoare de gen.

De ce “Abordarea integratoare de gen” este nouă?

Abordarea integratoare de gen face explicită dimensiunea de gen în toate sectoarele de politici. Egalitatea de gen nu mai este privită ca un “subiect separat”, ci devine o preocupare pentru toate politicile și programele. Mai mult decât atât, abordarea integratoare de gen nu privește femeile izolat, ci conține bărbații și femeile în calitate de actori în procesul de dezvoltare și de beneficiari ai acestuia. Spre deosebire de o abordare “neutră” a dezvoltării, o abordare integratoare de gen nu presupune faptul că politicile și intervențiile vor afecta în același mod bărbații și femeile, băieții și fetele.

Este semnificativ faptul că abordarea integratoare de gen diferă de abordarea “Femeile în dezvoltare” în măsura în care aceasta are ca punct de pornire o analiză amplă și riguroasă a situației privind dezvoltarea, și nu ipotezele *a priori* despre rolurile și problemele femeilor. Experiența a demonstrat că problemele de gen diferă în funcție de țară, regiune și situație concretă. Mai mult decât atât, aceeași experiență relevă că bărbații și femeile și băieții și fetele au de multe ori necesități și priorități diferite și că oportunitățile oferite de politici și proiecte, precum și rezultatele acestora, deseori, afectează în măsură inegală aceste grupuri. Abordarea integratoare de gen încearcă să remedieze această inegalitate. Iată de ce **integrarea dimensiunii de gen are un avantaj distinct** atât în comparație cu “abordarea neutră față de gen”, cât în comparație cu abordarea “Femeile în dezvoltare”:

- Abordarea integratoare de gen utilizează resursele disponibile într-un mod care să asigure cel mai mare beneficiu pentru toți - bărbați, femei, băieți și fete.
- Abordarea integratoare de gen identifică și folosește oportunități de ameliorare a egalității de gen în proiectele și politicile care, în caz contrar, nu ar fi inclus abordarea problemelor de gen.
- Abordarea integratoare de gen poate include inițiative concrete pentru femei în domeniul strategic, cum ar fi legislația, alegerea și participarea la luarea deciziilor, dar poate aborda, de asemenea, prejudecățile ascunse care conduc la situații inechitabile pentru bărbați și femei în toate sectoarele de elaborare a politicilor.
- Din punct de vedere operațional, abordarea integratoare de gen permite factorilor care elaborează politicile și practicienilor nu doar să se concentreze asupra rezultatelor inegalității de gen, ci și să identifice și să abordeze procesele care le provoacă.

3. Integrarea perspectivei de gen în contextul Europei, Asiei Centrale și cel al țărilor CSI: provocări regionale

De ce este nevoie de o abordare integratoare de gen în Europa și CSI?

Tranzițiile post-socialiste au creat oportunități și avantaje pentru unii, însă au fost înregistrate, de asemenea, creșteri ale nivelurilor de sărăcie, șomaj, excludere socială² și polarizare. În timp ce atât bărbații, cât și femeile s-au confruntat cu dificultăți în perioada de tranziție, femeile au suferit, în mod evident, pierderi sociale, politice și economice mai mari decât bărbații. Este important să nu se confunde genul social cu promovarea drepturilor femeilor și este, de asemenea, esențial să se rețină că, în pofida progreselor înregistrate în obținerea unei mai mari egalități de gen, femeile rămân a fi printre segmentele cele mai sărace și marginalizate de populație atât din regiunea Europei și țărilor Comunității Statelor Independente, cât și din întreaga lume. Din mai multe caracteristici ale identității, inclusiv vârsta, etnia, religia, clasa, dizabilitatea, orientarea sexuală, genul și educația – genul social este unul dintre cei mai importanți factori ce determină modul în care o persoană este percepută în societate, rolurile pe care se așteaptă ca acestea să le joace, accesul la resurse și oportunități, precum și puterea de a influența luarea deciziilor.

Acum, la trecerea celor 15 ani de la prăbușirea sistemului socialist de stat, există o mare diversitate în rândul țărilor Europei și CSI. În timp ce mai multe țări, cum ar fi Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia și Slovacia, sunt membre ale Uniunii Europene și au economii relativ puternice și democrații stabile, situația este diferită începând cu Balcanii și mai departe la est în CSI. Faptul că 12 din 15 țări ex-sovietice și mai multe state din Europa Centrală și de Est sunt incluse în categoria PNUD "Dezvoltare umană medie"³ înseamnă acestea se confruntă cu provocări specifice statelor aflate în curs de dezvoltare.

Chiar dacă aceste țări pot să nu înregistreze lacune substanțiale în ceea ce privește ratele științei de carte sau cuprinderea în educație, totuși, femeile din spațiul post-sovietic suportă inegalități bazate pe gen. Iar unele dintre acestea au apărut din cauza politicilor din perioada de tranziție, în timp ce altele sunt provocate de re-apariția anumitor ideologii conservatoare și prejudecăți ascunse, care dezavantajează femeile. Din acest motiv, este important ca factorii de elaborare a politicilor și practicienii să adopte o abordare integratoare de gen în elaborarea și implementarea politicilor în această regiune, astfel încât acestea să trateze cât mai bine inegalitățile și formele de excludere socială, bazate de genul social.

Transformările socio-economice rapide și provocările

Unele dintre politicile socio-economice și politice promovate în perioada de tranziție nu au reușit să elimine dezavantajele femeilor, cum ar fi "povara dublă" – de la acestea se așteaptă să aducă un

² Excluziunea socială se referă la obstacolele structurale și aranjamentele instituționale care interzic accesul unor persoane, familii și grupuri la resursele asociate cetățeniei, în bază de gen, vârstă, etnie, etc.

³ PNUD 2005.

venit în gospodărie, suplimentar la îngrijirea copiilor și a altor membri ai familiei; lipsa accesului pentru femei la nivelurile mai înalte de guvernare, precum și oportunitățile inegale de plată și de angajare în sistemele socialiste. În schimb, unele dintre aceste politici de liberalizare și privatizare, inclusiv dezafectarea sistemelor de asigurare socială și excluderea subvențiilor pentru îngrijirea copiilor, educație și sănătate, au intensificat, de fapt, asimetria de gen, excluderea socială și inegalitățile. De exemplu, începând cu anii 1990, femeile au fost forțate să părăsească piața forței de muncă, într-un număr mult mai mare decât bărbații, și au fost nevoite să se angajeze la slujbe cu remunerare mai mică în sectorul public sau în industria serviciilor⁴. Pierderea subvențiilor a însemnat că îngrijirea accesibilă a copiilor s-a redus semnificativ, iar accesul la asistență medicală și educație a devenit mult mai dificil.

Excluziunea socială se referă la obstacolele structurale și aranjamentele instituționale care refuză unor persoane, familii și grupuri accesul la resursele legate de cetățenie pe baza de gen social, vârstă, etnie, etc.

Suplimentar la consecințele negative ale acestor politici, în diferite țări post-socialiste au re-apărut ideologiile conservatoare, conducând la o redefinire a rolurilor și relațiilor de gen. Astfel, violența împotriva femeilor, o problemă care există în societățile din întreaga lume, a fost exacerbată de sărăcia în creștere, dislocarea socială și excludere, în multe țări ale Europei Centrale și de Est și CSI. Din cauza lipsei de locuri de muncă viabile și locuințe la prețuri accesibile, femeile care sunt victime ale violenței se simt de multe ori incapabile să părăsească o relație abuzivă. În timp ce programele de adăpost și liniile fierbinți au oferit ajutor unui număr mic de femei din regiune, aceste abordări au fost deseori concepute ca fiind destinate izolat femeilor "femei-doar", ne-reușind să ia în considerare aspectele mai structurale și instituționale mai largi.⁵

Ideologiile conservatoare nu doar limitează oportunitățile femeilor, acestea restrâng, de asemenea, accesul la resurse. De exemplu, multe femei din Tadjikistan, în pofida drepturilor lor funciare oficiale, au fost excluse din procesul de împărțire a pământului, deoarece funcționarii le refuzau de multe ori cererile. Acest fapt a agravat situația, având în vedere migrația forței de muncă masivă a bărbaților după proclamarea independenței, urmare al cărui fapt un procent ridicat de femei din mediul rural din Tadjikistan au devenit responsabile pentru o mare parte din lucrările agricole.⁶

Ca rezultat al sărăciei în creștere, în perioada post-socialistă s-a înregistrat, de asemenea, o extindere semnificativă a migrației temporare și permanente.

Multe femei din Albania, Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Kirgizstan, Tadjikistan și ale țării se confruntă cu dificultăți pentru că sunt lăsate acasă de către soții lor, care pleacă la muncă peste hotare cu lunile sau chiar cu anii. Gospodăriile conduse de femei nu sunt doar defavorizate, după cum relevă exemplul Tadjikistanului, ci în unele cazuri, bărbații migranți formează familii noi și își abandonează familiile inițiale, lăsându-le și mai vulnerabile la sărăcie și excluziune socială.

Împreună cu migrația legală, în ultimii ani a existat și o creștere atât a traficului de femei și copii în scop de exploatare sexuală, cât și a traficului de migranți, femei și bărbați, în căutare de muncă din fostele țări socialiste către Europa de Vest, statele din Golf și, uneori, chiar Statele Unite ale

⁴ UNIFEM (2006: 9).

⁵ Ishkanian (2003).

⁶ Babajanian (2007).

Americii. Traficul de persoane, în toate formele sale, este un fenomen relativ recent în țările post-socialiste, care poate fi explicat parțial prin dificultățile economice continue și sărăcia în creștere ale țărilor "de origine". Acest fenomen se explică, totodată, și prin controalele mai riguroase la emigrarea către țările "de destinație", astfel, fiind restricționată migrația legală, iar cei care doresc să emigreze sunt nevoiți să caute canale ilegale. În timp ce bărbații devin adesea victime ale traficanților, care percep tarife exorbitante pentru transportul ilegal și locuri de muncă, cele mai expuse riscului sunt femeile și copiii care sunt traficați în scopuri de exploatare sexuală și care se confruntă cu abuz sexual, fizic și psihologic, împreună cu exploatarea economică.

Transformările politice și Participarea

Deși femeile au jucat un rol crucial în mișcările societății civile de la sfârșitul anilor 1980, imediat după prăbușirea guvernelor socialiste, femeile s-au pomenit excluse din noile guvernări. Înlăturarea sistemului de cote, atât de criticat, în multe din țările post-socialiste a condus la o scădere drastică a numărului de femei în parlamente și ministere. În Armenia, de exemplu, eliminarea sistemului de cote a determinat o reducere semnificativă în reprezentarea politică în rândul femeilor: În 1985, 121 din 219 membri ai parlamentului erau femei, în timp ce numărul de parlamentari de sex feminin a scăzut la 8 în urma alegerilor în Adunarea Națională din 1991.⁷ Procentul mic de femei în parlament (aproximativ 3 la sută) a rămas în mare parte același și după alegerile parlamentare ulterioare din 1995, 1999, și 2003.⁸

Excluderea sistemului de cote poate explica doar parțial acest declin în reprezentarea femeilor. Alți factori, inclusiv, problema sarcinii duble, socializarea rolului genului social și convingerea împărtășită pe larg că politica este "munca bărbaților", fiind inerent coruptă și murdară, au contribuit la prezența unui număr mic de femei în funcții publice și un la nivel modest de participare a femeilor în partidele politice.⁹

Reprezentarea inadecvată a femeilor și cota redusă în puterea politică constituie o problemă la nivel mondial și nu este caracteristică doar statelor post-socialiste. Ceea ce este frapant în această regiune, totuși, este că în timp ce a existat un declin în reprezentarea femeilor la nivelurile oficiale de guvernare (național și local) și în partidele politice, a fost înregistrată o creștere fără precedent în ceea ce privește participarea femeilor la societatea civilă, în toate țările din regiune. Aceasta a creat oportunități pentru participarea femeilor în sfera publică, dar, așa cum se menționează în continuare, activismul și participarea au avut un impact limitat asupra elaborării și implementării politicilor și legislației.

Sănătatea și Protecția Socială: tendințe îngrijorătoare

Transformările sociale și economice rapide au creat dificultăți și neliniști pentru mulți locuitori ai regiunii, ceea ce a condus la aprofundarea unui șir de probleme de sănătate-inclusiv niveluri foarte ridicate de depresie și boli cardiace coronariene. În timp ce factorii de risc tradiționali ce țin de alimentația nesănătoasă, fumat, consumul de excesiv de alcool și alte boli joacă și ei un rol,

⁷ ABA / CEELI (2002).

⁸ Democrația astăzi (2002).

⁹ Kuehnast și Nechemias 2004.

studiile indică asupra unor factori suplimentari, inclusiv sărăcia, dislocarea socială și excluziunea.¹⁰ Cei expuși cel mai mult riscului sunt bărbații tineri și cei de vârstă mijlocie. În ultimii ani, speranța de viață pentru bărbați s-a redus și există un decalaj în ascensiune între speranța de viață a bărbaților și cea a femeilor în multe țări din regiune. Rusia este cazul cel mai extrem, unde se așteaptă ca femeile să trăiască mai mult decât bărbații, în medie cu 13 ani, în timp ce diferența medie la nivel global este de aproximativ patru-cinci ani. Chiar și în unele dintre statele noi ale Uniunii Europene, cum ar fi Estonia și Lituania, ratele depresiei și ale bolilor cardiace coronariene sunt destul de mari, iar diferența în speranța de viață este încă mare, în comparație cu alte state ale UE.

Împreună cu aceste boli legate de stres, fostele state sovietice au înregistrat cele mai rapide rate ale creșterii maladiei HIV/SIDA din lume. Răspândirea infecției, cauzată de consumul intravenos de droguri, a crescut (aproape 400 la sută din 1989), la fel ca și numărul tot mai mare de tineri, bărbați și femei implicați în sexul comercial. Ucraina, Rusia, Republica Moldova și Belarus s-au confruntat cu rate alarmante de creștere, Rusia numărând un milion de persoane infectate.¹¹ Datorită migrației forței de muncă, maladia este, de asemenea, răspândită mai departe la est, în statele din Asia Centrală și Caucaz.

Aceste evoluții au implicații serioase atât pentru bărbați, cât și pentru femei. În timp ce bărbații sunt în mod clar afectați de stres și necesită asistență, femeile suferă, de asemenea, de aceste boli și comportamente similare, cum ar fi incidența în creștere a abandonului și a violenței domestice. Abuzului de alcool de către bărbați, în combinație cu inegalitățile de gen în diviziunea muncii casnice (chiar și în gospodăria în care bărbații sunt șomeri) agravează calitativ sărăcia femeilor, acestea confruntându-se din ce în ce mai mult cu povara dublă de satisfacere a necesităților familiei în casă, în timp ce câștigă un venit și în afara casei. Capacitatea gospodăriilor de a se supraviețui este și mai mult afectată de faptul că bărbații consumă alcool, deoarece cheltuielile pentru acesta devin o prioritate față de cheltuielile pentru alte neceistăți ale familiei.¹²

Dacă nu sunt corect abordate, răspândirea HIV/SIDA și diferența mare în speranța de viață vor avea, de asemenea, consecințe grave în viitor. De exemplu, reformele post-socialiste ale sistemelor de pensii în țările începând cu Letonia și până la Kirgîzstan, care sancționează pensionarea anticipată și nu recunoaște munca neoficială, în combinație cu diferența în speranța de viață, cresc semnificativ riscul ca multe femei să-și trăiască bătrânețile în sărăcie.

Cadrul legislativ și abordările internaționale, regionale și naționale: Ce a fost făcut?

Pentru includerea în continuare a abordării integratoare de gen în procesele de planificare și elaborare, este important să se ia în considerare legislația și programele de la nivel internațional, regional (de exemplu, Uniunea Europeană) și național. Începând cu anul 1991, au fost inițiate diverse acorduri și programe internaționale, care să abordeze egalitatea de gen și o dezvoltare mai sensibilă la gen. În timp ce toate statele din regiune au semnat documente, cum ar fi Convenția ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW), progresul întârzie să apară din cauza executării ineficiente a legislației. Situația este similară cu cea abordată

¹⁰ Stone (2000).

¹¹ McAdams (2005).

¹² Tarkowska (2002).

de Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului (ODM), care, de asemenea, au fost acceptate de către toate guvernele din regiune. În timp ce Obiectivul 3 al ODM urmărește în mod specific promovarea egalității de gen și abilitarea femeilor, fiecare dintre cele opt Obiective au o dimensiune de gen sau impact anticipat asupra rolurilor și relațiilor de gen.

La nivel regional, aderarea la Uniunea Europeană a constituit un factor important pentru schimbare. Având în vedere importanța politicilor de egalitate între femei și bărbați pentru UE, înainte de semnarea acordurilor, toate statele candidate au trebuit să îndeplinească criteriile de la Copenhaga din 1993. Acest fapt a necesitat reforme politice, transformare economică, precum și schimbări legislative și de politică socială. Statele aflate în curs de aderare și-au ajustat cadrul legal și instituțional pentru a accelera tranziția către o economie de piață, pentru a consolida standardele în domeniul drepturilor omului și a îmbunătăți politicile și practicile democratice civice și politice. În timp ce abordarea integratoare de gen este parte a politicilor Uniunii Europene, reformele de piață, precum și politicile neo-liberale (inclusiv, reduceri de cheltuieli pentru sistemul de protecție socială) au relevat că, deși au fost înregistrate anumite progrese, încă rămân multe de făcut.

La nivel național, în țările din întreaga regiune există diferite legi în vigoare privind egalitatea de gen. Deseori, problema nu este cauzată de lipsa legislației, ci mai degrabă de neexecutarea și neimplementarea adecvate ale legilor existente, precum și de apariția unor ideologii conservatoare care dezavantajează accesul femeilor la resurse (de exemplu, la loturi de pământ) și oportunități. Deseori, astfel de ideologii și practici referitoare la genul social sunt tolerate, ignorate sau negate de către oficialii guvernului. Aceasta permite perpetuarea prejudecăților ascunse, care, la rândul lor, împiedică eforturile de realizare a egalității de gen.

Revenind la programele de dezvoltare de nivel național, în prezent, instrumentul de bază pentru reducerea sărăciei este procesul Strategiei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (SCERS). Aceste strategii, care au fost inițiate de către Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional în anul 1999, ca un nou mijloc de combatere a sărăciei, au fost puse în aplicare în peste 70 de țări, inclusiv în următoarele 11 țări din regiune: Albania, Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Georgia, Kârgâzstan, Macedonia, Republica Moldova, Serbia, Muntenegru, Tadjikistan și Uzbekistan. Deși în majoritatea societăților, femeile au mai puține oportunități economice și un nivel redus de acces la servicii, comparativ cu bărbații, analiza sărăciei în baza celor mai multe dintre SCERS-uri nu reflectă dimensiunile de gen ale sărăciei și modul în care sărăcia este resimțită diferit de către bărbați și de către femei. În unele dintre Strategiile de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei de generația a doua, subiectele de gen sunt tot mai mult integrate, așa cum este demonstrat în secțiunea referitoare la sărăcie din acest set de instrumente. Totuși, mai rămân multe de câștigat prin aplicarea deplină a abordării integratoare de gen în procesul și obiectivele SCERS. În special, trebuie să se recunoască modul în care politicile macroeconomice și bugetele naționale pot include prejudecăți de gen.

Revenind la eforturile societății civile, după cum este menționat anterior, femeile continuă să fie foarte active în organizațiile societății civile. Anumite aspecte legate de egalitatea de gen și drepturile femeilor, inclusiv problemele ce țin de reproducere, hărțuirea sexuală, abilitarea femeilor, liderism și traficul de femei, au fost abordate de către organizațiile societății civile, însă, în pofida acestor eforturi, femeile nu au reușit să influențeze evoluțiile politice și de elaborare a politicilor în măsura în care ar fi de așteptat, date fiind nivelurile lor de angajament. Fără o participare în cadrul partidelor politice, reprezentare în guvern, fără implicare activă în sectorul privat sau acces la resurse financiare, acestea nu au reușit să confrunte rădăcinile structurale, politice și economice ale acestor probleme sau să abordeze prejudecățile ascunse, care perpetuează ideologiile, atitudini și comportamente conservatoare, care sunt în detrimentul egalității de gen.

Ce rămâne de făcut?

Trebuie să existe o mai bună aplicare a legislației referitoare la egalitatea de gen. Acest lucru se poate produce prin eforturile combinate ale societății civile, de jos în sus, și prin presiune internațională, de sus în jos, care să determine guvernele naționale să îmbunătățească respectarea de către acestea și punerea în aplicare a legislației cu privire la egalitatea de gen. De exemplu, având în vedere accentul pus pe Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei într-un șir de țări din Europa și regiunea CSI, este importantă aplicarea abordării integratoare de gen în elaborarea, implementarea și monitorizarea SCERS. Un exemplu al modului în care societatea civilă a fost implicată în procesul SCERS în Serbia este prezentat în secțiunea privind sărăcia. Analizele bugetelor, echilibrate pe genuri, descrise în secțiunea Macroeconomia și Comerțul, și indicatorii de monitorizare bazați pe gen pot ajuta în continuare în acest proces. Pe lângă SCERS, este important ca factorii de decizie și practicienii să aplice abordarea integratoare de gen în *toate* programele de dezvoltare, deoarece asemenea abordări nu doar vor promova o mai mare egalitate de gen, ci vor contribui la reducerea sărăciei și creșterea economică.

O altă componentă pentru asigurarea egalității de gen vizează un acces mai bun pentru femei la oportunități viabile de angajare. Extinderea accesului la îngrijire accesibilă pentru copii, o mai mare disponibilitate de contracte de muncă flexibile, evaluări transparente ale locurilor de muncă, salarii mai echitabile, împreună cu o mai bună aplicare a legislației privind ocuparea forței de muncă și egalitatea de șanse, sunt necesare pentru a promova o mai mare egalitate de gen în economie.¹³ Toate aceste aspecte sunt abordate în secțiunea referitoare la Muncă.

Recunoscând, în același timp, rolul important pe care îl joacă femeile în societatea civilă, este esențială extinderea participării femeilor în partidele politice și reprezentarea acestora în cadrul guvernului, după cum a fost descris în secțiunea privind guvernarea democratică. Totuși, cotele nu trebuie să fie privite ca un panaceu, care va vindeca toate bolile. Dimpotrivă, sistemele de cote trebuie să fie combinate cu aplicarea mai extinsă a analizei de gen, abilitarea femeilor și instruirea de abilitare, precum și cu educație și îndrumare pentru femeile tinere, cu scopul de a aborda dezechilibrele de gen și inegalitățile în politică și în guvernare.

O mai mare cooperare regională, locală și internațională este necesară în domenii precum migrația și traficul. Prevenirea prin intermediul campaniilor de educare și informare este importantă, dar programele de consiliere psihologică, formare a capacităților și generarea de venituri sunt, de asemenea, necesare pentru a contribui la reintegrarea și reabilitarea persoanelor întoarse în țară. În același timp, nu trebuie neglijate cauzele principale ale traficului de ființe umane. O abordare integratoare de gen în reducerea sărăciei, dezvoltarea locală și în drepturile omului și justiție - toate domeniile abordate în acest set de instrumente - sunt de mare importanță în construirea fundației pentru ca oamenii să-și dezvolte capacitățile și pentru a reduce din vulnerabilitățile lor. Având în vedere că multe infecții cu transmitere sexuală, cum ar fi HIV/SIDA, sunt răspândite în regiune, din cauza nivelului ridicat de migrație intra-regională, a sexului comercial determinat de sărăcie și a consumului intravenos de droguri, abordarea multi-sectorială pentru HIV/SIDA este evidențiată, de asemenea, într-o secțiune separată. În cele din urmă, după cum este descris în secțiunea referitoare la sănătate, indiferent dacă este vorba despre accesul la asistență medicală sau despre îmbunătățirea educației de sănătate ori despre prevenire și tratament, o abordare integratoare de gen este foarte importantă, ținând cont de modurile diferite în care sunt resimțite maladiile și tratamentul de către bărbați și femei.

¹³ UNIFEM (2006).

Concluzie

La începutul acestei Introduceri au fost formulate mai multe întrebări: Ce relevanță are abordarea integratoare de gen pentru activitatea pe care o desfășor? Este oare relevantă pentru această regiune? De ce ar trebui să o aplic? Și, chiar dacă am înțeles relevanța acesteia, *cum* ar trebui să o pun în aplicare? Ce acțiuni concrete trebuie să întreprind?

Ar trebui să fie clar că abordarea integratoare de gen este foarte relevantă pentru fiecare practician care se angajează într-o activitate în domeniul dezvoltării și politicilor publice. Politicile și proiectele nu sunt neutre față de gen. În cazul în care scopul final al politicilor și proiectelor este de a îmbunătăți viețile oamenilor și mediile concepute să-i slujească pe oameni, nimeni nu-și poate permite să ignore abordarea integratoare de gen. Fără o atenție deosebită asupra modului în care astfel de politici și proiecte pot afecta și afectează diferit bărbații și femeile și băieții și fete, cel mai bun rezultat posibil nu poate fi atins. Fără abordarea integratoare de gen nu pot fi alocate resurse acolo unde este cel mai mult nevoie de acestea. Cel mai important este faptul că dificultățile economice, starea de sănătate precară, efectele degradării mediului și alte probleme se vor extinde în continuare și vor dura mai mult decât ar trebui. Abordarea integratoare de gen constituie un instrument principal pentru tratarea acestor probleme acum, în special, prin examinarea întrebărilor *cine* este afectat? și *cum*?. Mai mult decât atât, spre deosebire de abordările anterioare pentru remedierea inegalităților de gen în politicile de dezvoltare, abordarea integratoare de gen:

- Permite decidenților și practicienilor nu doar să se concentreze asupra rezultatelor inegalității de gen, dar, de asemenea, să identifice și să abordeze procesele și circumstanțele care le provoacă.
- Identifică și utilizează oportunități pentru ameliorarea egalității de gen în politicile și proiectele care, altfel, nu ar fi luat în considerare problemele de gen.
- Susține aspectele egalității de gen pe parcursul întregului ciclu al proiectului sau politicii, asigurând astfel faptul că sunt implementate sisteme de executare reciprocă și că acestea sunt monitorizate și evaluate în modul corespunzător. Aceasta înseamnă că atenția acordată genului social poate merge dincolo de includerea enunțului superficial într-un document de proiect și poate aduce în schimb beneficii reale și susținute pentru bărbați și femei.

În pofida anumitor progrese, egalitatea de gen rămâne a fi o problemă critică în Europa și Comunitatea Statelor Independente. Ritmul rapid al schimbărilor și unele dintre consecințele neașteptate ale granițelor deschise și ale circulației libere a mărfurilor, persoanelor și informației sugerează că nu este timpul potrivit pentru a ne complăce în această situație. Abordarea integratoare de gen trebuie să fie un instrument de bază pentru confruntarea acestor provocări.

În ceea ce privește implementarea concretă, acest set de instrumente este oferit ca material unitar care să ghideze practicienii atât în teoria, cât și în practica abordării integratoare de gen. Exemplele și studiile de caz regionale evidențiază provocări și soluții pentru abordarea integratoare de gen în practică. Autorii speră că aceste ilustrații concrete vor crea baza unui dialog permanent între practicienii din regiune, care vor continua să-și împărtășească succesele și să învețe unii din experiențele celorlalți.

Cel mai important aspect îl reprezintă faptul că autorii realizează că abordarea integratoare de gen nu constituie o prescripție care să promoveze "măsurarea tuturor cu aceeași măsură" care să fie aplicată în același mod, în aceeași dimensiune, în toate situațiile. Având în vedere diversitatea

din Europa și regiunea CSI, va fi important să se ia în considerare specificul social și cultural în elaborarea politicilor și programelor referitoare la gen. Mai mult decât atât, obstacolele în calea abordării integratoare de gen variază în diferite circumstanțe și astfel trebuie să continue să fie elaborate moduri creative de a pune în aplicare abordarea integratoare de gen. După cum s-a menționat anterior, prezentând exemple din diferite țări din regiune, acest set de instrumente va dota utilizatori cu idei concrete și surse de inspirație pentru elaborarea de soluții la provocările specifice acestora.

Totuși, în timp ce setul de instrumente este valoros pentru practicieni priviți individual, implementarea reușită cere ca integrarea perspectivei de gen să constituie parte integrantă a unei strategii publice și de dezvoltare mai largi. Fiecare practician va avea un rol semnificativ în succesului abordării integratoare de gen, dar aceștia vor reuși numai în măsura în care vor avea sprijinul politicienilor, organizațiilor finanțatoare și al altor importanți factorii de decizie. Prin urmare, pentru a oferi rezultatele pe care le merită bărbații și femeile din cadrul comunităților noastre, este esențială promovarea următoarei agende:

- Trebuie implementate strategiile pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului referitoare la gen și trebuie, de asemenea, să fie formulate și realizate obiective specifice regionale și naționale.
- Trebuie nu doar formulat în mod clar un angajament referitor la egalitatea de gen în planurile naționale de dezvoltare ale tuturor țărilor, ci trebuie creată și cultivată și voință politică reală de realizare a egalității de gen.
- În același timp, trebuie alocate resurse suficiente pentru realizarea acestor obiective.
- Responsabilitatea pentru implementarea abordării integratoare de gen nu poate fi atribuită funcționarilor publici de nivel inferior; managerii și factorii de decizie principali ai guvernului trebuie să fie conștienți de beneficiile elaborării unor strategii realiste de implementare a abordării integratoare de gen, și aceștia trebuie să fie responsabili pentru asigurarea implementării acestor strategii.
- În mod similar, partenerii de dezvoltare bilaterală și multilaterală trebuie să asigure că abordarea integratoare de gen nu este trecută în categoria proiectelor specifice gen, dar că aceasta devine o dimensiune integrantă a tuturor formelor de asistență pentru dezvoltare.
- Trebuie oferită instruire de gen corespunzătoare nu numai o dată, ci ca o parte susținută a programelor de instruire pentru toți practicienii în domeniul dezvoltării sau al politicilor publice atât de nivel operațional, cât și la nivel decizional mai înalt. Acest set de instrumente oferă o bază excelentă pentru astfel de procese și de învățare.

Abordarea integratoare de gen nu este un moft de moment sau o noțiune fantezistă a limbajului de dezvoltare. Este o modalitate concretă de a aduce schimbare și beneficii în viețile femeilor și bărbaților, băieților și fetelor din toată regiunea. Sunt în joc drepturile, mijloacele de existență, bunăstarea și viețile propriu-zise ale oamenilor. Astfel, adevărata întrebare este: Cum ne putem permite să *nu* transpunem în viață abordarea integratoare de gen?

Referințe

- Asociația Barourilor Americane/Inițiativa Legislativă pentru Europa Centrală și Eurasia (ABA/CEELI)(2002). *Raportul CEDAW privind instrumentul de evaluare: Armenia*. Washington, DC: ABACEELI.
- Babajanian, Babken (începutul anului 2007) Babajanian, Babken (2007). Cadrul de Combatere a Excluziunii Sociale și Strategia de Reducere a Sărăciei în Tadjikistan. Extras special din *Studiul Asiei Centrale* referitor la "Politicile Sociale și Dezvoltarea în Asia Centrală și Caucaz", editat de Armine Ishkanian, în calitate de asociat.
- Democrația Astăzi (2002). "Kanants khdtakanutyanyan tem polor tzeveri masin veratzman" mitc-hasgayin conventsiayi arnchutyamp irakanatsman Hayastani Hanrapetutyanyan Krarvarutyanyan Yekrort par-berakan hasvedvurtyanyan hasvedvutyun sdeverayin (Raport complementar asupra celui de-al Raport Periodic al Guvernului Republicii Armenia referitor la implementarea Convenției privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare Împotriva Femeilor). Erevan: Editura El Guna.
- Ishkanian, Armine (2003). "Ceea ce este personal nu este oare și politic? Dezvoltarea Sectorului ONG în Armenia în perioada post-sovietică", Universitatea din California, Berkeley, Institutul de Studii Slave, Est-europene și Eurasiatice. http://repositories.cdlib.org/iseees/bps/2003_03-ishk/.
- Kuehnast, Kathleen și Carol Nechemias (ed.) (2004). "Femeile din spațiul post-sovietic aflate în tranziție: Consolidarea națiunii, supraviețuirea economică și activismul civic". Washington DC: Woodrow Wilson Press și Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- McAdams, Laura (2005). "Folosirea comună a seringilor și sexul neprotejat, ca factori ce stimulează răspândirea HIV/SIDA în fosta Uniune Sovietică". *Voice of America News*. <http://www.voanews.com/english/archive/2005-08/2005-08-30-voa77>.
- Stone, Richard (2000). "Stresul: Mâna invizibilă din spatele ratelor mortalității din Europa de Est", *Science*, 9 iunie 2000.
- 2000: Vol. 288. nr. 5472, pp. 1732-1733. Tarkowska, Elzbieta (2002). "Inegalitatea de gen în cadrul gospodăriei: Dimensiuni ascunse ale sărăciei în rândul femeilor poloneze", *Studii ale perioade comuniste și post-comuniste*, 35 (4). Raportul Anual PNUD (2005) <http://www.undp.org/annualreports/2005/english/>. PNUD (2005) Raportul Anual <http://www.undp.org/annualreports/2005/english/>.
- UNIFEM (2006). "Istории din spatele cifrelor: Femeile și ocuparea forței de muncă în Europa Centrală și de Est și Comunitatea de Vest a Statelor Independente" http://www.unifem.org/attachments/products/StoryBehindTheNumbers_eng.pdf.

**10 pași
pentru aplicarea
abordării integratoare
de gen în procesul de
elaborare a politicilor**

Cuprins

Introducere27
PASUL 1: O abordare integratoare a părților interesate : Cine sunt factorii de decizie?29
PASUL 2: Implementarea unei agende integratoare de gen: Care este problema? 32
PASUL 3: Un drum spre egalitatea de gen: Care este scopul? 34
PASUL 4: Cartografierea situației: Ce informații deținem? 36
PASUL 5: Cizelarea subiectului: Cercetare și Analiză44
PASUL 6: Deciderea asupra unui parcurs de acțiune: Elaborarea intervențiilor de politici și a bugetelor 46
PASUL 7: Strategii de promovare: Probleme de gen! 50
PASUL 8: Monitorizarea: Priviți asupra lucrurilor cu ochi sensibili la gen 56
PASUL 9: Evaluarea: Cum am reușit? 61
PASUL 10: Abordarea integratoare de gen asupra comunicării 64
Referințe 67

Introducere

Abordarea integratoare de gen reprezintă integrarea perspectivei de gen și a analizei de gen în toate etapele de elaborare, implementare și evaluare a proiectelor, politicilor și programelor.

Această parte a setului de instrumente oferă recomandări practice și consiliere pentru aplicarea în practică acestei teorii a abordării integratoare de gen. În acest scop, Partea I examinează 10 etape diferite dar interdependente ale procesului de realizare a proiectului sau politicii. Integrarea abordării integratoare de gen nu este un exercițiu izolat, ci o parte integrantă a ciclului de proiect sau de politică.

Partea I poate fi abordată ca o listă de verificare. Această listă de verificare vă poate ajuta să identificați ce activități sunt deja implementate, oferindu-vă, de asemenea, recomandări pentru extinderea abordării integratoare de gen.

10 pași pentru implementarea abordării integratoare de gen includ:

1. O abordare integratoare a părților interesate: Cine sunt factorii de decizie?
2. Implementarea unei agende integratoare de gen: Care este problema?
3. Un drum spre egalitatea de gen: Care este scopul?
4. Cartografierea situației: Ce informații deținem?
5. Cizelarea subiectului: Cercetare și Analiză.
6. Deciderea asupra unui parcurs de acțiune: Elaborarea intervențiilor de politici și a bugetelor.
7. Strategii de promovare: Probleme de gen!
8. Monitorizarea: Priviți asupra lucrurilor cu ochi sensibili la gen.
9. Evaluarea: Cum am reușit?
10. Abordarea integratoare de gen asupra comunicării.

Este abordarea integratoare de gen cu adevărat complicată?

Nu ar trebui să vă simțiți copleșit de sarcina realizării unei abordări integratoare de gen. Este adevărat, însă, că o analiză aprofundată integratoare de gen solicită un nivel înalt de competențe, iar acest lucru, atunci când este necesar, poate fi delegat prin contract experților din exterior.

Pentru cea mai mare parte a practicilor de gen, integrarea este realizată printr-o listă de întrebări pentru a vă asigura că nu ați trecut cu vederea nimic. Trebuie să vă puneți întrebările potrivite, ca să puteți utiliza resursele în mod eficient. Abordarea integratoare de gen reprezintă un proces necesar pentru realizarea egalității de gen și a altor obiective ale politicilor, într-un mod cât mai eficient și mai eficient.

Referință: A se vedea Analiza de gen.

STUDIUL DE CAZ: Îmbunătățirea guvernării locale

Pentru a ilustra modul în care abordarea integratoare de gen ar putea să funcționeze în baza acestor 10 etape ale ciclului de politici, a fost elaborat studiul de caz inclus în următoarele pagini. Referiri la acest studiu de caz pot fi găsite în casete.

Studiul de caz inclus aici se referă la un proiect pentru creșterea eficienței de elaborare a politicilor la nivelul administrației locale. Acesta se bazează pe experiența reală din Europa Centrală și de Est, Balcani și Asia Centrală, dar nu descrie experiența unei țări anumite. Statisticile și faptele utilizate în studiul de caz se bazează pe realitățile regiunii, însă acestea nu prezintă date reale dintr-o țară sau un grup de țări.

Informații de context

Acest studiu de caz se produce într-o țară imaginară, numită "Republica Euroca". Datorită unui proces de descentralizare, Republica Euroca a fost împărțită recent în 82 de municipii, fiecare cu propria guvernare locală. Aceste 82 de municipii fac parte din patru regiuni administrative mai mari: Regiunea de Nord, Regiunea de Sud, Regiunea de Est și Regiunea de Vest.

Acum, după finalizarea împărțirii administrative, când mai multe responsabilități au fost descentralizate către nivelul local, este important să se asigure că guvernele municipale vor fi capabile să administreze în mod eficient programele și bugetele lor locale. În acest scop, a fost lansată o inițiativă pentru a spori eficiența guvernării locale. Acest proiect reprezintă un efort de cooperare între Ministerul Afacerilor Locale al guvernului național, Uniunea Administrațiilor Locale și doi parteneri internaționali. Uniunea Administrațiilor Locale este o organizație finanțată de Ministerul Afacerilor Locale, dar are propria structură de luare a deciziilor. Structura reprezintă interesele administrațiilor locale la nivel național și are responsabilitatea de a asigura schimbul de informații între autoritățile locale și naționale și între municipalitățile locale.

Acest studiu de caz este deosebit de instructiv, pentru că examinează nu doar conținutul proiectelor sau politicilor, ci și procesul propriu-zis de elaborare a politicilor la nivel local.

PASUL 1

O abordare integratoare a părților interesate: Cine sunt factorii de decizie?

Pasul 1 se referă la persoanele implicate în procesul de elaborare a politicilor. Aceste persoane, împreună cu valorile și înțelegerile lor ce țin de subiectele de gen, vor influența în mod semnificativ rezultatul politicii sau proiectului dvs.

La Pasului 1 trebuie să căutați răspunsuri la următoarele patru întrebări esențiale:

1. Cine sunt părțile interesate? Cuprind oare aceștia persoane sau grupuri cu o “perspectivă de gen”?

Abordarea integratoare de gen urmărește identificarea și includerea în proiect sau în procesul de elaborare a politicilor a părților interesate în domeniul de egalității de gen. Multe părți interesate asigură o mai mare responsabilizare și o varietate mai vastă de opțiuni în procesul de elaborare a politicilor. Acest fapt asigură prezența un șir de verificări reciproce și echilibre ale unor puncte de vedere contrare. Negocierea multiplelor puncte de vedere va avea drept rezultat o mai bună elaborare a politicilor.

2. Există un echilibru de gen în toate instituțiile și organismele implicate?

În cazul în care există un dezechilibru de gen evident în rândul părților interesate sau în rândul altui grup important de elaborare a politicilor (de exemplu, mai puțin de 30 la sută de același sex), trebuie să implicați mai mulți exponenți ai sexului sub-reprezentat - fie că este vorba despre bărbați, fie că este vorba despre femei. Introduceți cote de participare, dacă este necesar. O bună reprezentare a ambelor sexe este un semn de elaborare a politicilor într-un mod democratic și incluziv în care pot fi auzite toate punctele de vedere.

3. Unde sunt disponibile competențe în domeniul genului?

Părțile interesate care dețin competențe în domeniul genului vă pot ajuta să identificați punctele de intrare pentru abordarea integratoare de gen și să contribuie la implementarea acesteia pe parcursul întregului proiect sau ciclu de elaborare a politicilor. Acești experți sunt aliați importanți. Competențele de elaborare a politicilor ar putea fi găsite printre colegi, academicieni, consultanți, organizații ale societății civile/grupuri comunitare sau partenerii de dezvoltare. Identificarea acestor competențe reprezintă nivelul de bază al abordării integratoare.

4. Cu ce cunoștințe și abilități specifice pot contribui diferite părți interesate?

La identificarea și contactarea părților interesate cu competențe în domeniul genului ar trebui să ia în considerare ce fel de contribuții pot aduce acestea în procesul dvs. de elaborare a proiectului sau politicii. De exemplu, miniștrii de resort și alți politicieni aleși pot contribui la consolidarea voinței politice, în timp ce cercetătorii, academicienii și birourile de statistică pot furniza date cantitative valoroase. ONG-urile și alte organizații comunitare ar putea oferi, în plus, o legătură directă cu bărbații și femeile din cadrul comunității și pot ajuta la identificarea și formularea necesităților și doleanțelor acelor persoane.

INSTRUMENT DE ABORDARE INTEGRATOARE DE GEN: Matricea părților interesate sensibile la gen

Această matrice oferă o listă de verificare a potențialelor părți interesate sensibile la gen și sugerează modurile în care acestea pot contribui pozitiv la procesul de implementare a abordării integratoare de gen.

Grupul părților interesate	S, EP	F/B	P	D, AG	VP	AF, P
Puncte Focale de gen în alte ministere și departamente guvernamentale
Partenerii de dezvoltare cu responsabilități privind egalitatea de gen	
Economiști guvernamentali sau independenți care posedă cunoștințe în domeniul genului		
Reprezentanți ai intereselor sectorului privat, bărbați și femei	
ONG-urile sau organizațiile comunitare de femei sau de gen
ONG-urile sau organizațiile comunitare care reprezintă interesele bărbaților
Organizațiile care promovează interesele sectoriale sau "speciale" și sunt interesate sau posedă experiență în subiectele de gen
Grupurile militante pentru drepturile omului		
Persoane cu experiență și cunoștințe vaste sau analiști politici cu experiență și competențe în subiectele de gen		
Academicieni sau cercetători din cadrul Facultăților de Studii de Gen sau alte facultăți relevante		
Politicienii care susțin subiectele de gen		
Statisticienii sau alți colectori de date cu experiență în statisticile de gen				..		

Legendă: S, EP = Conceperea strategiei de politică și elaborarea politicii concrete, F/B = Conexiunea cu necesitățile și experiențe reale ale bărbaților și femeilor din grupul-țintă al politicii, P = Promovare și consolidarea susținerii în rândul publicului larg, D, AG = Contribuții cu date și furnizarea analizei de gen, VP = Susținere în fortificarea voinței politice, AF, P = Asistență în asigurarea sprijinului financiar și altor tipuri de susținere.

STUDIU DE CAZ: Cine sunt factorii de decizie?

La etapele de debut ale inițiativei de guvernare locală ale Republicii Euroca, un grup de lucru a fost delegat cu responsabilitățile de elaborare a proiectului. Acest grup de lucru a inclus membri din cadrul Ministerului Afacerilor Locale (doi reprezentanți), Uniunea Administrațiilor Locale (trei reprezentanți) și parteneri internaționali (două reprezentanți).

Inițial, echilibrul de gen în cadrul grupului de lucru a fost asigurat (patru bărbați și trei femei). Cu toate acestea, nimeni din componența grupului nu posedă nici cunoștințe profunde despre modul în care aspectele de gen ar putea fi relevante pentru buna guvernare municipală. Prin urmare, au invitat în calitate de membru al grupului un reprezentant al ONG-urilor din cadrul Coaliției pentru Egalitate de Gen și un reprezentant al cercurilor academice - un sociolog cu experiență în domeniul genului și al afacerilor rurale. În plus, unul dintre partenerii internaționali a invitat Grupul Focal de Gen al organizației sale să se alăture în cadrul reuniunilor grupului operativ în calitate de observator. Acești noi membri au fost capabili să acorde asistență în toate aspectele legate de abordarea integratoare de gen, de la înțelegerea dimensiunilor de gen ale problemelor până la identificarea partenerilor principali, care ar putea consolida perspectiva de gen la etapa de implementare.

Mai mult, grupul de lucru a identificat următoarele puncte principale la primele etape de elaborare a proiectului:

- Din cele 82 de municipii, doar nouă au avut un primar femeie și doar 17 au avut un viceprimar femeie.
- Serviciile sociale, de sănătate și de educație din toate municipiile erau furnizate în cea mai mare parte de către femei.
- ONG-urile din cadrul Coaliției pentru Egalitatea de Gen aveau organizații partenere în 45 de municipalități locale.

Grupul de lucru a decis să țină cont de aceste fapte importante legate de echilibrul de gen și de participarea părților interesate în domeniul genului la elaborarea planului de acțiuni.

PASUL 2

Implementarea unei agende integratoare de gen: Care este problema?

La **Pasului 2** ar trebui să identificați mai întâi problema sau aspectul principal de dezvoltare. Acest lucru poate fi realizat, răspunzând la o întrebare de bază:

Care este obiectul proiectului sau al inițiativei de elaborare a politicilor?

De exemplu, obiectul inițiativei dvs. de elaborare a politicilor ar putea fi creșterea ofertei de apă potabilă pentru comunitățile rurale. În timp ce avansați în procesul de integrare a dimensiunii de gen, acest subiect va trebui să fie examinat dintr-o perspectivă de gen, cu scopul de a decide unde, de ce și în ce mod trebuie aplicate inițiative specifice referitoare la abordarea integratoare de gen. La această etapă timpurie, totuși, puteți doar aproxima probabilitatea relevanței subiectelor de gen pentru problema dvs. (o analiză suplimentară va fi realizată mai târziu pe parcursul procesului). Următoarea întrebare vă va ajuta să stabiliți provizoriu “problemele de gen” legate de subiectul dvs.:

Afectează oare această problemă bărbații și femeile în moduri diferite?

Experiența a arătat că, în aproape toate cazurile, problema afectează bărbații și femeile în moduri diferite. În asemenea situații, aceasta înseamnă că formele specifice în care bărbații și femeile sunt afectați în mod diferit trebuie investigate în continuare (a se vedea Pașii 4 și 5). Analiza de gen constituie o parte vitală în clarificarea dimensiunii de gen a problemei (a se vedea capitolul referitor la analiza de gen). Rezumatele de gen din Partea a II-a vă pot ajuta, de asemenea, să identificați “aspectele de gen” ale diferitelor probleme de dezvoltare.

La **Pasul 2**, dvs. începeți acest proces prin identificarea “aspectelor de gen” potențiale sau probabile. În lumina exemplului prezentat mai anterior, la acest punct, ați putea identifica faptul că montarea surselor de apă potabilă influențează foarte mult alocările de zi cu zi ale diferiților membri ai familiei, din moment ce femeile sunt, de cele mai multe ori responsabile, pentru colectarea apei. Astfel, este foarte probabil că, într-adevăr, problema furnizării apei potabile afectează în moduri diferite bărbații și femeile.

În timp ce la această etapă nu vor fi încă identificate aspectele de gen specifice, care necesită soluții la nivel de politici, Pasul 2 ar trebui să introducă o evaluare a aspectelor legate de gen, care în aparență, sunt “neutre față gen”.

STUDIU DE CAZ: Care este problema?

Datorită contribuției experților în domeniul genului, grupul de lucru al administrației locale a identificat următoarele moduri generale în care aspectele de politică (adică, sporirea eficienței administrației locale) ar putea afecta bărbații și femeile în mod diferit:

- **Participarea modestă și reprezentarea redusă femeilor la guvernare:**

Marea majoritate a primarilor și viceprimarilor (adică factorii de decizie principali) din Republica Euroca erau bărbați. Tocmai de aceea, probabil, că punctul de vedere și necesitățile femeilor nu au fost pe deplin luate în considerare, atunci când se iau decizii esențiale la nivel de politici. Mai mult decât atât, acest lucru a însemnat că este mult mai puțin probabil ca femeile să beneficieze direct datorită activităților care vizează sporirea capacităților primarilor și viceprimarilor.

- **Lipsa de conștientizare de către factorii de decizie politică a impactului genului asupra politicii sociale:** Din informațiile pe care le deține grupul de lucru, administrațiile locale nu au beneficiat de nici o pregătire în domeniul egalității de gen.

Potrivit unui mic studiu realizat de către un ONG (vedeți Pasul 4), oficialii administrațiilor locale conștientizau, în mare parte, insuficient modul în care genul constituia un factor important în furnizarea serviciilor municipale. Părea să existe un nivel redus de înțelegere a modului în care sărăcia, accesul la serviciile de educație și sănătate, precum și aspectele ce vizează energia și mediul, pot afecta în mod semnificativ egalitatea dintre femei și bărbați.

- **Lipsa sistemelor și mecanismelor pentru asigurarea distribuirii echitabile a resurselor:** Grupul operativ considera că întreaga comunitate trebuie să beneficieze de cheltuielile administrației locale, iar cei care au mai mare nevoie de acestea urmează să primească o asistență specifică. În același timp, cercetările au relevat că anumite grupuri de bărbați și anumite grupuri de femei au fost mai vulnerabile la sărăcie și la alte probleme. Acest fapt a demonstrat necesitatea de identificare a unor metode pentru a asigura faptul că procesul de elaborare a politicilor abordează în mod special necesitățile acestor bărbați și femei.

Grupul de lucru a decis să țină cont de aceste potențiale probleme de gen, atunci când își planifică intervenția, pentru a se asigura faptul că bărbații și femeile beneficiază în mod egal de pe urma acesteia - atât în calitate de beneficiari direcți ai anumitor activități de proiect, cât și ca beneficiari indirecti (ca bărbați și femei din rândul populației deservite de municipii).

PASUL 3

Un drum spre egalitatea de gen: Care este scopul?

După identificarea "obiectului" proiectului sau al inițiativei dvs de elaborare a politicii, trebuie să decideți care este obiectivul dvs. Puteți efectua acest lucru, întrebându-vă:

Ce vrem să realizăm?

La Pasul 2, veți avea de identificat orice dimensiuni de gen ale subiectului de politici. Este la fel de important să formulați explicit această dimensiune de gen în obiectivul politicii dvs. Pentru a face acest lucru, trebuie să identificați obiectivele legate de gen, care au un caracter de corecțiune (obiectivele care corectează ignorarea genului în politici și proiecte) și de transformare (obiectivele care integrează un angajament mai larg de îmbunătățire a egalității de gen prin intermediul politicii sau a proiectului). Rețineți, de asemenea, că unele obiective sunt atât de corectare, cât și de transformare.

Obiectivele corective:

- **Obiectivul răspunde unor necesități și preocupări atât ale femeilor, cât și ale bărbaților?**

Multe proiecte sau politici sunt ignorante față de gen - adică acestea nu țin cont de faptul că bărbații și femeile au necesități și preocupări adesea diferite. Astfel, obiectivele corective încearcă în mod deliberat să abordeze necesitățile și preocupările ambelor sexe. În cazul în care bărbații sau femeile sunt dezavantajați într-o situație, atunci obiectivul politicii trebuie să încerce să redreseze acest dezechilibru.

De exemplu, dacă femeile sunt infectate cu HIV într-un ritm mai rapid decât bărbații, fiecare proiect sau politică de prevenire HIV care nu încearcă să abordeze necesitățile și preocupările femeilor ca fiind diferite de necesitățile și preocupările bărbaților ar fi ineficiente.

Așadar, aceste obiective poartă un caracter corectiv, prin modul în care corectează ignoranța față de gen, atrăgând o atenție specifică necesităților și preocupărilor beneficiarilor-țintă de sex feminin și beneficiarilor-țintă de sex masculin.

Obiectivele transformative:

- **Obiectivul include un angajament mai larg de schimbare a instituțiilor, atitudinilor sau a altor factori care împiedică egalitatea de gen?**

Scopul politicii sau al proiectului ar trebui să fie, de asemenea, examinat din perspectiva egalității de șanse între femei și bărbați într-un sens mai larg. Poate că elemente ale instituțiilor, structurilor sau principii esențiale care contextualizează problema împiedică în mod fundamental egalitatea de facto între femei și bărbați? După cum a fost menționat, dacă, de exemplu, femeile nu sunt abordate în mod suficient în politicile de prevenire HIV, s-ar putea ca normele culturale sau structurile instituționale să împiedice, de fapt, abilitarea femeii de a acționa în realizarea strategiilor de prevenire. Dacă este așa, obiectivul ar trebui să fie extins pentru a aborda și aceste elemente. Cu alte cuvinte, în acest exemplu, obiectivul ar fi nu doar de a abor-

da femeile în mod mai direct, ci și de a schimba contextul în care bărbații și femeile pot avea grijă de propria lor sănătate sexuală.

Astfel, aceste obiective poartă un caracter “transformațional” în sensul că vizează modificarea instituțiilor și structurilor (politice, economice, culturale, sociale, etc.) în contextul politicii, astfel încât să poată fi realizată mai ușor egalitatea deplină de gen.

Aceste obiective generale vor fi traduse în scopuri și obiective specifice (a se vedea **Pasul 6**), o dată ce ați cizelat subiectul (a se vedea **Pasul 5** și broșura Analizei de Gen) și sunteți gata să elaborați intervenții concrete de politică.

STUDIU DE CAZ: Care este scopul?

Înainte de a examina dimensiunile de gen ale proiectului, grupul de lucru al administrației locale a decis că, la scară largă, obiectivul general al inițiativei ar fi:

- Abilitarea administrației locale pentru a asigura un proces de elaborare a politicilor mai eficace și mai eficient, care să abordeze necesitățile și situațiile concrete ale bărbaților, femeilor, băieților și fetelor din cadrul comunităților locale.

Pentru a asigura ca acest obiectiv să fie sensibil la gen, acesta a fost reformulat în modul următor:

- Abilitarea administrației locale pentru a asigura un proces de elaborare a politicilor mai eficace și mai eficient, care să abordeze necesitățile și situațiile concrete ale locuitorilor.

Având în vedere dimensiunile de gen identificate la Pasul 2, grupul de lucru a identificat în continuare următoarele potențiale obiective legate de gen pentru orice inițiative legate de administrația locală, pe care acesta le-ar putea elabora:

Obiective corective:

- Aprofundarea cunoștințelor factorilor municipali de elaborare a politicilor despre modalitățile în care problemele socio-economice afectează diferit bărbații și femeile, băieții și fetele din comunitățile lor.
- Stabilirea mijloacelor sistematice pentru determinarea impactului de gen al politicilor municipale și al alocării de resurse.
- Asigurarea participării egale a bărbaților și femeilor în toate aspectele planificării, implementării și monitorizării proiectului.

Obiective transformative:

- Sporirea reprezentării femeilor la cele mai înalte niveluri ale administrației publice locale.

Grupul de lucru a menționat, totuși, că, deși “obiectivele corective” erau menite să asigure că femeile și bărbații beneficiază în mod egal de pre urma inițiativei, aceste obiective purtau, de fapt, un caracter transformativ, deoarece tratau aspectele instituționale și structurale ale sistemului de politici publice. Cu alte cuvinte, realizarea obiectivelor corective ar avea și implicații profunde pentru natura sistemică a structurii puterii, care este bazată pe gen, din cadrul comunităților lor.

Mai mult decât atât, grupul de lucru a constatat, de asemenea, că, deși obiectivul transformativ de a spori reprezentarea femeilor la nivelurile înalte ale administrației locale, ar putea depăși limitele obiectivului direct al inițiativei curente a acestuia, totuși, o extindere a reprezentării femeilor ar putea constitui un efect indirect al proiectului.

PASUL 4

Cartografierea situației: Ce informații deținem?

La **Pasul 2** ați decis care este subiectul dvs. de politică și ați identificat potențialele dimensiuni de gen ale acestui subiect. La **Pasul 3** ați identificat obiectivele generale ale intervențiilor dvs. de politică sau de proiect, ați asigurat faptul că acestea sunt sensibile la gen și ați examinat alte obiective specifice genului, care ar putea fi adoptate de către politica sau proiectul dvs.

La **Pasul 4**, intitulat "Cartografierea situației", trebuie să începeți să vă gândiți la perfecționarea intervențiilor dvs. potențiale de politică. Pentru a face acest lucru, este important să aveți un inventar al informațiilor care vor afecta politica sau proiectul propus de dvs. Aceste informații pun, în mod specific, întrebări despre dimensiunile legate de gen din cadrul acestui subiect al politicii sau proiectului:

- Ce informații dețineți despre modul în care această problemă afectează diferit bărbații și femeile?
- Ce informații nu dețineți?
- Ce intervenții de proiect sau politică legate de această problemă au fost deja realizate?
- Ce proiecte sau politici care se referă la această problemă sunt în prezent implementate?
- Ce alte intervenții legate de această problemă sunt planificate?

Răspunsurile la aceste întrebări vă pot ajuta să vă concentrați asupra "completării lipsurilor" prin delegarea sau desfășurarea cercetării necesare și planificarea de inițiative complementare. Aceasta vă va permite, de asemenea, să evitați dublarea.

Sunt sugerate trei instrumente și exerciții, care vă pot ajuta să răspundeți la întrebările formulate anterior:

1. Exercițiu de cartografiere
2. Revizuirea politicii dintr-o perspectivă de gen
3. Revizuirea legislației dintr-o perspectivă de gen

INSTRUMENT DE ABORDARE INTEGRATOARE DE GEN: Un exercițiu de cartografiere

Un instrument util îl reprezintă efectuarea unui "exercițiu de cartografiere" legat de sectorul sau subiectul de politică pe care îl abordați, în scopul realizării sistematice a unui inventar al informației de care dispuneți sau de care nu dispuneți, precum și al intervențiilor prealabile desfășurare și planificate. Nu aveți nevoie de resurse financiare suplimentare pentru a efectua acest exercițiu.

Timpul necesar: timpul necesar pentru a completa graficul (prezentat în continuare) este minim. Cu toate acestea, deoarece este posibil să așteptați contribuții de la părțile interesate și colegi, se poate presupune că exercițiul va dura de la o săptămână până la câteva săptămâni.

Surse utile de informare:

- Baza de date legislativă a guvernului
- Baza de date a documentelor guvernului
- Baza de date a cercetărilor comandate de către guvern
- Baza de date a asistenței tehnice finanțate de către parteneri
- Baza de date a activităților organizațiilor societății civile

Metodologia: În baza informațiilor de care dispuneți și la care aveți acces de la colegi și alte părți interesate, completați tabelul, rând cu rând:

Rândul unu (probleme sectoriale sau de politică): Identificați problemele principale de politică relevante (adică acestea pot fi sub-sectoare sau sub-probleme). Utilizați atâtea coloane de câte aveți nevoie.

Rândul doi (întrebări de gen): Puneți întrebări despre potențialele dimensiuni de gen ale sub-problemelor (aceste întrebări pot fi identificate în Abordarea integratoare de gen - Pasul 2 în răspunsul la întrebarea: *Această problemă afectează femeile și bărbații în același mod?*).

Referință: Analiza de gen, în secțiunea "Formularea întrebărilor de gen".

Rânduri suplimentare: De acolo, pur și simplu, completați cu ceea ce cunoașteți despre această problemă, conform categoriilor din coloana stângă (informațiile scrise cu font *italic* sunt destinate să vă ghideze la completarea tabelului). Faceți notițe despre fiecare întrebare la care lipsesc informații.

Utilizarea rezultatelor dvs.: După completarea, pe cât e posibil, a tabelului, lipsurile vor evidenția unde este nevoie de cercetări, politici suplimentare, etc. Actualizarea tabelului dvs. poate servi drept instrument de monitorizare a progresului înregistrat de dvs. în abordarea integratoare de gen.

Exercițiu de cartografiere de gen¹⁴			
Probleme sectoriale sau de politică →	Problema 1	Problema 2	Problema 3, etc.
Întrebări de gen →	Care sunt întrebările pe care trebuie să le puneți pentru a vă ajuta să identificați orice "dimensiuni de gen" ale problemei? Ce vreți să aflați în ceea ce privește egalitatea de gen?	Care sunt "întrebările de gen" ale problemei 2?	Care sunt "întrebările de gen" ale problemei 3?
Ce știți? ↓			
Indicatori (Cantitativi și calitativi)	Există indicatori monitorizați cu regularitate care răspund la întrebarea de gen? Care sunt aceștia? Cine îi monitorizează?		
Rapoarte de cercetare disponibile	Dispuneți de vreun raport de cercetare care răspunde la întrebarea de gen? Dar ceilalți colegi dispun?		
Legislația	Există acte legislative care abordează problema 1? Este oare abordată în mod explicit dimensiunea de gen acolo?		
Politicile și programele guvernului	Ce politici și programe abordează problema 1? Acestea abordează și dimensiunea de gen?		
Proiecte ale organizațiilor societății civile	Știți despre vreun proiect al OSC-urilor care se ocupă de problema 1? Acestea integrează și dimensiunea de gen?		
Activități ale finanțatorilor	Ce activități ale finanțatorilor abordează problema 1? Sunt abordate și problemele de gen?		

NOTĂ: Acest exercițiu de cartografiere nu este un cadru analitic. Exercițiul nu va sugera potențiale soluții pentru politici sau intervenții. Aceasta va ajuta, mai degrabă, să înțelegeți de ce "instrumente" aveți nevoie pentru a asigura abordarea integratoare de gen în politicile, programele sau datele existente.

STUDIU DE CAZ: Cartografierea situației pentru consolidarea guvernării locale

Grupul de lucru pentru consolidarea administrației locale a trebuit să colecteze informații care ar putea descrie sistematic situația actuală ce ține de aceste subiecte de gen și de administrare locală.

Pagina următoare, prin urmare, prezintă o hartă a informațiilor colectate de către grupul de lucru. Aceste informații au fost utilizate pentru a înțelege când o inițiativă viitoare ar produce cel mai mare impact, în timp ce ar completa, de asemenea, eforturile actuale ale ONG-urilor și ale altor grupuri din acest sector.

NOTĂ: Informațiile din unele casete au fost totalizate pentru ca această prezentare să fie succintă. Atunci când efectuați exercițiul, vă rugăm să folosiți cât mai mult spațiu necesar pentru a enumera complet toate datele și informațiile cunoscute.

¹ Adaptat de la S. Tadjbakhsh, Prezentare pentru PNUD Letonia, Aprilie 2000.

Capacitatea guvernării locale în Republica Euroca			
Problemele sectoriale sau de politică →	Participarea și reprezentarea la cele mai înalte niveluri ale guvernării locale	Cunoașterea impactului social diferențial al problemelor principale de politică (sărăcia, sănătatea, educația, energia, mediul) și la nivel de comunitate	Sisteme și mecanisme de politici la nivel local
Întrebări de gen →	Bărbații și femeile participă în mod egal? Dacă nu, care sunt obstacolele în calea participării egale?	Cum îi afectează în mod diferit problemele principale de politică socială pe bărbați și pe femei la nivel de comunitate? Care este nivelul de conștientizare al administrației locale privind impactul diferențiat pe genuri?	Sunt diferite oare realitățile bărbaților și femeilor, sistematic abordate de actualele mecanisme și sisteme de politici sociale ale administrației locale?
Ce știți? ↓			
Indicatori (cantitativi și calitativi)	11 la sută din primari sunt femei, 21 la sută din viceprimari sunt femei Nu există date disponibile despre motivele acestei discrepanțe	O selecție a indicatorilor principali: Femeile sunt mai vulnerabile la riscul de sărăcie. Speranța de viață a bărbaților este semnificativ mai mică decât cea a femeilor. O creștere a numărului de fete care nu frecventează școala în regiunile de Sud și de Est. Nu sunt disponibile date de gen despre sectoarele energetic și cel al mediului. Cu toate acestea, raportul OSC-urilor (vedeți în continuare) relevă că doar 15 la sută din politicienii locali cred că egalitatea de gen este o problemă importantă.	Nu există date despre cât de eficient sistemele de politici publice pot aborda necesitățile bărbaților și femeilor. Cercetarea efectuată de către un grup anti-corupție a constatat că 67 la sută dintre respondenți nu au considerat că oficialii aleși utilizează resursele în mod eficient pentru a aborda cele mai mari și mai apăsătoare necesități ale comunității (totuși, aici nu sunt abordate aspectele de gen).

Capacitatea guvernării locale în Republica Euroca

Rapoarte de cercetare disponibile	Vedeți Raportul Național privind Statutul Femeii (date limitate).	<p>A se vedea Raportul Național al Dezvoltării Umane, Raportul Național privind Statutul Femeii (deși prezintă puține date de nivel local).</p> <p>A se vedea Evaluarea Sărăciei (comparați situația din cele patru regiuni administrative).</p> <p>ONG "Femeile în luptă cu sărăcia" a realizat un sondaj printre politicienii aleși în 10 municipalități referitor la atitudinile lor față de egalitatea de gen.</p>	<p>A se vedea raportul Consultantului privind Evaluarea Necesităților pentru Descentralizare (se indică anumite zone în care capacitatea administrației publice locale trebuie să fie consolidată, dar nu este abordată dimensiunea de gen).</p> <p>Raportul grupului anti-corupție despre percepția publică a eficienței și eficacității în alocarea resurselor de către guvern (dar aspectele de gen nu sunt abordate aici).</p> <p>Cinci municipalități au realizat diferite tipuri de sondaje ale propriilor capacități și ale nivelului lor de conștientizare, însă problemele de gen nu sunt abordate.</p>
Programul Guvernului	Nu există programe curente.	Diverse programe de sănătate și economice la nivel municipal, adresate specific femeilor sau bărbaților .	Nu există programe curente.
Politica/ actul normativ a/al Guvernului	Constituția și diferite angajamentele juridice internaționale (de exemplu, Convenția privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor) confirmă obligația de a garanta egalitatea de șanse pentru femei și bărbați.	<p>Planul Național de Dezvoltare, Strategia Națională de Reducere a Sărăciei abordează anumite grupuri vulnerabile, dar genului îi se acordă foarte puțină atenție.</p> <p>Proiectul noii politici în domeniul "Educației pentru Toți" menționează necesitatea de combatere a ratelor în scădere de înscriere a fetelor în educație.</p>	Actul cu privire la Transparență prevede anumite verificări și bilanțuri pentru a se asigura că fondurile publice sunt utilizate în mod corespunzător - se aplică administrației locale, de asemenea.

Capacitatea guvernării locale în Republica Euroca			
Proiecte ale OSC-urilor	ONG "Drepturile femeii sunt drepturile omului" are proiecte în toate cele patru regiuni, pentru a ajuta femeile să se implice în politica locală.	Au fost identificate, în total, 38 de proiecte ale organizațiilor societății civile, care oferă asistență specifică pentru femeile sau bărbații vulnerabili la nivel municipal. Acestea sunt în cea mai mare parte în domeniile sănătății, serviciilor sociale și abilitării economice. Majoritatea proiectelor sunt în regiunile de Vest și de Nord. Șapte ONG-uri pentru egalitate de gen au fost identificate - activitățile acestora includ seminare pentru funcționarii administrației publice locale.	Șapte ONG-uri pentru egalitate de gen au fost identificate – activitățile acestora includ seminare pentru funcționarii administrației publice locale.
"Activități ale finanțatorilor	Proiecte ale finanțatorilor pentru consolidarea participării femeilor în politici la nivel național, dar nimic la nivel local.	Nouă inițiative bilaterale identificate (în colaborare cu ONG-urile) pentru a oferi asistență femeilor vulnerabile din diferite municipii.	Finanțarea recentă din partea partenerilor pentru un proiect de elaborare integratoare de gen a bugetului, doar la nivel național în anumite ministerele de resort, însă nimic la nivel local.

INSTRUMENT DE ABORDARE INTEGRATOARE DE GEN: Auditul politicii dintr-o perspectivă de gen

O revizuire mai profundă a politicilor dintr-o perspectivă de gen vă poate ajuta în evaluarea măsurii în care problemele de gen sunt în prezent reflectate în politici și în programele publice (ați putea angaja un expert de gen pentru a vă ajuta la realizarea acestei sarcini).

Acest proces include examinarea următoarelor elemente ale politicii:

Egalitatea de gen ca o prioritate a politicii

- Există angajament și declarație de voință politică pentru ameliorarea egalității de gen la nivel național (regional sau local)?

Un document de politică (de exemplu, un Plan național, regional sau local pentru egalitatea de gen), care prevede în mod expres angajamentul guvernului față de egalitatea de gen, este semnificativ, deoarece face posibilă elaborarea de politici sectoriale dintr-o perspectivă de gen (de exemplu, abordarea integratoare).

Auditul de politici ar trebui să înceapă, prin urmare, prin a afla dacă există astfel de politici generale referitoare la egalitatea de gen.

Apoi ar trebui să analizați dacă o astfel de politică descrie în mod expres *cum* și *de către cine* trebuie să fie realizată egalitatea de gen, pentru că acest lucru trebuie să delimiteze liniile de răspundere și raportare. Orice politică credibilă ar trebui să fie însoțită, de asemenea, scopuri și obiective concrete și indicatori de performanță.

Politicile sectoriale referitoare la abordarea integratoare de gen

- Au oare ministerele sau departamentele politici specifice pentru abordarea integratoare de gen?

Din nou, angajamentul referitor la abordarea integratoare de gen ar trebui să fie inclus într-un document de politică (un Plan ministerial sau sectorial pentru egalitatea de gen). La fel, asemenea politici ar trebui să evidențieze în mod explicit *cum* și *de către cine* trebuie să fie realizată egalitatea de gen, precum și scopurile și obiectivele concrete și indicatorii de performanță.

O abordare sensibilă la gen a politicilor și programelor sectoriale

- Politicile din fiecare sector sau domeniu de politică reflectă o perspectivă de gen?

Trebuie efectuată o revizuire a tuturor politicilor și programelor dintr-un anumit sector sau domeniu de politică, pentru a examina mai bine măsura în care a fost luată în considerație perspectiva de gen. Această analiză trebuie să solicite și să caute răspunsuri la următoarele întrebări:

- Au fost experiența și cunoștințele de gen luate în considerație ca parte a informațiilor și consultațiilor din cadrul procesului de elaborare a programelor și politicilor?
- Politica abordează în mod expres aspectele de gen în definirea problemei?
- Acțiunilor și soluțiile de politici iau în considerație eventualul impact diferențiat asupra bărbaților și femeilor? Sunt identificate în modul corespunzător grupurile-țintă?

Un audit de gen al politicii ar trebui, de asemenea, să evidențieze toate lacunele în cazul în care ar putea fi necesare noi politici privind problemele specifice de gen (de exemplu, politica împotriva violenței bazate pe gen sau politica de combatere a discriminării pe piața muncii).

INSTRUMENT DE ABORDARE INTEGRATOARE DE GEN: Auditul legislației dintr-o perspectivă de gen

În mod similar, poate fi realizată o revizuire a legislației existente, pentru a analiza în ce măsură perspectiva de gen a fost integrată în legislația actuală. Revizuirea ar putea fi efectuată de către o persoană competentă atât în domeniul dreptului, cât și în domeniul genului.

O revizuire a legislației dintr-o perspectivă de gen ar trebui să solicite și să caute răspunsuri la următoarele întrebări:

- Există prevederi legale adecvate, care să interzică discriminarea pe bază de gen (lege constituțională, lege împotriva discriminării)?
- Există prevederi legale care discriminează în mod explicit bărbații sau femeile?
- Există dovezi că implementarea legislației poate conduce la o discriminare indirectă a bărbaților sau femeilor?
- În procesul de elaborare a legislației au fost consultați experți de gen?

NOTA: Ce se întâmplă dacă nu dispunem de informații suficiente pentru finalizarea reușită a exercițiului?

S-ar putea să vă confrunțați cu dificultăți la completarea tabelului de inventar cuprins în instrumentul pentru exercițiul de cartografiere, deoarece nu aveți acces la informațiile necesare. La fel, revizuirea unei politici sau a unei legi, în scopul auditului politicilor și legislației, se poate dovedi dificilă, din cauza lipsei unei baze de date sistematizate sau a schimbului de informații interdepartamental.

Dacă aceasta este cazul, în loc să vă grăbiți să concluzionați că încercările dvs. au suferit eșec, ar trebui să tratați acest lucru ca pe o oportunitate de învățare și promovare: Ce fel de sisteme ale schimbului de informații ar fi necesare pentru a putea răspunde la aceste întrebări? Cum ar putea fi puse în aplicare sau susținute astfel de sisteme? Cu alte cuvinte, un inventar "eșuat" poate constitui, de fapt, un impuls pentru un aspect important al procesului abordării integratoare de gen: stabilirea mecanismelor de colectare și schimb de informații pentru a urmări activitățile legate de subiectele de gen.

În ceea ce privește proiectul curent sau politica curentă, lipsa de informații sistematizate nu înseamnă că nu puteți merge înainte. Aceasta înseamnă doar că va trebui să adaptați revizuirile, ținând cont de propunerile dvs. ulterioare, odată cu obținerea de noi informații. Este o parte normală a procesului de politici sau a proiectului.

Referință: A se vedea, de asemenea, rezumatul referitor la Drepturile Omului și Justiție: Legislație.

Referință: A se vedea, de asemenea, elaborarea legislației sensibile la gen în secțiunea publicației a Centrului Regional al PNUD pentru Europa și CSI, pe pagina web: <http://europeandcis.undp.org>

PASUL 5

Cizelarea subiectului: Cercetare și Analiză

“Cartografierea situației” (Pasul 4) va evidenția cazurile în care este cerută în mod expres o perspectivă de gen. Politicile existente pot necesita modificări pentru a include o perspectivă de gen sau poate va fi nevoie de elaborarea unor politici noi. Pasul 4 ar trebui să elucideze, de asemenea, unde există lacune în baza de informații actuale.

La Pasului 5 va fi necesară realizarea sau comandarea un studiu, care va completa aceste lacune. Cercetarea este cu adevărat esențială pentru garantarea credibilității, eficienței și eficacității oricărui proiecte sau politici pe care le elaborați. Acest lucru înseamnă că trebuie să efectuați analiza de gen - adică fie va trebui să desfășurați cercetări generale în domeniul dvs. de politică care integrează o perspectivă de gen sau va trebui să efectuați cercetări specifice cu privire la una sau mai multe dimensiuni de gen legate de domeniul dvs. de politică.

Această etapă implică:

- Specificarea întrebării(lor) cercetării
- Conceperea și desfășurarea cercetării SAU
- Cererea de oferte de cercetare și contractarea cercetării din exterior
- Evaluarea activității de cercetare și formularea unor concluzii

Analiza de gen este un element-cheie al abordării integratoare de gen. Aflați mai multe despre diverse niveluri de analiză, metodologii și despre modul în care poate fi efectuată o astfel de cercetare la capitolul analiză de gen, care este parte a acestui Set de instrumente de gen.

Referință: A se vedea, de asemenea, Știință, Cercetare, Informare și Tehnologii de Comunicații: Partea a II-a.

STUDIUL DE CAZ: Rezultatele exercițiului de cartografiere

Bazându-vă pe rezultatele exercițiului de cartografiere (Pasul 4), efectuat de către grupul de lucru pentru consolidarea administrației locale, au fost identificate următoarele necesități de cercetare:

1. Studiu efectuat la etapa de pregătire (de exemplu, înainte de finalizarea proiectului):

- **Situația bărbaților și a femeilor la nivel local:** Un consultant a fost angajat pentru a examina toate datele existente cu privire la aspectele de politică socială, cu scopul de a crea un raport unificat, care ar putea descrie situația diferită a femeilor și bărbaților în contextul acestor probleme la nivel local.

În sprijinul acestui obiectiv, consultantului i s-a cerut, de asemenea, să propună un set de indicatori standard, care ar putea fi utilizați de către toate municipalitățile pentru a crea un tablou al diferențelor dintre situația bărbaților și cea a femeilor în domeniul sănătății, siguranței de viață, sărăciei, educației și cel al energiei și mediului. A fost nevoie, totodată, să fie elaborați indicatori speciali, pentru a prezenta în comparație situația băieților și fetelor.

- **Sondajul privitor la atitudini și cunoștințe:** Organizația non-guvernamentală "Femeile în luptă cu sărăcia", care a realizat deja un sondaj cu participarea politicianilor aleși în 10 municipalități referitor la atitudinea lor față de egalitatea de gen (vedeți Pasul 4), a fost contractată pentru a extinde acest studiu ca să cuprindă 30 de municipalități. Alături de chestionarea oficialilor referitor la atitudinile lor privind egalitatea de gen, sondajul a fost re-conceput pentru a determina nivelul lor real de cunoștințe despre modul în care problemele principale au afectat în mod diferit bărbații și femeile din comunele lor.

(Rezultatele acestui sondaj au fost, de asemenea, folosite ca un punct de referință pentru evaluarea modului în care atitudinea și cunoștințele s-au schimbat datorită proiectului - a se vedea Etapa 9: Evaluarea.)

2. Trebuie realizată o cercetare la etapa de implementare a proiectului:

- **Auditul elaborării de politici pentru administrația locală:** Grupul de lucru a decis că ar avea nevoie de un audit al sistemelor și proceselor de elaborare a politicilor la nivel municipal, pentru a stabili:
 - Cum au fost determinate prioritățile de politică?
 - Cum au fost alocate bugetele (de către cine și în funcție de ce criterii și priorități)?
 - Ce oportunități au existat de consultări cu populațiile locale și grupurile specifice de părți interesate?
 - Ce mijloace au fost utilizate pentru a evalua eficiența politicilor și alocarea de resurse?

Cu toate acestea, obiectivul principal al proiectului a avut implicații nu doar pentru egalitatea de gen, ci și prin faptul că grupul de lucru a decis să efectueze acest studiu ca Etapa I a proiectului actual. Întrebările și problemele specifice legate de gen au fost integrate în componenta de cercetare a Etapei I. Acestea au inclus:

- Sunt implementate sisteme și procese care să permită o evaluare a necesităților diferite ale femeilor și fetelor față de cele ale bărbaților și băieților?
- Sunt implementate sisteme care să convoace sau să solicite consultări cu experții de gen locali, grupurile de femei, și / sau militanții pentru egalitatea de gen în procesul de elaborare a politicilor și priorităților bugetului?
- Sunt implementate sisteme care să permită responsabililor de politici să evalueze cheltuielile în ceea ce privește impactul lor atât asupra femeilor și fetelor, cât și asupra bărbaților și băieților, separat?

3. Studii care nu ar fi efectuate ca parte a acestui proiect:

Bariere pentru accesul femeilor la participare politică: În timp ce exercițiul de cartografiere (vedeți Pasul 4) a relevat că a fost înregistrată o lipsă acută de informații despre motivele pentru care femeile nu au fost bine reprezentate la cele mai înalte niveluri ale administrației municipale, grupul de lucru a decis că această întrebare a fost dincolo de domeniul de aplicare al proiectului.

Totuși, s-a semnalat și s-a comunicat pe larg că este nevoie de mai multă cercetare și de acțiune în sensul acestei probleme, astfel încât aceasta să poată fi abordată prin intermediul diverselor proiecte sau inițiative.

Referință: A se vedea, de asemenea, Analiza de gen, Partea I.

PASUL 6

Deciderea asupra unui parcurs de acțiune: Elaborarea intervențiilor de politici și a bugetelor

La această etapă, probabil, examinați deja anumite idei generale pentru intervenții care vă vor ajuta să atingeți obiectivele generale formulate la Pasul 3. Acum va trebui să decideți asupra cursului cel mai adecvat de acțiune.

Considerații cruciale pentru opțiuni de politici

Alegerea cursului “corect” pentru intervenția de proiect sau de politică nu este, de cele mai multe ori, ușoară. Aceasta implică echilibrarea unui șir de considerente esențiale, inclusiv:

- **Eficiență** - Cum se pot echilibra rezultatele dorite cu resurse limitate?
- **Eficacitate** - Cât de mult situația va putea fi influențată prin intervenția de politică și în ce măsură?
- **Egalitatea de gen** - Cum și în ce măsură pot aborda disparitățile sociale și istorice între bărbați și femei?
- **Alte obiective intersectate** - Cum și în ce măsură pot integra o perspectivă a drepturilor omului, promova prioritățile de protecție a mediului, precum și redresarea inegalităților sociale (referitoare la minorități, grupuri rurale și urbane, grupuri care trăiesc în sărăcie extremă, etc.)?

Toate tipurile de impact pentru fiecare dintre opțiuni trebuie evaluate. După ce ați analizat cu atenție aceste considerente, veți fi gata pentru să formulați intervenția dvs.

Rețineți că procesul de definire și de perfecționare a unei intervenții finale de politică implică, deseori, o anumită mișcare înainte și înapoi între Etapele 5 și 6 - adică cercetarea și evaluarea situației și deciderea referitor la cursul final de acțiune. În plus, factorii externi pot restrânge opțiunile dvs. sau pot evidenția provocările suplimentare care trebuie abordate. De exemplu, pot exista considerente politice, restricții bugetare sau alte condiții impuse pentru alocarea resurselor de către finanțatori sau de către instituțiile financiare internaționale. În timp ce multe dintre aceste considerații pot fi dincolo de controlul sau domeniul dvs. de influență, obiectivul dvs. este de a propune o politică sau un proiect cât mai echitabil față de gen. Chiar dacă sunteți în imposibilitatea de a controla modul în care acestea pot fi modificate, restricționate sau extinse, puteți propune condiții pentru egalitatea de gen în versiunea dvs. prealabilă a politicii sau proiectului, care pot fi utilizate și menționate în timpul procesului de promovare și aprobare.

Evaluarea impactului de gen

În mod ideal, ar trebui efectuată și o “evaluare a impactului de gen” pentru fiecare opțiune. Acest lucru ar trebui să ia în considerație următoarele întrebări de bază²:

² Întrebările sunt adaptate din “Analiza bazată pe gen: Un ghid pentru elaborarea de politici”, elaborată de Status of Women Canada (1998).

Abordarea integratoare de gen în practică: un set de instrumente

- ✓ Ce beneficii (umane, financiare) va aduce opțiunea atât pentru bărbați, cât și pentru femei?
- ✓ Ce cheltuieli (financiare, umane) vor implica opțiunea atât pentru bărbați, cât și pentru femei?
- ✓ Cum părțile interesate de sex masculin și feminin percep opțiunea în ceea ce privește costurile, beneficiile, acceptabilitatea și caracterul practic?

Rezultatele acestei evaluări trebuie luate în considerație la examinarea opțiunii de politici. În plus, ar trebui să se țină cont:

Care ar putea fi consecințele mai ample ale eșecului în adoptarea unei opțiuni sensibile la gen?

Dacă nu reușiți să desfășurați o evaluare a impactului de gen la scară largă, ar trebui efectuată, cel puțin, o evaluare a impactului de gen pentru cursul de acțiune asupra căruia v-ați decis. Acest lucru este decisiv pentru anticiparea oricărui moduri neașteptate în care politica sau proiectul ar putea suferi eșec în remediarea inegalităților de gen curente sau a oricărui potențiale agravări în acest sens.

Referință: Pentru mai multe detalii, a se vedea de asemenea, Analiza de gen: Evaluarea impactului de gen

După ce au fost finalizate toate analizele și evaluările, veți fi gata să finalizați planul de acțiune. Acest lucru va conduce la pregătirea efectivă a documentului de politică sau de proiect și a bugetului necesar.

INSTRUMENT DE ABORDARE INTEGRATOARE DE GEN: Lista de verificare a abordării integratoare de gen pentru documentele de politici sau de proiect

- ✓ **Context și justificare:** Este dimensiunea de gen evidențiată în informația de context pentru intervenție? Sunt toate datele din analiza situației dezagregate pe genuri? Justificarea include argumente convingătoare pentru abordarea integratoare de gen și egalitatea de gen? (Vedeți Pasul 7).
- ✓ **Scop:** Scopul intervenției propuse reflectă atât necesitățile femeilor, cât și ale bărbaților? Obiectivul încearcă să corecteze dezechilibrele de gen prin abordarea necesităților practice ale bărbaților și femeilor? Obiectivul încearcă să transforme instituțiile (sociale și de altă natură) care perpetuează inegalitatea între femei și bărbați? (Vedeți Pasul 3).
- ✓ **Beneficiarii-țintă:** Cu excepția cazului în care intervențiile-țintă sunt adresate specific bărbaților sau femeilor, ca o măsură corectivă pentru a spori egalitatea de gen, există echilibru de gen în cadrul grupului de beneficiari-țintă?
- ✓ **Obiective:** Obiectivele intervenției abordează atât necesitățile femeilor, cât și ale bărbaților?
- ✓ **Activitățile:** Acțiunile planificate implică atât bărbați, cât și femei? Există activități suplimentare pentru a asigura formularea explicită a unei perspective de gen (de exemplu, instruirea în aspectele de gen, cercetare suplimentară, etc.)?

- ✓ **Indicatori:** Au fost elaborați indicatori pentru a măsura progresul în vederea realizării fiecărui obiectiv? Acești indicatori vizează aspectele de gen ale fiecărui obiectiv? Sunt indicatori dezagregați pe genuri? Sunt obiectivele stabilite astfel încât să garanteze un nivel suficient de echilibru între sexe în cadrul activităților (de exemplu, cotele de participare de sex masculin și feminin)? (Vedeți Pașii 1 și 8).
- ✓ **Implementarea:** Cine va implementa intervenția planificată? Acești parteneri au beneficiat de formare în domeniul abordării integratoare de gen astfel încât pe tot parcursul implementării să poată fi susținută o perspectivă de gen? Bărbații și femeile vor participa în mod egal la realizare? (Vedeți Pasul 1).
- ✓ **Monitorizarea și evaluarea:** Strategia de evacuare și monitorizare include o perspectivă de gen? Va examina aceasta atât aspectele substanțiale (ce țin de conținut), cât și aspectele administrative (ce țin de proces) ale intervenției? (Vedeți Pașii 8 și 9).
- ✓ **Riscuri:** A fost luat oare în considerație ca risc potențial și contextul mai extins al rolurilor și relațiilor de gen în cadrul societății (adică, stereotipurile sau barierele structurale care ar putea împiedica participarea deplină a unuia sau altui gen)?
- ✓ S-a ținut cont de impactul negativ potențial al intervenției (de exemplu, eventuala creștere a poverii puse pe umerii femeilor sau izolarea socială a bărbaților)?
- ✓ **Bugetul:** Au fost evaluate contribuțiile financiare pentru a se asigura că atât bărbații, cât și femeile vor beneficia de intervenția planificată? A fost luată în considerație la elaborarea bugetului necesitatea de formare a sensibilității de gen sau de angajare pe termen scurt a unor experți în domeniul genului?
- ✓ **Anexe:** Există cercetări (sau extrase) relevante incluse ca anexe (în special, cele care oferă o justificare solidă pentru atenția acordată de către dvs. genului)?
- ✓ **Strategia de comunicare:** A fost elaborată o strategie de comunicare pentru informarea diferitelor audiențe despre existența, progresul și rezultatele proiectului, dintr-o perspectivă de gen? (Vedeți Pasul 10).

STUDIU DE CAZ: Intervențiile de politici și buget

La Pașii 4 și 5, grupul de lucru a obținut o mulțime de informații foarte valoroase, care i-au permis să perfecționeze orientarea intervenției propuse de către acesta și să decidă cu privire la modalitățile specifice în care ar fi prezentate considerațiile referitoare la egalitatea de gen.

Principalele obiective (fără legătură specifică cu genul) ale proiectului au fost formulate după cum urmează:

1. **Schimbări sistemice:** Identificarea oportunităților și punerea în aplicare a strategiei pentru realizarea unor schimbări în politicile de luare a deciziilor, pentru a se asigura că politicile sunt eficiente și bine direcționate și că factorii de decizie sunt responsabili.
2. **Consolidarea capacităților:** Fortificarea capacității factorilor de decizie locali prin diverse forme de instruire și de învățare în trei domenii: Analiza situației, Bugetarea, Evaluarea impactului politicilor.

Datorită procesului abordării integratoare de gen, prima versiune a proiectului a fost completată în următoarele moduri:

Obiective:

- Documentul de proiect a realizat în mod explicit faptul că ameliorarea egalității de gen și reducerea inegalităților între bărbați și femei au constituit aspectele-cheie ale guvernării locale eficiente.

Activitățile și bugetul

Amendamentele la activitățile de schimbare a sistemelor:

- Elaborarea și instituirea de consultări publice obligatorii și de consultări referitoare la impactul de gen la etapa de proiectare a inițiativelor locale majore în domeniul politicilor.
- Crearea Punctelor focale de gen în cadrul administrației municipale și alocarea de resurse pentru instruirea specială a Punctele Focale.
- Alocarea bugetului pentru revizuirea sistemelor de informații și statistici, cu scopul de a include monitorizarea ulterioară a indicatorilor principali legați de egalitatea de gen.

Amendamente la activitățile de consolidare a capacității:

- Asigurarea de fonduri suplimentare pentru un modul de instruire cuprinzător referitor la abordarea integratoare de gen în procesul de elaborare a politicilor (instruire + pregătirea unui manual referitor la egalitatea de gen).
- Asigurarea de fonduri suplimentare pentru includerea unei componente referitoare la bugetarea sensibilă la gen în cadrul modulului de instruire pentru elaborarea bugetului.

Procesul general de implementare a proiectului:

- Alocarea de fonduri pentru participarea unui expert de gen la auditul sistemelor de administrație locală.
- Alocarea de fonduri pentru instruirea personalului de proiect în domeniul abordării integratoare de gen.
- Toți termenii de referință pentru personalul care urmează să fie angajat din fondurile proiectului vor include "cunoașterea aspectelor de gen", fie ca pe o calificare obligatorie sau ca avantaj (în funcție de natura funcției).
- Crearea unei funcții care să asigure faptul că toate datele colectate în legătură cu proiectul sunt dezagregate pe genuri.
- Includerea unui expert de gen ca membru cu drept de vot al Comitetului de Coordonare al proiectului.
- Instituirea unei funcții pentru a se asigura că participanții la activitățile de instruire și de învățare sunt reprezentați în proporție de peste 30 la sută de femei sau de cel puțin 30 la sută bărbați.

Documentului de proiect oficial a inclus rezumate ale cercetării de gen, efectuată la Pasul 5, sub formă de anexe importante pentru a justifica necesitatea esențială de a accentua abordarea de gen în cadrul proiectului.

Referință: A se vedea, de asemenea, Rezumatul de gen despre Macroeconomie și Comerț și Bugetarea sensibilă la gen din secțiunea publicației de pe: <http://europeandcis.undp.org>

PASUL 7

Strategii de promovare: Genul contează!

Un aspect esențial al egalității de gen vizează dezvoltarea strategiilor de promovare, care vă vor ajuta să obțineți sprijin pentru inițiativele dvs. de abordare integratoare de gen. Deoarece experiența a arătat că factorii de decizie sunt uneori reticenți la alocarea puținelor resurse pentru activități legate de egalitatea de gen, decidenții (în special, cei care controlează bugetele) trebuie convinși că investiția lor în egalitatea de gen va fi recuperată.

Factorilor de decizie trebuie să le fie prezentate informații care evidențiază, concret și precis, de ce trebuie să fie abordate problemele de gen. Cu alte cuvinte, trebuie să ilustrați problemele de dezvoltare ce pot fi soluționate prin egalitatea de gen și ce beneficii anume va aduce o perspectivă sensibilă la gen guvernării, cetățenilor (bărbați și femei), precum și națiunii. Justificările și argumente bine definite vor spori șansele de a obține sprijin financiar și politic pentru intervențiile planificate.

“Valoarea adăugată” a abordării integratoare de gen

Strategiile de promovare pentru adoptarea unei abordări integratoare de gen și pentru promovarea egalității de gen în toate politicile și proiectele, în general, se încadrează în una din următoarele șase categorii:

- Echitate și egalitate
- Credibilitate și responsabilitate
- Eficiență și siguranță (dimensiunea “macro”)
- Calitatea vieții (dimensiunea “micro”)
- Alianțe
- Reacția în lanț

Echitate și egalitate: Aceste strategii subliniază valoarea principiilor democratice și ale drepturilor fundamentale ale omului, care necesită egalitate de gen. Strategiile pentru echitate pot fi folosite în activități de promovare în favoarea reprezentării și participării egale a ambelor sexe în diverse contexte, în baza noțiunii fundamentale a drepturilor omului.

Cele mai multe state sunt parte la o serie de documente normative (de exemplu, Convenția privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor (CEDAW) și documentele adoptate în cadrul conferințelor de nivel mondial de la Beijing, Copenhaga și Cairo). Toate acestea definesc egalitatea de gen ca principiu fundamental. Statele-membre sunt obligate să îndeplinească aceste angajamente, mai ales că mai multe principii democratice fundamentale formulate acolo reflectă propriile legi constituționale ale statelor.

În timp ce, din păcate, experiența a arătat că abordarea echității, de una singură, este de multe ori insuficientă pentru a convinge guvernele să mobilizeze resurse adecvate, aceste justificări sunt, totuși, utile, făcând referință la responsabilitățile specifice și angajamentele internaționale de realizare a egalității de gen. Acestea amintesc guvernelor că ele sunt parte a unei comunități internaționale (sau regionale), care a proclamat egalitatea de gen ca una dintre valorile comune.

Credibilitate și responsabilitate: Caracterul credibil al strategiilor amintește factorilor de decizie că bărbații și femeile aparte reprezintă fiecare jumătate din populație. Prin urmare, informațiile, politicile sau recomandările care nu recunosc și nu abordează în mod egal ambele sexe nu sunt credibile. Dacă o politică nu ține cont de întreaga populație, aceasta poate fi privită doar ca o soluție parțială. Strategiile sunt utile pentru justificarea evaluării impactului de gen (studii ce examinează modul în care bărbații și femeile sunt, vor fi sau au fost afectați în mod diferit de acțiunile sau de factorii situaționali) și pentru că solicită un nivel mai înalt de echilibru între femei și bărbați în cadrul proceselor decizionale.

Strategiile de responsabilizare reamintesc guvernelor despre responsabilitatea acestora de a asigura dezvoltarea umană durabilă. Ca atare, acestea trebuie să poarte răspundere în fața cetățenilor și să promoveze interesele fiecăruia - atât bărbat, cât femeie. Eșecul în abordarea problemelor legate de egalitatea de gen constituie și un eșec al guvernelor de a fi responsabile față de toți cetățeni.

În plus, intervențiile sensibile la gen aduc în prim-plan responsabilitatea guvernelor pentru utilizarea fondurilor publice și pentru îndeplinirea promisiunilor politice. Abordarea integratoare de gen poate oferi mecanisme concrete pentru introducerea unui grad mai mare de responsabilitate în cadrul guvernării.

Eficiența și durabilitatea³: Aceste strategii fac clar un fapt de necontestat: incluziunea egală a bărbaților și femeilor în toate aspectele legate de dezvoltare și societate este o investiție care se aduce beneficii pentru întreaga țară. Națiunile nu își pot permite să ignore contribuțiile și capacitățile economice și sociale atât ale bărbaților, cât și ale femeilor, în toate sferele. Dezvoltarea oricărei țări care nu reușește asta va avea în cele din urmă de suferit, pe termen mediu și lung. Aceasta este o abordare care se concentrează pe aspectele de dezvoltare macro - de exemplu, bunăstarea și prosperitatea unei națiuni ca un tot întreg.

Aceste justificări sunt deosebit de eficiente, deoarece abordează substratul de bază: banii. Avem, de multe ori, tendința de a pune considerațiile fiscale înaintea multor altor rațiuni. Astfel este important să se dovedească faptul că o investiție în domeniul egalității între femei și bărbați este o investiție înțeleaptă din punct de vedere economic pentru întreaga țară. Studiile globale au demonstrat argumentele generale legate de eficiență⁴ și acestea pot ajuta să vă întemeiați cazul, ca și orice studii naționale pe care s-ar putea să le aveți la dispoziție.

În strânsă legătură cu strategiile de eficiență sunt strategii de durabilitate. Deoarece abordarea integratoare de gen adoptă perspectiva "dezvoltării umane", care urmărește pe termen lung obiectivul de a crea o societate durabilă, abordarea integratoare de gen este în mod indisolubil legată inclusiv cu asigurarea durabilității. Mai mult, pentru că abordarea integratoare de gen necesită o abordare globală a elaborării politicilor, unde sunt esențiale coordonarea și cooperarea (atât pe verticală, cât și pe orizontală), intervențiile vor fi cel mai probabil durabile.

³ Ar trebui, totuși, să se aibă grijă atunci când se utilizează strategiile de eficiență, pentru a evita sublinierea faptului că femeile constituie o "resursa sub-utilizată". După cum a remarcat Diane Elson, problema pentru multe femei este că acestea sunt, de fapt, "supra-utilizate" (citată din OCDE: 1998). Accentul trebuie pus pe recunoașterea și valorificarea în mod corespunzător a contribuțiilor ambelor sexe. Scopul nu este de a împovăra în continuare femeile, ci de a încerca o renegociere a rolurilor femeilor și bărbaților în societate, care va conduce în cele din urmă la niveluri mai mari de dezvoltare și prosperitate

⁴ A se vedea în special Ediția Documentul de Lucru al Raportului Băncii Mondiale asupra Studiului de Politici, cu referire la Gen și Dezvoltare

Calitatea vieții: o atenție sporită acordată aspectelor legate de egalitatea între femei și bărbați va îmbunătăți viața femeilor și a bărbaților, priviți separat. Într-o societate democratică bazată pe principiile incluziunii sociale și securității umane, fiecare membru are dreptul la cea mai bună calitate a vieții posibilă. Inițiativele de abordare integratoare de gen tind să promoveze acest obiectiv.

Mai mult decât atât, în timp ce este general recunoscut faptul că femeile vor beneficia datorită atenției sporite acordate egalității de gen, argumentele ce țin de calitatea vieții subliniază și beneficiile ce pot fi obținute de către bărbați, familii și societăți. Acestea relevă importanța relațiilor sociale și interdependența actorilor sociali, afirmând, de exemplu, că, dacă femeile vor fi abilitate, din asta vor avea de câștigat și persoanele apropiate acestora. Pe de altă parte, greutățile pentru unul dintre sexe vor afecta negativ și alți actori sociali. De pildă, efectele negative ale depresiei la bărbați sau oportunitățile reduse de angajare ale femeilor afectează toți membrii unei familii, inclusiv copiii și partenerii.

Aceste justificări vizează aspecte micro de dezvoltare și de gen, de exemplu, modul în care sunt afectate persoanele într-un anumit context de dezvoltare. Totuși, această abordare are o legătură nefirească cu strategiile de eficiență: dacă oamenii sunt mai fericiți și mai sănătoși, aceștia vor fi, de asemenea, mai productivi, contribuind astfel la o societate mai eficientă și mai prosperă.

Alianță: Strategiile de alianță evidențiază egalitatea de gen ca pe o condiție prealabilă pentru crearea de alianțe sau parteneriate oficiale cu alte națiuni. În contextul Europei de Est și Centrale, aderarea la Uniunea Europeană este un exemplu elocvent: țările UE sunt mandatate să implementeze diverse instrumente de promovare a egalității de gen, inclusiv adoptarea practicilor de abordare integratoare de gen.

Cu toate acestea, în timp ce abordarea este, în prezent, foarte eficientă pentru stimularea guvernelor la acțiune, în cele din urmă, ea nu este durabilă, cu excepția cazului în care este îmbinată cu argumente substanțiale concrete (cum ar fi eficiența și calitatea vieții), pentru necesitatea abordării problemelor legate de egalitatea de gen. Fără aceste argumente substanțiale plauzibile, strategia de alianță nu este atât de eficientă.

Reacție în lanț: În fine, toate abordările, prezentate anterior, sunt consolidate în cazul în care sunt evidențiate legăturile dintre ele. Egalitatea de gen poate produce, de fapt, beneficii asemeni unei "reacții în lanț". Strategia reacției în lanț ilustrează modul în care investițiile în egalitatea de gen vor aduce nu doar beneficiile localizate, pe termen scurt, dar și beneficii pe termen lung și mediu, care se vor extinde în societate, consolidând națiunea ca un tot întreg. (În mod similar, aceste strategii evidențiază modul în care inegalitățile se răspândesc de la o persoană la alta, influențând bunăstarea familiilor lor și a comunităților).

În același timp, integrarea dimensiunii de gen trebuie realizată de o manieră conștientă de reacțiile în lanț, care ar putea produce efecte negative în sensul egalității de gen. De exemplu, adoptarea grăbită de acțiuni afirmative în practicile de angajare poate provoca o și mai mare expunere a femeilor la hărțuire la locul lor de muncă. Aceste riscuri subliniază necesitatea crucială de a crea strategii complexe de abordare integratoare de gen, prin care mai multe inițiative se completează reciproc. Astfel, argumentele reacției negative în lanț pot fi folosite pentru a convinge factorii de decizie că integrarea trebuie aplicată de o manieră strategică și holistică.

STUDIUL DE CAZ: Argumentați-vă cazul

Au existat deja mai multe justificări de bază pentru a include o dimensiune de gen în proiectul de consolidare a administrației locale. Acestea includ:

Justiție și egalitate: Republica Euroca este parte a CEDAW și semnatară a Platformei de acțiune de la Beijing. Datorită faptului că în Republica Euroca există discrepanțe mari între bărbați și femei în ceea ce privește sănătatea, sărăcia, educația, politica și alte domenii esențiale, neincluderea aspectelor egalității de gen în acest proiect ar fi, de fapt, o încălcare a acestor angajamente internaționale. Este crucial să li se amintească permanent guvernărilor noastre, locale și naționale, care până când bărbații și femeile nu vor avea șanse egale și nu se vor afla în situații egale, menținerea status quo-ului înseamnă promovarea inegalității! Este obligația guvernelor de a găsi și a folosi oportunități, cum ar fi acest proiect, pentru a aborda inegalitățile între bărbați și femei.

Credibilitate și responsabilitate: Cercetările anterioare, efectuate de către un grup anti-corupție, au arătat că 67 la sută dintre respondenți că oficialii aleși nu utilizează resursele în mod eficient, pentru a răspunde celor mai mari și mai apăsătoare necesități ale comunității. În timp ce proiectul, în ansamblu, urmărește crearea unui nivel mai înalt de responsabilitate pentru resurse, componentele și angajamentele față de gen sporesc foarte mult această responsabilitate. Mai mult decât atât, dat fiind faptul că disparitățile majore între bărbați și femei în ceea ce privește sărăcia, sănătatea și educația, au fost documentate (vedeți Pasul 4), acest proiect nu ar avea nici o credibilitate, dacă nu ar aborda în mod specific aceste inegalități.

Eficiența și durabilitatea: O mai mare eficiență este un argument principal pentru includerea unor componente de gen specifice în acest proiect. Inițiativa include necesitatea unei mai bune și mai eficiente elaborări a politicilor - prin sporirea capacității factorilor de decizie locali de a adopta decizii informate referitor la utilizarea resurselor de o manieră direcționată și eficientă și în modul cel mai efektiv. Dacă există discrepanțe mari în modul în care bărbații și femeile sunt afectați de politicile de nivel local, elaborarea politicilor de o manieră direcționată și eficientă nu este posibilă, fără a lua în considerare aceste diferențe.

În timp ce unii dintre adversarii proiectului au susținut că activitățile specifice de gen în cadrul proiectului solicită mai multe resurse și au redus astfel eficiența proiectului, această afirmație nu a fost justificată. De fapt, includerea de activități și obiectivele specifice genului au necesitat o majorare suplimentară a bugetului cu doar 6 la sută, fapt ce a fost relativ ușor de asigurat și justificat. Și asta în comparație cu o suplimentare de aproximativ 30 la sută, care ar fi fost necesară pentru punerea în aplicare a modulelor de instruire axate pe gen într-un proiect separat, mai mic. Prin includerea instruirii în domeniul abordării integratoare de gen și a bugetării sensibile la gen în acest proiect mai mare, resursele limitate au fost maximizate, iar rezultatele generale au fost îmbunătățite mult, deoarece instruirea axată pe gen a cuprins o audiență mult mai mare decât într-un proiect separat mai mic.

Calitatea vieții: Pentru că această inițiativă este un proiect de consolidare a capacităților umane și instituționale, "argumentele aferente calității vieții" nu sunt atât de evidente în ceea ce privește impactul direct al proiectului. Totuși, studiul realizat în Republica Euroca a demonstrat clar că rezultatele politicii la nivel local *nu* sunt neutre față de gen: de exemplu, femeile sunt supuse unui risc mai mare de sărăcie, ratele înmatriculării fetelor în educație sunt în scădere în regiunile de

sud și de est, iar speranța de viață a bărbaților este foarte mică. Consolidarea capacității autorităților locale de a răspunde acestor și altor provocări prin intervenții de politică mai bine direcționate va avea, cu siguranță, un efect indirect de îmbunătățire a calității vieții pentru persoanele care suferă în prezent de pe urma acestor și altor greutăți sau situații nedorite.

Alianța: Fără îndoială, astfel cum menționează argumentele “Credibilitate și responsabilitate”, acest proiect va spori considerabil responsabilitatea administrațiilor locale pentru modul de administrare a resurselor publice. Dimensiunile de gen ale proiectului - în special atenția acordată evaluării impactului de gen și a bugetării sensibile la gen - completează cu un strat suplimentar la această responsabilitate, sporind astfel în continuare mecanismele de responsabilizare. Acesta va fi un punct extrem de atractiv pentru finanțatorii bilaterali, care doresc să co-finanțeze proiecte la nivel municipal. În mod similar, aceste mecanisme de responsabilitate vor fi un punct forte pentru municipii, constituind un avantaj atunci când acestea aplică pentru împrumuturi și fonduri structurale de la finanțatori importanți, cum sunt Organizația Națiunilor Unite și organismele Uniunii Europene. Acestea, la evaluarea proiectelor și a solicitărilor de finanțare, pun accent pe atenția acordată abordării integratoare de gen.

Cum confrunt rezistența la abordarea integratoare de gen?

Trebuie să fiți conștienți de faptul că vă puteți confrunta cu o rezistență în activitățile dvs. de abordare integratoare de gen. Motivele pentru rezistență variază de la dezinformare sau lipsa de informații despre probleme de gen până la resurse limitate sau percepții culturale tradiționale despre rolurile de gen.

Prin urmare, este util să fiți echipați cu strategii potențiale pentru confruntarea acestei rezistențe. Sfaturile pentru a face față rezistenței includ:

- La solicitarea aprobării programului sau politicii, adresați-vă factorilor de decizie cu propuneri concrete, de preferință în formă scrisă. În cazul în care aveți o propunere de program și de buget, ar putea fi util să prezentați mai întâi programul și, după obținerea aprobării generale, puteți prezenta un buget. Utilizați date și studii concrete (de preferință, din țară sau din regiunea dvs.), pentru a vă susține argumentele.
- Este deosebit de dificil să răspundeți la întrebări, cum ar fi “De ce egalitatea de gen ar trebui să fie o prioritate într-o perioadă de criză economică?” În acest caz, punctul forte al argumentării ar trebui să amintească factorilor de decizie faptul că abordarea integratoare de gen și egalitatea de gen sporesc eficiența (vedeți mai sus).
- Accentuați faptul că abordarea integratoare de gen vizează nu doar femeile; este vorba despre oameni și societate în general. Aceasta este, de asemenea, o modalitate de a permite bărbaților să se simtă mai confortabil ca parte a procesului de integrare de gen, precum și de a le reaminti că și ei au o responsabilitate și un rol de jucat în acest sens și au multe de câștigat de pe urma asigurării egalității de gen.

- Atunci când prezentați cazul dvs., trebuie să sesizați și să exploatați momentul pentru acel impuls politic. Momentul potrivit este foarte important, iar posibilitățile trebuie încercate în cazul în care opinia publică a fost deja edificată ca o "trambulină" pentru solicitarea sau propunerea dvs.
- Amintiți-le factorilor de decizie despre modul în care solicitarea/propunerea dvs. le va aduce beneficii directe în ceea ce privește îmbunătățirea imaginii și credibilității lor (de exemplu, creșterea capitalului lor politic). În mod similar, este important să aveți o atitudine pozitivă și nu combativă, înțelegând și luând în considerație restricțiile și obstacolele cu care se confruntă factorii de decizie. Trebuie să încercați întotdeauna să prezentați situațiile cu câștig din două perspective.
- Încercați să oferiți o serie de opțiuni care să permită factorilor de decizie să aleagă opțiunea cea mai adecvată pentru ei. Flexibilitatea și deschiderea la compromisuri vor lucra în favoarea dvs. "Programele-pilot" sunt modalități bune și eficiente ca și cost, pentru a demonstra valoarea adăugată care poate fi multiplicată în viitor.
- Din păcate, hărțuirea sexuală și atitudinile neprofesionale față de oameni, în special față de femeile implicate în activitatea de gen, constituie obstacole serioase, care nu pot fi ușor depășite prin strategii bune de argumentare. Acesta este unul dintre motivele pentru care sensibilitatea la gen și eforturile de a schimba atitudinile în cadrul structurilor organizatorice constituie elemente vitale în procesul de abordare integratoare de gen.

PASUL 8

Monitorizarea: Priviți asupra lucrurilor cu ochi sensibili la gen

Monitorizarea constituie un aspect indivizibil al abordării integratoare de gen. Cele trei aspecte ale monitorizării sunt:

1. Nivelurile de monitorizare
2. Planurile de monitorizare sensibile la gen
3. Obiective și indicatori sensibili la gen.

Nivelurile de Monitorizare

Monitorizarea trebuie să aibă loc la două niveluri diferite:

- Monitorizarea progreselor înregistrate în îndeplinirea obiectivelor și scopurilor esențiale
- Monitorizarea procesului de implementare.

Ambele necesită stabilirea de obiective (scopuri) și elaborarea de indicatori pentru a măsura progresul în realizarea acestor obiective.

În procesul de monitorizare a progreselor în atingerea obiectivelor și scopurilor esențiale, trebuie elaborați indicatorii de evaluare a rezultatelor (activităților) și consecințelor (impactului).

La monitorizarea procesului de implementare, trebuie elaborate obiective și indicatori de evaluare a măsurii în care procesul în sine este sensibil la gen. Monitorizarea procesului va:

- Permite să identificați obstacole și lacune în proces, care poate fi imediat corectate.
- Permite să îmbunătățiți designul inițiativelor viitoare.
- Documenta obstacolele pe calea integrării, care pot fi abordate mai târziu într-un context instituțional mai larg.

Întrebările care trebuiesc luate în considerație în procesul de monitorizare ar putea include:

- Participă bărbații și femeile în aceeași măsură la luarea deciziilor legate de proiect?
- Sunt bărbații și femeile tratați cu respect egal ca factori de decizie, implementatori și participanți?
- Sunt cei implicați în implementarea proiectului motivați continuu să mențină o perspectivă de gen (de exemplu, prin intermediul oportunităților de a-și actualiza cunoștințele și aptitudinile în domeniul genului, și de a discuta problemele legate de gen de o manieră imparțială)?

Planurile de monitorizare sensibile la gen

Planurile de monitorizare atât a progresului substanțial, cât și a procesului de implementare a proiectului trebuie elaborate și incluse în documentul oficial de bază al intervenției. Aceste planuri ar trebui să precizeze:

Abordarea integratoare de gen în practică: un set de instrumente

- Cine este responsabil pentru monitorizarea sarcinilor
- Modul în care alte părți interesate (de exemplu, experți în domeniul genului) vor participa la procesul de monitorizare
- Când va avea loc monitorizarea
- Ce instrumente vor fi folosite pentru a înregistra observațiile
- Ce mecanisme există pentru a analiza progresele (evaluare periodică sau ședințe de revizuire).

Obiectivele și indicatorii sensibili la gen

Obiective

Am stabilit obiective, astfel încât să putem păstra în vizor scopurile noastre. Obiectivele fac scopurile să fie concrete, sporind astfel șansa ca acestea să fi atinse. Obiective concrete, de asemenea, extind posibilitatea de alocare a resurselor concrete (financiare, umane) în vederea realizării acestor obiective.

Obiective eficiente sunt:

- Progresive, dar realiste
- Limitate în timp
- Măsurabile.

NOTĂ: Integrarea unei perspective de gen înseamnă că obiectivele eficiente sunt, de asemenea, sensibile la gen. Acestea iau în considerație situațiile și necesitățile atât ale bărbaților, cât și ale femeilor.

Indicatorii

Progresele înregistrate în vederea atingerii obiectivelor ar trebui cartografiate cu ajutorul unor indicatori specifici.

Indicatorii eficienți sunt:

- Comparabili longitudinal (în timp) - indicatorii care sunt măsurați o singură dată nu pot releva semne de progres sau declin
- Comparabili cu alte țări, regiuni sau audiențe-țintă
- Măsurabili - trebuie să puteți cuantifica sau clasifica rezultatele
- Exacti - alegeți indicatori prin care sunt minimizezate efectele factorilor externi și de mediu, altele decât cele pe care sperați să le măsurați
- Selectivi și reprezentativi - prea mulți indicatori sunt greu de urmărit.

NOTĂ: În programele și politicile care au fost "abordate de o manieră integratoare de gen", toți indicatorii ar trebui să fie dezagregați pe sexe ori de câte ori este posibil. Acest lucru va ajuta la identificarea impactului diferențiat pe genuri al intervențiilor noastre.

Tipurile de indicatori: Acest tabel vă poate ajuta să alegeți ce indicatori vor fi cei mai utili pentru a oferi un răspuns la "întrebările de monitorizare", pe care le-ați formulat.

Tipul	Descriere	Beneficii	Dezavantaje	Exemple
Indicatorii listei de verificare	Întrebați dacă ceva <i>este</i> sau <i>nu este</i> aplicat. Măsura este o chestiune de "da" sau "nu".	Bune pentru procesele de monitorizare, declarațiile de voință politică, angajamente. Colectare de date simplă și ieftină.	Lipsa aspectului calitativ. Uneori, este o chestiune de interpretare.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Există o politică de abordare integratoare de gen? ✓ A fost consultat un expert de gen în producerea raportului?
Pe bază de indicatori statistici	"Tradițional", indicatori care măsoară schimbările folosind date statistice disponibile.	Sunt ușor accesibile informații.	Rareori oferă o perspectivă calitativă. Deseori, trebuie să fie completată cu alte două tipuri.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Masculin: Rata feminină de incidență a HIV ✓ Masculin: Nivelurile șomajului printre femei
Indicatorii care necesită forme specifice de colectare a datelor	Necesită forme specifice de colectare a datelor (sondaje sociologice, focus grupuri, interviuri, etc.). Necesită metodologie specifică replicabilă, astfel încât datele să poată fi comparate în timp.	Datele sunt deseori extrem de utile și specifice. Un bun mijloc de colectare a datelor calitative.	Deseori, cer multe resurse (timp, bani, resurse umane).	<ul style="list-style-type: none"> ✓ % din populație care consideră că femeile ar trebui să fie în primul rând responsabile pentru îngrijirea copiilor ✓ % din anunțurile de locuri de muncă din ziare, care reflectă prejudecățile de gen.

Indicatorii calitativi și cantitativi: Cunoașterea diferitelor uzanțe și surse de indicatori calitativi și cantitativi vă poate ajuta să elaborați indicatori și să colectați date.

Indicatori cantitativi	Indicatori calitativi
Indicatorii calitativi pot fi definiți ca fiind păreri și percepțiile oamenilor despre un subiect. Aceștia sunt utili pentru înțelegerea proceselor, dar adesea nu arată cât de tipice sau răspândite sunt punctele de vedere exprimate.	Indicatorii cantitativi pot fi definiți ca măsuri ale cantității (numărul total, procente, etc.). Aceștia sunt utili pentru a arăta care este rezultatul în medie sau gradul în care un scop sau un obiectiv a fost atins.
Surse generale:	Surse generale:
<ul style="list-style-type: none"> • audieri publice • focus grupuri • sondaje de atitudine și interviuri • evaluări participative • observații ale participanților • munca sociologică și antropologică în teren 	<ul style="list-style-type: none"> • recensăminte • sondaje ale forței de muncă • registrele administrative • sondaje sociologice bazate pe populația-tintă⁵

⁵ Adaptat după „Progresul femeilor pe plan mondial”, (UNIFEM 2000), la rândul său, adaptat de la Agenția Canadiană pentru Dezvoltare Internațională, 1996.

STUDIU DE CAZ: Monitorizarea

Procesul de monitorizare a Proiectului de consolidare a administrației locale dintr-o perspectivă de gen a fost facilitat într-o mare măsură de faptul că problemele de gen au fost deja examinate la etapa de proiectare. Acest proces de monitorizare a avut trei componente principale:

1. Monitorizarea proiectului privind atitudinile și activitățile specifice genului: Din nou, pentru că subiectul genul a fost abordat serios în perioada elaborării proiectului, monitorizarea realizării obiectivelor legate de gen a fost foarte simplă. În primul rând, aceasta a fost o chestiune ce ține de îndeplinirea planurilor stabilite în documentul de proiect, în conformitate cu termenele decise în planul de lucru. Aceste obiective au fost următoarele:

Modificările sistemelor de guvernarea locală:

- Elaborarea și implementarea unor sisteme pentru asigurarea consultărilor referitoare la impactul de gen
- Constituirea și instruirea Punctelor Focale de Gen pentru toate municipiile implicate în proiect
- Stabilirea unui set de indicatori principali de politici sociale vizând genul și a unor sisteme pentru monitorizarea acestora

Consolidarea capacităților:

- Elaborarea și implementarea unui modul de instruire în domeniul abordării integratoare de gen
- Includerea unei secțiuni referitoare la bugetarea sensibilă la gen în modulul de instruire în domeniul bugetării

A fost responsabilitatea Managerului de proiect (și parte a atribuțiilor acestuia) să prezinte un raport speciprivind progresele înregistrate în vederea atingerii acestor obiective legate de gen, în cadrul rapoartelor sale periodice prezentate Comitetului de Coordonare al Proiectului.

2. Monitorizarea Abordării integratoare de gen în procesele de implementare a Proiectului: Monitorizarea implementării proiectului, în conformitate cu principiile abordării integratoare de gen a fost, de asemenea, în cea mai mare parte simplă, deoarece anumite obiective cantitative au fost deja stabilite în documentul de proiect. Acestea au inclus următoarele:

- Participarea egală a bărbaților și femeilor în activitățile de instruire ale proiectului (nu mai puțin de 30 la sută bărbați sau 30 la sută femei)
- Asigurarea competenței de gen adecvate pentru tot personalul de proiect (specificat în atribuțiile lor de funcție)
- Garantarea faptului că toate datele umane colectate pe parcursul proiectului au fost dezagregate pe sexe.

Managerul de proiect, în conformitate cu atribuțiile sale de funcție, a fost responsabil de asigurarea atingerii acestor obiective și de raportarea acestora către Comitetul de Coordonare al Proiectului.

3. Funcționarul pentru monitorizarea abordării integratoare de gen: Totuși, a fost recunoscut faptul că aceste matrice ar permite doar Comitetului de Coordonare al Proiectului să verifice

indicatorii "listei de control" (adică, dacă au fost sau nu implementate activități) și nu le-ar permite să monitorizeze dintr-o perspectivă sensibilă la gen aspectele calitative ale implementării acestora. Iată de ce a fost desemnat un funcționar pentru monitorizarea abordării integratoare de gen (de fapt, în acest caz special, acesta a fost Expertul de gen, care făcea parte din Comitetul de Coordonare al Proiectului).

Responsabilitatea funcționarului era de a desfășura interviuri neoficiale și/sau de a administra sondajele neoficiale cu toate nivelurile participanților la proiect (personalul proiectului, precum și beneficiarii primari ai proiectului), cu scopul de a determina dacă proiectul a fost administrat de o manieră echitabilă din perspective de gen, dacă au fost respectate punctele de vedere ale bărbaților și femeilor în mod egal și dacă proiectul a promovat oferirea de șanse egale pentru bărbați și femei.

Acest funcționar a prezentat rapoarte lunar Comitetului de Coordonare al Proiectului. În cazul în care funcționarul a remarcat probleme legate de egalitatea de gen în implementarea proiectului, Comitetul de Coordonare al Proiectului a analizat strategic posibilitățile de abordare a acestora. De exemplu, formatorii pentru bugetarea sensibilă la gen a Modulului de bugetare au indicat că timpul alocat pentru bugetarea de gen a fost redus de către Liderul echipei Modulului de bugetare de la o zi întreagă de instruire la doar trei ore. Comitetul a avut sentimentul că acest fapt indică o lipsă de angajament față de obiectivul de gen. Pentru a aborda această problemă, Comitetul de Coordonare al Proiectului a discutat cu Liderul echipei Modulului de bugetare și, drept urmare, a fost extins timpul alocat bugetării sensibile la gen.

Funcționarul pentru monitorizarea abordării integratoare de gen a fost, de asemenea, responsabil pentru prezentarea unui raport de sinteză asupra abordării integratoare de gen pentru evaluarea proiectului final. Funcționarul a activat și ca formator, oferind resurse despre problemele de gen pentru tot personalul implicat în proiect.

PASUL 9

Evaluarea: Cum am reușit?

Punctul culminant al procesului de monitorizare coincide cu Pasul 9: Evaluarea. Această etapă este vitală pentru stabilirea bunelor practici și a lecțiilor învățate din inițiativa dvs., cu scopul final de a îmbunătăți inițiativa viitoare. Evaluarea este, de asemenea, o chestiune de responsabilitate pentru resursele utilizate.

Cele trei niveluri de evaluare includ:

1. Evaluarea **produselor** (Au fost îndeplinite obiectivele?)
2. Evaluarea **rezultatelor** (În ce măsură a fost atins obiectivul de dezvoltare?)
3. Evaluarea **procesului** (Cum au fost livrate produsele și rezultatele?)

Pentru a integra o perspectivă de gen, întrebările principale care trebuie luate în considerare la toate nivelurile de evaluare includ:

Criteriile de evaluare

- Cine stabilește criteriile de evaluare?
- Ce nivel de prioritate sau de importanță este atribuit considerațiilor referitoare la egalitatea de gen?

Părțile evaluatoare

- Termenii de referință ai evaluatorilor specifică necesitatea informațiilor de gen?
- Toate părțile interesate sunt implicate în procesul de evaluare?
- Cine va contribui la datele evaluării?
- Vor fi luate în considerație opiniile atât ale bărbaților, cât și ale femeilor?
- Cine va fi responsabil pentru consolidarea contribuțiilor și determinarea valabilității și priorității diferitelor opinii sau observații?

Procesul de evaluare

- Vor fi folosite metode participative?
- Cum și cui vor fi difuzate rezultatele evaluării?
- Vor avea părțile interesate, - atât bărbații, cât și femeile - posibilitatea de a comenta în mod oficial sau de a-și exprima rezervele referitor la rezultatele evaluării?

Formarea unei “Agende de gen”

De cele mai multe ori, odată cu finalizarea inițiativelor importante sensibile la gen, problemele de gen dispar de pe agenda politică. Atâta timp cât aceste considerații rămân marginalizate în cadrul agendei generale de politici, o transformare a rolurilor și relațiilor de gen - care să conducă la un nivel mai înalt al egalității de gen și la rezultate pozitive pentru întreaga națiune - nu ne va sta niciodată în putere.

Pentru a asigura durabilitatea eforturilor de integrare, țineți cont de următoarele:

- Cum se încadrează inițiativa dvs. în **“imaginea de ansamblu”**, adică în cadrele mai comprehensive ale programelor și politicilor guvernamentale? Ce puncte de pornire pentru activități complementare și de monitorizare ulterioară oferă acest cadru?
- Evaluarea Dumneavoastră include recomandări concrete pentru inițiative de monitorizare ulterioară? Ce alte puncte de pornire pot fi accesate pentru a asigura această monitorizare ulterioară?
- Evaluarea dvs. evidențiază implicațiile pentru alte ministere sau părțile interesate, mai pe larg? Cum veți comunica aceste implicații? Puteți propune puncte de pornire concrete?
- Documentați procesul și rezultatele inițiativelor într-un mod care să garanteze memoria instituțională?
- În general, cum și cui comunicați rezultatele inițiativelor dumneavoastră? (A se vedea Pasul 10).

STUDIUL DE CAZ: Evaluarea Proiectului “Consolidarea administrației locale”

În ceea ce privește evaluarea realizării obiectivelor proiectului și a abordării integratoare de gen, listele de verificare pentru monitorizare, create la Pasul 8, au fost eficiente în aceste scopuri. Totuși, în timp ce listele de verificare au fost în măsură să furnizeze un raport cantitativ despre realizările legate de gen, acestea *nu* au ilustrat impactul calitativ al proiectului în ceea ce privește egalitatea de gen.

Pentru a obține o imagine mai bună a impactului calitativ al proiectului, a fost realizat un studiu comparativ, utilizând unele date colectate înainte de proiect și comparându-le cu datele obținute după finalizarea inițiativei. Această cercetare a fost numită “Sondaje de intrare și ieșire referitoare la atitudini și cunoștințe”.

Descrierea Studiului comparativ “Sondaje de intrare și ieșire referitoare la atitudini și cunoștințe”: Înainte de începerea acestui proiect, organizația non-guvernamentală “Femeile în luptă cu sărăcia” a fost contractată pentru a cerceta opinia oficialilor aleși în 30 de municipii cu privire la atitudinile lor față de egalitatea între sexe și nivelul real de cunoștințe al acestora despre modul în care aspectele esențiale afectează diferit bărbații și femeile din municipiile lor (a se vedea Pasul 5). Persoanele intervievate în timpul acestui “Sondaj de intrare” au reprezentat trei niveluri diferite de implicare în proiect: directă (au participat direct la activități de consolidare a capacităților sau de schimbare a sistemelor); indirectă (municipalitatea a participat la activitățile proiectului, dar aceste persoane nu au fost implicate nemijlocit în activități de instruire); sau fără implicare (municipiul lor nu a participat la proiect). La încheierea proiectului, acest ONG a fost rugat să contacteze persoanele intervievate în “Sondajul de intrare” și pentru a realiza o evaluare și o monitorizare ulterioară. Scopul a fost de a stabili în ce măsură atitudinile sau cunoștințele lor s-au schimbat (dacă s-au schimbat, în general) și ce diferențe, dacă sunt, au existat între cele trei tipuri de intervievați.

Rezultatele acestui studiu comparativ au relevat:

- Atitudinile față de egalitatea de gen s-au modificat pozitiv în toate grupurile, însă cel mai semnificativ în rândul persoanelor implicate direct.
- Cunoștințele esențiale despre modul în care bărbații și femeile sunt afectați diferit de chestiunile legate de politicile sociale au crescut foarte marginal în cadrul “grupului de implicarea directă” și nu s-au extins deloc în cadrul celorlalte două grupuri.

Astfel, concluziile cele mai importante ale acestei constatări au fost:

- Proiectul a avut un impact pozitiv în ceea ce privește sensibilizarea cu privire la egalitatea de gen și la abordarea integratoare de gen în general, însă acesta nu a reușit în aprofundarea cunoștințelor de fond ale participanților, necesare pentru a putea lua decizii esențiale la nivel de politici de o manieră echilibrată pe genuri.

Mai mult, din moment ce atitudinile s-au îmbunătățit în toate grupurile, nu doar în cele implicate în proiect, se pare că societatea, în general, a devenit mai conștientă față de problemele de gen, prin intermediul mass-media și al inițiativelor legate de gen, care au fost considerate pozitive.

Drept urmare, recomandarea principală pentru acțiuni viitoare și de monitorizare ulterioară a vizat oferirea de instruire tematică de monitorizare ulterioară pentru factorii municipali de elaborare a politicilor în următoarele domenii, identificate în evaluare ca domenii principale pentru acțiuni viitoare:

- Strategii de supraviețuire pentru bărbați și femei în condițiile sărăciei
- Opțiunile de angajare pentru bărbați și femei
- Utilizarea sondajelor privind managementul timpului: modul în care bărbații și femeile își folosesc timpul în mod diferit
- Bărbații, femeile și necesitățile locale de energie
- Bărbații, femeile și gestionarea deșeurilor și a resurselor de apă
- Promovarea sănătății pentru bărbați și femei
- Băieții, fetele și barierele în calea educației
- Reducerea comportamentului riscant pentru băieți și fete.

Mai mult decât atât, pentru diseminarea experienței factorilor de elaborare a politicilor a fost necesar ca aceste cunoștințe să fie instituționalizate într-un anumit fel. Prin urmare, a fost recomandată întocmirea și oferirea pentru toți factorii municipali de elaborare a politicilor și angajați a unor pachete de informații cu referire la fiecare dintre aceste subiecte.

În același timp, deoarece “schimbările sistemice” ale obiectivelor proiectului au creat oportunități pentru consultări cu experții de gen și ONG-uri, în timpul proceselor de elaborare a politicilor a fost formulată următoarea concluzie: cunoașterea de către factorii locali de elaborare a politicilor a aspectelor de gen va continua să fie îmbunătățită prin beneficierea de astfel de consultări.

PASUL 10

Abordarea integratoare de gen asupra comunicării

Deși “comunicarea” figurează ca un ultim pas în acest ghid pentru abordarea integratoare de gen, considerațiile de comunicare în sine trebuie “integrate” sau incluse la toate etapele proiectului sau a ciclului de politici. Comunicarea cu alte părți interesate – de la cea cu societatea civilă și până la cea cu superiorii dvs. - este necesară la toate fazele și la toate nivelurile. În fiecare caz, modul în care comunicați (atât pro-activ, cât și reactiv) va influența succesul proiectului sau al politicii Dumneavoastră.

Este foarte important să rețineți că atunci când vorbim despre comunicare, nu ne referim la un simplu transfer neutru de informații. Comunicarea include, de asemenea, obiectivele strategice, cum ar fi creșterea gradului de conștientizare, pledoarie, promovarea transparenței și împărtășirea bunelor practici. Strategiile și practicile reușite de comunicare ce vizează necesitățile și situațiile diferite ale bărbaților și femeilor (agenții de știri, mass-media, publicul) reprezintă un aspect crucial al egalității de gen.

Una dintre barierele în calea abordării eficiente integratoare de gen este lipsa de informații despre diverse niveluri, inclusiv despre:

- Situație dintr-o perspectivă de gen
- Angajamentele guvernamentale sau organizaționale pentru egalitatea de gen
- Politicile și programele ce vizează egalitatea de gen
- Părțile interesate și eforturile altor actori în promovarea egalității de gen.

O parte a rolului dvs. este de a elabora și implementa strategii de comunicare eficiente pentru a contribui la suplinirea acestui gol informațional pentru un șir divers de audiențe.

Aceste audiențe includ:

- Factorii de elaborare a politicilor și factorii de decizie de nivel superior
- Alți factori de elaborare a politicilor
- Diferite grupuri din cadrul societății civile (bărbați, femei, activiști, cadre universitare, etc.)
- Finanțatorii și partenerii de dezvoltare.

Publicul din perspectiva de gen

Utilizarea unei perspective de gen în elaborarea strategiilor de comunicare trebuie să evidențieze diferitele moduri în care bărbații și femeile răspund la diferite mesaje. Întrebările principale pe care le-ați putea formula în timpul unei analize de gen a strategiilor de comunicare includ⁶:

⁶ Întrebări adaptate din “Analiza bazată pe gen: Un ghid pentru elaborarea de politici”, Status of Women Canada (1998).

Abordarea integratoare de gen în practică: un set de instrumente

- Bărbații și femeile citesc publicații diferite?
- Bărbații și femeile privesc sau a ascultă diferite mijloace electronice de media?
- Sunt modelele de consum mass-media (frecvența, timpul) diferite pentru bărbați și femei?
- Bărbații și femeile au criterii diferite pentru credibilitate (în ceea ce privește autoritățile, argumentele utilizate, etc.)?
- Bărbații și femeile au valori diferite care îi determină pe aceștia să răspundă la anumite mesaje în mod diferit?

Intervenții posibile pentru comunicarea progreselor înregistrate în abordarea integratoare de gen:

- **Elaborarea unui raport anual referitor la gen:** Pregătirea unui astfel de raport de către guvern poate fi o sursă importantă de informații statistice și un instrument pentru urmărirea progreselor și diseminarea acestora către publicul larg. Un astfel de raport poate fi elaborat în cadrul guvernului de către mecanismele naționale de gen sau de un ONG sau instituție de cercetare sub-contractate.
- **Utilizarea de dispozitive media electronice:** Folosirea internetului și a e-mail-ului (rețelele de comunicare e-mail, resurse web și "discuții virtuale") poate fi o modalitate eficientă și eficace de reducere a decalajului de comunicare.
- **Constituirea unui Centru de Resurse pentru Politici de Gen:** Prin crearea unui centru de resurse pentru rapoarte, buletine, cărți și alte informații cu privire la politica de gen putem obține o abordare integratoare de gen mai eficientă și putem contribui la consolidarea profilului problemelor de gen în cadrul guvernării de nivel național nivel.

STUDIU DE CAZ: Abordarea integratoare de gen asupra comunicării

După încheierea Proiectului de consolidare a administrației locale, au fost lansate inițiative ulterioare de comunicare, cu scopul de a menține ritmul stabilit de diverse aspecte de gen ale proiectului:

- Experiența în abordarea integratoare de gen pentru acest proiect a fost colectată într-un raport cuprinzător de către Managerul de Proiect. Acest document a fost pus la dispoziția tuturor celor implicați în proiect și a fost, de asemenea, utilizat ca studiu de caz în mai multe seminare și conferințe internaționale vizând guvernarea locală.
- A fost creată o listă electronică pentru toate Punctele Focale de Gen din cadrul administrației municipale. Aceasta a fost o modalitate de a face schimb de informații, bune practici și întrebări prin intermediul internetului.
- Multe administrații municipale le-au solicitat propriilor departamente să includă în toate rapoartele anuale viitoare o secțiune care să descrie progresul în sensul egalității de gen.
- O administrație municipală a inițiat un proiect care oferă un premiu anual pentru cel mai bun subiect jurnalistic local (radio, televiziune, presă scrisă), iar acest concurs a pus accent pe tematica inegalității între bărbați și femei.

- Uniunea Administrațiilor Locale a creat o mică bibliotecă de resurse care a cuprins rapoarte și studii de caz atât naționale, cât și internaționale și alte materiale privind egalitatea de gen la nivel municipal. Multe dintre aceste rapoarte au fost puse la dispoziție în format electronic pe site-ul Uniunii, astfel încât persoanele interesate să nu fie nevoite să călătorească până în capitală pentru a avea acces aceste resurse.

Referințe

Tadjbakhsh (2000), prezentarea pentru PNUD Letonia.

Status of Women Canada (1998), "Analiza bazată pe gen: Un ghid pentru elaborarea de politici"

UNIFEM (2000), "Progresul femeilor pe plan mondial", adaptat de la Agenția Canadiană pentru Dezvoltare Internațională, 1996.

Egalitatea de gen: principii de bază

Cuprins

Introducere	71
Ce este egalitatea de gen ?	71
Egalitatea de gen înseamnă “la fel”?	76
Este egalitatea de gen o problemă doar a femeilor?	79
Oare nu am obținut deja egalitatea de gen? Nu există acum alte probleme mai importante?	81
Care sunt cauzele inegalității de gen?	84
Care sunt costurile inegalității de gen?	88
Absența discriminării directe împotriva femeilor înseamnă că egalitatea a fost atinsă?	90
Ce ziceți despre acțiuni afirmative?	92
Cum poate fi obținută egalitatea de gen?	93
Concluzie	95

Introducere

Inegalitatea de gen rămâne un element comun al tuturor societăților noastre, deși modul în care persoanele sunt expuse discriminării de gen variază foarte mult. Și asta pentru că inegalitatea este cauzată de mai mulți factori, și nu doar de gen – de menționat statutul economic, rasa sau etnia, apartenența religioasă, vârsta, dizabilitatea fizică sau mentală și sexul. Factorii situaționali, cum ar fi sărăcia sistemică, degradarea mediului sau neglijarea rurală, pot conduce, de asemenea, la dificultăți grave și la inegalitate.

În timp ce acest lucru înseamnă că experiența inegalității de gen este diferită pentru toată lumea, se poate vorbi, totuși, despre anumite caracteristici comune și principii de bază ale egalității de gen. Pentru a aborda orice situație sau experiență legată de egalitatea de gen, este esențial să existe o înțelegere solidă a acestor principii fundamentale comune.

Această secțiune este concepută pentru a explica principiile de bază ale egalității de gen cu scopul de a forma un cadru de înțelegere comun înainte de a trece la probleme mai specifice, cum ar fi elaborarea de politici, legăturile tematice cu genul, precum și detaliile analizei de gen.

Ce este egalitatea de gen?

Egalitatea de gen este definită în multe și diverse feluri. O modalitate de abordare a acestui concept este de a-l împărți în cinci componente principale:

- Drepturile
- Oportunitățile
- Valoarea
- Situația și rezultatul
- Sistemul.

Drepturile

Egalitatea de gen înseamnă că atât bărbații, cât și femeile ar trebui să beneficieze de aceleași drepturi și să fie egali în fața legii. (Acest lucru este cunoscut sub numele de egalitatea de gen “de jure” sau formală). Aceste drepturi sunt formulate în convențiile internaționale, precum Convenția privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor (CEDAW), în constituțiile naționale, precum și în legislație și alte documente normative. Garantarea egalității de drepturi legale pentru bărbați și femei constituie piatra de temelie pentru edificarea unei societăți în care bărbații și femeile se bucură de egalitate.

BOXĂ: Dreptul la protecția împotriva violenței în familie

Legislația din Europa și Asia Centrală a realizat mai mulți pași semnificativi spre asigurarea unui nivel mai înalt de egalitate între bărbați și femei, dar deocamdată mai există o serie de lacune importante. De exemplu, în Tadjikistan, în 2005, violența în familie încă nu era calificată drept infracțiune

În conformitate cu legea. În același timp, studii recente indică faptul că cel puțin două treimi din femeile din Tadjikistan se confruntă cu violența în familie. Drept rezultat, femeilor din Tadjikistan li se refuză dreptul de a fi protejate contra violenței. Asigurarea faptului că atât bărbații, cât și femeile beneficiază de aceeași protecție în baza legii constituie un prim pas crucial în vederea asigurării unei mai mari egalități între bărbați și femei.

Oportunitățile

În timp ce asigurarea de drepturi egale poate reprezenta egalitatea “de jure” (juridică) între femei și bărbați, egalitatea de gen adevărată necesită mai mult decât garanții juridice. Pentru a asigura egalitatea “de facto” (efectivă) între bărbați și femei, aceste legi trebuie să fie puse în practică. În realitate, există multe bariere sociale, culturale, economice și de altă natură care împiedică atât femeile, cât și bărbații să se bucure pe deplin de drepturile lor legale la egalitate.

Din acest motiv, egalitatea de gen trebuie să cuprindă, de asemenea, egalitatea de șanse. Cu alte cuvinte, nici bărbații și nici femeile nu ar trebui să se confrunte cu impedimente pe calea educației, muncii sau participării în politică, comunitate sau familie, doar din cauza sexului lor. Ambele sexe ar trebui să aibă aceleași posibilități de acces la locuri de muncă, resurse, cunoștințe, informații și servicii și de a trăi o viață sănătoasă și fericită. Bărbații și femeile ar trebui să fie, de asemenea, în poziția de a fi în stare să facă alegeri reale referitoare la propria lor muncă și bunăstare și ar trebui să beneficieze de șanse egale de a lua și influența deciziile care-i privesc pe ei, pe familiile și comunitățile lor.

BOXĂ: Timpul = Oportunitate

Timpul reprezintă o resursă importantă și, chiar dacă bărbații și femeile dispun de 24 de ore pe zi, sondajele referitoare la utilizarea timpului, realizate în țările din întreaga regiune, au relevat un model similar: *femeile au mai puțin timp liber decât bărbații*. Această situație este cauzată, în primul rând, de faptul că munca neremunerată de îngrijire este aproape în întregime responsabilitatea femeii, ceea ce solicită foarte mult timp și, în multe cazuri, este combinată cu responsabilitatea femeii de a obține venituri.

De exemplu, un sondaj referitor la utilizarea timpului, realizat în Estonia în 2000, a arătat că în timp ce femeile au petrecut doar un pic mai puțin timp decât bărbații la locul de muncă remunerat, numărul general al orelor lor de muncă a depășit în mod semnificativ în cazul femeilor timpul bărbaților, deoarece nu a fost luată în considerație munca neremunerată.

Lipsa de timp poate constitui ca o barieră semnificativă în ceea ce privește accesul la diverse oportunități - de la participarea în politică sau lansarea unei afaceri până la accesul la serviciile de sănătate sau oportunități educaționale. Lipsa de timp liber semnalează o inegalitate de șanse.

A se vedea mai multe exemple referitoare la statisticile de gen pe site-ul web CEE-ONU: <http://www.unece.org/stats/gender/>

Chiar și în cazurile în care egalitatea de șanse este asigurată în mod oficial prin lege și politici, bărbații și femeile se pot confrunta în continuare cu obstacole în calea beneficiilor efective de egalitate de șanse. Operarea în practică a instituțiilor (de la gospodărie și până la stat), atitudinile și stereotipurile legate de rolurile și relațiile de gen, precum și practicile tradiționale și culturale - toate influențează foarte mult prezența acestor oportunități.

Cunoștințe = Oportunitate

În pofida faptului că bărbații și femeile au aceleași drepturi legale de a participa la politică în zona Caucazului de Sud, acest lucru nu înseamnă că aceștia beneficiază de aceleași oportunități de participare politică. De exemplu, în Armenia, numărul femeilor din cadrul administrației locale, care s-a redus drastic, a condus la elaborarea unui proiect de formare pentru femei. Prin dotarea femeilor cu informații și alte abilități necesare pentru a ocupa o funcție politică, această inițiativă a condus la creșterea numărului de femei candidate pentru mandatele în consiliile locale, de la 277 în 2002 până la 451 în 2005, aceasta reprezentând o creștere masivă. În timp ce numărul de femei alese rămâne foarte scăzut, totuși, numărul acestora aproape s-a dublat, ca urmare a instruirii desfășurate. Crearea de oportunități și consolidarea capacităților prin informații și cunoștințe constituie un pas important în consolidarea "de facto" a egalității între bărbați și femei.

Valoarea

În al treilea rând, egalitatea de gen înseamnă, de asemenea, că pentru bărbați și femei contribuțiile în familie, societate și comunitate ar trebui să fie evaluate în mod egal, deși aporturile respective pot fi diferite. Aceste contribuții includ munca (remunerată și neremunerată) bărbaților și femeilor, precum și contribuția acestora cu resurse non-financiare sau nemateriale, cum sunt timpul, îngrijirea, aptitudinile și cunoștințele. Evaluarea egală a resurselor cu care contribuie bărbații și femeile poate fi, uneori, realizată prin legislație și politici, însă cere și modificarea atitudinilor și acțiunilor noastre.

Subevaluarea "muncii femeilor" are consecințe negative pentru femei și bărbați

Cele mai multe societăți nu apreciază în mod explicit munca pe care (în primul rând) femeile o îndeplinesc în cadrul gospodăriei. Acest fapt poate avea un impact semnificativ asupra politicilor publice. De exemplu, în cazul în care pensiile sunt calculate în funcție de venituri, femeile sunt dezavantajate pentru că acestea nu obțin venit pentru munca pe care o prestează.

În mod similar, dacă o femeie încearcă să intre pe piața forței de muncă după ce a stat acasă mai mulți ani pentru a-și crește copiii, competențele dobândite în urma gestionării gospodăriei, de obicei, nu sunt apreciate de către angajatori, chiar dacă acestea au de multe ori relevanță directă pentru piața muncii: de exemplu, gestiunea și bugetarea resurselor financiare, managementul timpului, abilitățile interpersonale și realizarea unor sarcini multiple. Femeia este considerată ca neavând "nici o experiență de muncă" și, prin urmare, se confruntă cu mari dificultăți în găsirea unui loc de muncă remunerat. Pe lângă aceasta, chiar dacă are studii sau experiență de muncă relevantă anterioară, ea a lipsit, probabil, de pe piața locurilor de muncă pentru o perioadă considerabilă de timp și, în consecință, aceste aptitudini din trecut, la rândul lor, nu sunt apreciate sau sunt sub-apreciate. (Mai mult decât atât, este de menționat că, și atunci când aptitudinile ei nu sunt relevante pentru locul de muncă

respectiv, timpul pe care o femeie îl dedică creșterii familiei ei ar trebui recunoscut ca o contribuție a acesteia pentru societate și nu doar ca o aptitudine profesională).

Subevaluarea “muncii femeilor” are, de asemenea, repercusiuni negative pentru bărbați. Bărbații sunt reticenți în a prelua “activitățile femeilor” - fie în mediul casnic, fie în domeniile profesionale, cum ar fi cel al asistentelor medicale, educatoarelor de grădiniță sau secretarelor - din cauza stigmatizării și stereotipurilor atașate acestor tipuri de activități. Drept rezultat, bărbații au de suferit nu doar deoarece acestora le este refuzată experiența de îmbogățire emoțională și abilitare psihologică de a avea grijă de copiii lor. Aceste stereotipuri limitează, de asemenea, tipul de muncă pe care o pot realiza. În situațiile de criză economică și de tranziție, cu care încă se mai confruntă multe țări din regiune, această inflexibilitate a rolurilor de gen poate limita drastic oportunitățile economice și strategiile inovatoare de combatere a șomajului.

Creșterea valorii “muncii femeilor” va necesita, în primul rând, o schimbare de atitudine.

Evaluarea egală a cunoștințelor bărbaților și femeilor are consecințe materiale

Atunci când comunitățile sunt consultate în legătură cu schimbările în sistemele de încălzire și de alimentate cu energie electrică din locuințe lor, femeile nu sunt întotdeauna încurajate să contribuie. Cu toate acestea, femeile au cunoștințe și experiență specifice despre modul în care este utilizată energia în casă (în ce moment al zilei și în ce scopuri și la ce cost - pentru femeile care trebuie să asigure furnizarea de energie) astfel încât opiniile lor ar trebui să constituie un factor în analiza oricăror opțiuni energetice noi.

De exemplu, un proiect internațional în mediul rural al Karakalpakstan-ului a introdus sisteme durabile de energie, destinate să furnizeze gospodăriilor energie curată pentru iluminare, aparate de radio și televiziune. Cu toate acestea, femeile nu au fost consultate.

Eșecul de a vorbi cu femeile a însemnat că necesitățile reale de energie ale gospodăriilor nu au fost prioritizate. Astfel, furnizarea de camioane suplimentare pentru transportarea lemnelor de foc ar fi redus foarte mult povara femeilor, care au fost, în primul rând, responsabile pentru colectarea acestora. Alegerea ar fi fost deosebit de importantă pentru femeile cele mai sărace din sat, care au trebuit să ducă lemnele pentru foc pe spatele lor, deoarece nu aveau nici măcar un măgar, cu atât mai mult, nu și-ar fi putut permite să închirieze un camion.

Acest exemplu evidențiază cât de important este să fie dată aceeași *valoare* cunoștințelor femeilor ca și celor ale bărbaților.

Situația și rezultatul

Unii critici ai inițiativelor de egalitate de gen au accentuat faptul că lupta pentru egalitatea de situație sau rezultat înseamnă că limităm alegerile bărbaților și femeilor. Argumentul acestora afirmă că, deși bărbații și femeile au aceleași drepturi și oportunități, aceștia nu pot face aceleași alegeri și, prin urmare, este greșit să se aștepte ca rezultatul final pentru bărbați și femei să fie același.

Această critică relevă un subiect important: parte a egalității de gen trebuie să fie diversificarea opțiunilor bărbaților și femeilor și, cu siguranță, nu limitarea acestor opțiuni. Și, da, este adevărat

că bărbații și femeile pot face și fac alegeri diferite. Cu toate acestea, această critică nu ia în considerație modul în care alegerile individuale sunt, în majoritatea lor covârșitoare, determinate de contextul în care aceste alegeri sunt făcute. În majoritatea cazurilor, bărbații și femeile nu pot face aceleași alegeri, din cauza contextelor sociale, economice, culturale și juridice profund diverse în care aceștia trăiesc și muncesc. De exemplu, în societățile în care violența împotriva femeilor este implicit sau explicit tolerată (caz întâlnit, din păcate, prea des pe întregul glob), femeile nu sunt în stare să facă alegeri reale. Amenințările cu violența le vor constrânge întotdeauna.

În prezent, libertatea de a face alegeri reale este limitată la o colectivitate privilegiată și, cu siguranță, nu reprezintă norma. Mai mult decât atât, chiar dacă unele persoane pot face alegeri, aceasta nu are legătură cu natura sistemică a inegalităților de gen, care limitează în general alegerile. Până când majoritatea populației nu va putea face alegeri reale, diferențele de rezultat și situație între bărbați și femei trebuie interpretate ca un semn de inegalitate de oportunități, drepturi și valoare.

Inegalitatea în ceea ce privește situația bărbaților și femeilor este adesea o “flamură roșie”, care semnalează că inegalitatea de șanse există. Acesta este motivul pentru care inegalitățile de rezultat sau situație ar trebui să fie investigate *continuu* pe viitor, cu scopul de a vedea dacă există obstacole ascunse care fac imposibile alegerile *reale*, fie pentru bărbați, fie pentru femei.

Barierile în calea egalității de situație sunt complexe și deseori ascunse

Chiar dacă atât bărbații, cât și femeile au același drept de a obține un loc de muncă în construcții și industria construcțiilor, bărbații sunt, de obicei, mai mulți decât femeile în această profesie. În unele cazuri, această diferență de situație a apărut, deoarece femeile au ales să nu se implice în această industrie. Dar oare este aceasta întotdeauna o alegere reală? Ce bariere există pentru femeile care doresc să obțină un loc de muncă în acest domeniu, deseori bine plătit și stabil? Sistemul de învățământ încurajează femeile să obțină formare profesională în acest domeniu? Ce atitudini și stereotipuri ar putea împiedica femeile să candideze pentru astfel de locuri de muncă? Această diferență de situație relevă, de fapt, o inegalitate de șanse.

În același timp, este important să subliniem că realizarea egalității de situație nu înseamnă că femeile și bărbații sunt la fel, nici faptul că obiectivul este de a-i face “identici”. (A se vedea în continuare mai multe informații despre acest subiect).

Sistemul

Ultima componentă a egalității de gen, dar care este la fel de importantă, o constituie sistemul. În timp ce primele patru componente în cea mai mare parte iau în considerație contextele sociale, economice, culturale, juridice și de altă natură în care trăiesc bărbații și femeile, acestea ar putea lăsa impresia că egalitatea de gen este ceva care ne este “dat” pur și simplu de către stat sau societate. Deși drepturile, oportunitățile și valoarea ar putea fi conferite prin intermediul instituțiilor și factorilor de decizie, trebuie, de asemenea, să subliniem faptul că egalitatea de gen este ceva la care bărbații și femeile pot pretinde prin acțiunile și vocile lor.

Rezumat: “Egalitatea de gen” nu este un fenomen uni-dimensional. Este mai degrabă un conglomerat complex de aspecte ce țin de drepturi, oportunități, valoare, situație și acțiune. Toate aceste aspecte sunt strâns legate între ele.

Egalitatea de gen înseamnă “la fel”?

Termenul “egalitatea de gen” este uneori înșelător, pentru că am putea crede că acesta înseamnă că femeile și bărbații ar trebui să fie “identici”. Desigur, bărbații și femeile nu sunt identici și niciodată nu vor fi (pentru că nu există doi oameni, chiar și gemenii siamezi, care să fie cu adevărat identici). După cum diferențele de vârstă, cultură, religie, rasă și de experiență contribuie la diversitatea societăților și comunităților noastre, diferențele dintre bărbați și femei reprezintă o contribuție esențială la această diversitate. Mai mult decât atât, la fel cum bărbații se deosebesc de femei în unele privințe, există o mare diversitate în rândul femeilor și o mare diversitate în rândul bărbaților.

Unele dintre aceste diferențe între bărbați și femei sunt de natură biologică, cum ar fi capacitatea de naște copii, dar cele mai multe dintre aceste diferențe se referă la pozițiile și valorile culturale și sociale, pe care le atribuim fiecărui dintre genuri în cadrul societății noastre. Unele dintre aceste diferențe pot fi îmbrățișate și preferate de către bărbați și femei. Totuși, multe dintre aceste diferențe *nu* sunt dezirabile - nici din punct de vedere al persoanelor fizice, și nici din perspectiva dezvoltării umane. Trebuie să analizăm cauzele și efectele acestor diferențe, pentru a vedea dacă acestea sunt legate de inegalități în drepturi, oportunități, valoare sau rezultat.

Egalitatea contra abordării protecționistă: femeile, bărbații și reproducerea

Deoarece bărbații și femeile au unele diferențe biologice, este uneori dificil de a determina când “tratamentul special” constituie o măsură valabilă de politică publică și când acesta doar înrăutățește inegalitatea. De exemplu, pentru că femeile pot fi însărcinate și pot naște copii, politicile publice ar trebui să ia în considerație această diferență. Femeilor trebuie să le fie asigurate condiții sigure și adecvate pentru sarcină, naștere și îngrijirea copilului, dar nu cu condiția refuzului oportunității de a fi pe deplin active la locul de muncă și în comunitate, în cazul în care ele doresc acest lucru.

Măsurile de politică necorespunzătoare

- **Femeilor le este interzis prin legislație să se angajeze în anumite profesii (industria grea, de exemplu).**
Această decizie legislativă este deseori adoptată pentru că parlamentarii vor să “protejeze” femeile care ar putea fi sau rămân însărcinate. Atitudinea respectivă ignoră faptul că nu toate femeile își doresc să aibă copii și sugerează că predestinația unică a femeii este să fie mamă. Abordarea ar putea presupune, de asemenea, că femeile sunt întotdeauna mai slabe și mai puțin capabile decât bărbații în anumite privințe, ceea ce nu este cazul. Astfel de generalizări nu oferă tuturor bărbaților și femeilor aceleași oportunități. Mai mult decât atât, această lipsa de oportunități conduce, de multe ori, la inegalități între femei și bărbați, deoarece aceste locuri de muncă sunt adesea foarte bine plătite, comparativ cu alte lucrări care necesită același nivel de instruire. Fiecare trebuie să aibă posibilitatea de a urma profesia pentru care este calificat.
- **Femeilor le este interzis prin legislație să lucreze în anumite medii (de exemplu, în cazul riscului de expunere la substanțe chimice sau a altor situații cu risc ridicat) ori în anumite perioade (de exemplu, pe timp de noapte).**
Din nou, legiuitorii s-ar putea să fi dorit să “protejeze” potențialele mame împotriva expunerii la condiții nocive. Acest lucru limitează posibilitățile femeilor și poate determina creșterea inegalităților economice între bărbați și femei. În plus, în cazul în care un loc de muncă prezintă

riscuri pentru femei, acesta prezintă, probabil, riscuri pentru toți angajații. Toate locurile de muncă ar trebui să fie sigure pentru toți angajații – de sex masculin sau feminin.

- **Concediul parental este oferit doar femeilor.**

Uneori, presupunem în mod eronat că în primele luni sau ani de viață ai unui copil, tatăl nu are de jucat un rol important. Din acest motiv, concediul de paternitate nu poate fi oferit ca o opțiune sau ar putea fi dezaprobat în mod activ de către angajatori și colegi. Aceasta limitează posibilitățile și resursele disponibile bărbaților pentru participarea la îngrijirea copiilor lor mici și creează obstacole în calea găsirii compromisurilor în diviziunea de gen a muncii. Iar aceasta are consecințe pe termen lung pentru egalitate pe piața forței de muncă.

Măsurile de politică adecvate

- **Politicile de ocuparea forței de muncă și cele educaționale ar trebui să asigure faptul că bărbații și femeile au șanse egale să urmeze cariera pe care și-o aleg.**

Toate locurile de muncă ar trebui să fie deschise atât pentru bărbați, cât și pentru femei. Bărbații și femeile ar trebui să aibă șanse egale să urmeze o carieră la alegerea lor și să fie încurajați în egală măsură să facă acest lucru prin studii, formare profesională și programe de motivare. Deși nu este necesar ca toate profesiile să fie în mod egal reprezentate de bărbați și femei, cercetările au arătat că limitarea locurilor de muncă exclusiv pentru femei sau exclusiv pentru bărbați poate avea efecte negative asupra economiei globale.

- **Situațiile de muncă periculoase sunt reglementate în modul corespunzător, pentru a asigura sănătatea și siguranța tuturor angajaților.**

În cazul în care un loc de muncă este prea periculos pentru femeile care pot deveni însărcinate, atunci acesta este, probabil, prea periculos pentru toată lumea. Nimeni nu ar trebui să fie în mod inutil expus la substanțe chimice periculoase sau trimis să lucreze într-o situație care ar putea pune în pericol sănătatea și siguranța personală. Mai mult decât atât, capacitatea reproductivă a bărbaților poate fi, de asemenea, afectată negativ de riscurile profesionale.

- **Sunt puse în aplicare politici care să permită femeilor însărcinate să modifice temporar cerințele prevăzute de fișa de post, în cazul în care este în pericol sănătatea ei sau sănătatea copilului ei.**

Sarcina poate fi deosebit de stresantă pentru organismele anumitor femei, iată de ce ar trebui să existe posibilitatea de a reduce efortul fizic cerut în mod normal la locul de muncă al acesteia, cum ar fi numărul de ore petrecute în picioare sau la ridicarea greutăților. Dacă un medic consideră acest lucru necesar, în timpul sarcinii, ar trebui să fie acordat concediu plătit. Astfel de prevederi nu trebuie să influențeze negativ locul de muncă, statutul, beneficiile sau vechimea în muncă a femeii.

- **Atât bărbații, cât și femeile beneficiază de opțiunea de a-și lua concediu parental pentru îngrijirea copiilor.**

Bărbații ar trebui să beneficieze de posibilitatea de a avea o legătură cu copiii lor mici și cuplurile ar trebui să aibă opțiunea de a decide pentru ei înșiși care dintre părinți va rămâne la domiciliu pentru a fi îngrijitorul primar al copilului. Trebuie să existe prevederi adecvate referitoare la concediu și pentru persoanele care desfășoară activități independente sau pentru cele angajate pe jumătate de normă.

- **Angajatorii se adaptează necesităților atât ale bărbaților, cât și ale femeilor cu copii mici, pentru a stabili un echilibru între serviciu și viața de familie.**

Angajatorii ar trebui să permită părinților tineri opțiunea de muncă cu normă parțială sau împărțirea cu cineva a atribuțiilor de funcție ori lucrul acasă și alte măsuri de flexibilitate care să le ofere părinților timp pentru a-și crește copiii. Locurile de muncă trebuie să asigure un spațiu adecvat pentru mame să-și îngrijească copiii mici. Instituirea creșelor la locul de muncă poate reduce mult din stresul părinților cu copii mici, atunci când se întorc la muncă, îmbunătățind prin urmare și productivitatea angajaților și reducând migrația de cadre.

Rezumat: Femeile și bărbații nu sunt la fel, iar ameliorarea egalității de gen nu tinde să facă din bărbați și femei ființe identice. Diversitatea joacă un rol vital în societățile noastre și acest lucru include diversitatea bărbaților și a femeilor. Totodată, în timp ce unele diferențe ar trebui să ne bucure, inegalitatea (de drepturi, oportunități, valoare și rezultat) trebuie să fie abordată și depășită.

Este egalitatea de gen o problemă doar a femeilor?

În mod evident, egalitatea de gen este un subiect ce ține de femei, pentru că afectează femeile, iar femeile cel mai adesea suferă în mod disproporționat de pe urma inegalității de gen. Totuși, egalitatea de gen nu este *doar* o problemă a femeilor. În cazul în care doar femeile sunt implicate în discutarea și abordarea inegalității de gen, soluțiile nu vor funcționa. Și asta atât pentru că femeile reprezintă doar o perspectivă parțială a societății, cât și pentru că, de cele mai multe ori, femeile nu dețin funcții decizionale necesare pentru implementarea soluțiilor. Bărbații și femeile trebuie să fie părți interesate în mod egal și dedicate în mod egal soluțiilor, pentru ca acestea să fie acceptate atât la nivel oficial, cât și în practică.

BOXĂ: Echilibrul muncă/viață este o problemă a femeii

Necesitatea de a echilibra munca cu viața de familie este o problemă care se referă la egalitatea de gen. Deoarece în multe societăți de la femei se așteaptă să aibă grijă de copii, această acțiune de echilibrare este deosebit de dificilă pentru ele, mai ales atunci când, așa cum se întâmplă adesea, de la femei se așteaptă, de asemenea, să contribuie la venitul familiei. Tocmai de aceea egalitatea de gen este, cu siguranță, o problemă a femeilor.

Mai mult, în timp ce unele probleme și provocări sunt mai apăsătoare pentru femei decât altele (de exemplu, remunerarea egală pentru muncă egală sau violență în familie), bărbații se confruntă, de asemenea, cu probleme și provocări specifice, care necesită o atenție specială (de pildă, ratele ridicate de deces cu cauze nenaturale, cum ar fi suicidul, accidente de muncă, accidente rutiere).

BOXĂ: Echilibrul muncă/viață este, de asemenea, o problemă a bărbaților!

Echilibrul între muncă și viața de familie este, de asemenea, foarte relevant și pentru bărbați. De la aceștia majoritatea societăților se așteaptă să câștige mijloace de existență pentru familia lor. Deoarece un număr tot mai mare de bărbați recunosc beneficiile participării la viața de familie și la îngrijirea copiilor, acest act de echilibrare devine și pentru ei o problemă importantă.

Inegalitățile în educație: inegalități pentru cine?

Țările din Europa Centrală și de Est au fost adesea folosite ca exemple ale unui nivel ridicat al egalității de gen în educație. De fapt, în multe țări din această regiune, femeile posedă studii mai avansate decât bărbații. De exemplu, datele recente din Letonia demonstrează că numărul de femei înmatriculate în învățământul universitar este de 1,7 ori mai mare decât numărul de bărbați. În aceste cazuri, trebuie să investigăm de ce mai puțini bărbați se înmatriculează în învățământul post-secundar și ce consecințe vor fi pentru bărbați și societate în sens mai larg.

Totuși, această situație nu este comună pentru întreaga regiune. Într-un exemplu frapant de inegalitate a femeilor, procentul de fete în învățământul secundar din Tadjikistan s-a redus la 39 la sută, în timp ce la începutul perioadei de tranziție fetele depășeau numeric băieții – 104 vs. 100. În

1998, doar 26,6 la sută din studenții înscriși în universități și alte instituții post-secundare au fost femei. Aceste date sunt extrem de îngrijorătoare.

Diferențele dintre aceste două țări demonstrează în mod clar că inegalitățile se pot aplica atât bărbaților, cât și femeilor, și că aceste diferențe trebuie să fie abordate în ambele cazuri. De asemenea, este important de menționat faptul, că premisele și consecințele finale ale acestor disparități în educație se pare că sunt foarte diferite. De exemplu, în timp ce nivelul superior de educație al bărbaților, în Tadjikistan, se traduce în oportunități economice mai bune pentru bărbații din această țară, în țările în care femeile sunt mai numeroase decât bărbații în cadrul universităților, bărbații oricum se bucură de venituri mai mari decât femeile.

De fapt, în Letonia, în pofida nivelului lor înalt de educație, situația femeilor pe piața muncii arată acum semne de agravare, în comparație cu cea a bărbaților.

Inegalitatea de gen afectează atât bărbații, cât și femeile, în mod direct; și, la rândul lor, familii, comunități și națiuni întregi sunt afectate negativ de aceste inegalități.

Rezumat: Egalitatea de gen este relevantă atât pentru bărbați, cât și pentru femei. Ambele sexe au de suferit direct și indirect de pe urma inegalităților.

Oare nu am obținut deja egalitatea de gen? Nu există acum alte probleme mai importante?

În ultimele decenii au fost întreprinse multe acțiuni pentru a promova egalitatea de gen pe plan global. Aici vom menționa progresele care au avut loc la nivel oficial (amendarea constituțiilor naționale care interzic discriminarea pe bază de gen și adoptarea politicilor și legilor ce asigură oportunități egale pe întreg mapamondul) și schimbările reale care au avut loc în viața femeilor și a bărbaților (de exemplu, astăzi, numărul femeilor angajate este cu mult prea mare în comparație cu câteva decenii în urmă). Însa, în pofida acestui progres, inegalitatea pe bază de gen rămâne o problemă comună pentru toate țările din lume.

NOTĂ: În lume, nu există nici o țară în care ar exista egalitate între bărbați și femei în toate sferile de activitate ale vieții.

Un lucru este evident – realitatea țărilor din Europa Centrală și de Est, Caucaz, Balcani și Asia Centrală nu reflectă multe din progresele obținute la capitolul egalitatea de gen. În contextul schimbărilor sociale, economice și culturale care au început prin tranziția la economiile de piață și au continuat în era globalizării, multe țări din regiune sunt martore la apariția unor tendințe alarmante cu privire la egalitatea de gen.

BOXĂ: Motive de îngrijorare

În pofida unor realizări importante în domeniul egalității de gen în Europa Centrală și de Est, există, totuși, motive de îngrijorare:

- În unele țări din Europa Centrală, instituțiile guvernamentale care activează în domeniul promovării egalității de gen au fost restructurate sau finanțarea acestora a fost redusă drastic.
- În Tadjikistan, numărul fetelor care frecventează școala s-a redus uimitor, la toate nivelurile educației.
- În Georgia, liberalizarea comerțului a condus la creșterea semnificativă a numărului de femei care și-au pierdut o sursă de venit.
- Aproximativ 70 la sută din plângerile parvenite recent la Inspectia Muncii din Republica Moldova au fost depuse de femeile care s-au confruntat cu discriminarea pe bază de gen la angajarea la serviciu.
- Numărul femeilor deputate constituie aproximativ 20 la sută din numărul total al parlamentarilor în cinci din cele 29 de țări din regiune. În nouă din aceste țări, numărul femeilor reprezintă mai puțin de 10 la sută din numărul total al deputaților. Deși în unele țări, acest număr a sporit la începutul anilor '90, această creștere cunoaște, în prezent, o stagnare sau se atestă o descreștere.
- Între 2003 și 2005, numărul femeilor infectate cu HIV din regiune s-a majorat cu 30 la sută, deși numărul total al noilor cazuri de infectare cu HIV la bărbați, femei și copii luate împreună a rămas același.
- Incidența violenței bazate de gen și a traficului de femei au atins cote alarmante.

Trebuie să ne axăm pe realizările noastre, dar nu avem timp pentru complacere față de egalitatea de gen. Aceste tendințe negative vor avea un impact devastator pentru întreaga societate.

După cum am menționat anterior, persoanele se confruntă cu discriminarea și inegalitatea nu doar din cauza factorilor legați de gen. Printre aceștia, se numără situația economică precară, rasă, etnie, religie, vârstă, dizabilități fizice și mentale și sex. Factorii situaționali, precum sărăcia sistemică, degradarea mediului, neglijarea necesităților zonei rurale, determină inegalitate și dificultăți.

În același timp, subliniem că **inegalitatea de gen este o dimensiune adițională a discriminării în cadrul categoriilor defavorizate**. De exemplu, în timp ce o minoritate etnică sau o clasă socio-economică cu venituri reduse se confruntă cu dificultăți în anumite situații, femeile din aceste categorii sunt mult mai defavorizate.

BOXĂ: Nicăieri în lume bărbații și femeile nu se află pe poziții egale

Suedia este considerată o țară care se bucură de un nivel înalt al egalității de gen și, într-adevăr, a înregistrat progrese în acest domeniu. De exemplu, prezența bărbaților și femeilor este aproximativ egală în adunările parlamentare alese direct. În 2004, parlamentul Suediei se constituia din 55 la sută de bărbați și 45 la sută de femei.

Totuși, la o analiză atentă, descoperim că situația nu este nici pe departe așa cum s-ar părea la prima vedere. În martie 2004, cotidianul suedez *Svenska Dagbladet* a realizat un sondaj care examina egalitatea de gen în Parlamentul Suediei (*Riksdag*), întrebând 155 din 158 de membri ai *Riksdag*-ului dacă s-au confruntat vreodată cu fenomenul inegalității de gen la locul de muncă. Rezultatul a fost uimitor: 6 din 10 deputate au indicat că ele au fost supuse discriminării sexuale în timpul activității lor în *Riksdag*. Deputatele s-au confruntat cu remarci derogatorii și șoviniste din partea colegilor deputați, care le desconsiderau în timpul dezbaterilor politice. Alte deputate au afirmat că au fost excluse din procese importante de luare a deciziilor, deoarece deciziile erau luate de colegii de sex opus în afara orelor de lucru.

În pofida progresului uluitor, mai sunt multe de făcut pentru ca și în țările cele mai egalitare bărbații și femeile să se bucure de o adevărată egalitate.

Unele femei sunt mai "egale" decât altele

În fiecare stat din regiune există femei de succes care au beneficiat de schimbările aduse de transformările socio-economice ce au avut loc în țările lor. În majoritatea cazurilor, este vorba de tinere înalt calificate și foarte ambițioase, care ocupă posturi prestigioase în cadrul unor companii internaționale, sunt top manageri în alte țări și au reușit să-și asigure un standard de viață înalt într-un mediu transnațional capitalist. În alte cazuri, femeile au ajuns să ocupe poziții influente în servicii de stat. Totuși, aceste femei reprezintă un mic procent din numărul total al femeilor din regiune.

În același timp, alte femei au avut de suferit de pe urma tranziției sociale și economice. Drept exemplu ar putea servi minoritatea romă, care locuiește cu precădere în Europa Centrală și de Est și Europa de Sud-Est. Poziția femeilor din grupul minoritar nu a fost explorată exhaustiv de către experții din regiune, chiar dacă situația lor socială este deseori extrem de dificilă și rata sărăciei și a șomajului a atins cote mai înalte, comparativ cu populația majoritară.

Concluzii: Nici o țară din lume nu se poate lăuda cu o egalitate de gen absolută. În unele zone ale regiunii egalitatea de gen cunoaște un declin. Mai mult decât atât, unele forme ale discriminării și inegalității se suprapun cu inegalitatea de gen, creând dezavantaje și mai profunde.

Care sunt cauzele inegalității de gen?

Cauzele care se află în spatele inegalității de gen nu pot fi separate. Inegalitatea de gen acționează ca o spirală – o inegalitate atrage după ea alte inegalități. Aceste exemple de inegalitate se suprapun și se consolidează unele pe altele, creând o rețea complexă, greu de dezagregat. Dacă aceste inegalități sunt ignorate, ele provoacă apariția altor inegalități. Iată de ce soluționarea cazurilor de inegalitate este o provocare ce necesită o abordare treptată, pe etape. Dar, deoarece inegalitățile au existat de foarte mult timp, povara istoriei îngreunează schimbările.

Totuși, normele, valorile și atitudinile noastre joacă un rol major în perpetuarea inegalităților de gen. Valorile culturale care au fost stabilite de secole ne influențează și au un impact asupra acțiunilor noastre, fără să observăm acest fapt. Din nefericire, în foarte multe cazuri, aceste valori sunt stereotipuri – femeile sunt mai inferioare sau mai slabe ca bărbații, femeile nu se pricep la luarea deciziilor, nu este sarcina bărbaților să crească copiii, etc. Practicile au demonstrat că toate aceste afirmații sunt false. Însă, noi deseori urmăm principiile care reies din aceste afirmații fără a le analiza, deoarece "lucurile au fost dintotdeauna așa" (chiar dacă istoria ne-a demonstrat că de-a lungul secolelor rolurile și convențiile s-au schimbat). Astfel, foarte des, noi perpetuăm discriminarea și stereotipurile legate de gen, chiar dacă ne considerăm pe noi înșine corecți și juști.

BOXĂ: Verificarea presupunerilor noastre

Atunci când Ministrul Comerțului a sosit la una din ședințele internaționale, împreună cu asistentul său, doamna s-a simțit frustrată de faptul că foarte multă lume se adresa asistentului de o manieră de parcă el ar fost ministru și ea asistentă! Care este cauza acestor presupuneri? Ele se bazează pe abilitățile femeii și ale bărbatului sau ele rezultă din stereotipuri și rolurile istorice ale celor doi? Oare putem afirma că aceste presupuneri sunt niște bariere pentru acei bărbați și acele femei care încearcă să depășească rolurile tradiționale care le-au fost atribuite?

Normele și valorile privind rolurile de gen sunt profund înrădăcinate și nu ne putem aștepta la o schimbare ce ar surveni peste noapte. Dar nu toate valorile au conotație negativă! Vom începe prin a analiza toate normele și valorile care creează o platformă pentru rolurile de gen și, ulterior, le vom evalua critic pentru a determina care dintre acestea promovează cultura diversității și care dintre ele reprezintă obstacole pentru egalitatea de gen.

Valori și presupuneri care promovează inegalitatea	Valori și presupuneri care promovează diversitatea
Bărbații și femeile sunt diferiți de la natură și noi nu trebuie să intervenim.	Bărbații și femeile sunt diferiți, însă acest fapt este cauzat de experiențele de viață diferite.
Bărbații se pricep la "treburile pentru bărbați", iar femeile se pricep la "treburile pentru femei".	Femeile și bărbații nu se pricep la toate, însă, fiecare femeie și bărbat au posibilitatea de a descoperi și urma propriile talente și ambiții.
Doar femeile trebuie (sau pot) să aibă grijă de copii.	Copiii trebuie să se bucure de prezența și grija tatălui și a mamei de la vârstă fragedă.
Femeile nu se pricep la luarea deciziilor.	Deoarece bărbații și femeile au experiențe diferite de viață, ei pot lua decizii diferite, aplicând diferite metode. Această pluralitate de voci poate contribui la procesul de luare a deciziilor.

Legile și politicile publice ar putea, de asemenea, să promoveze inegalitatea de gen. Aceste structuri formale reflectă valorile societății; dacă inegalitatea de gen face parte dintr-un sistem de valori profund înrădăcinate, atunci legile și politicile vor reflecta acest fapt. Aceste sisteme pot cauza și conduc la creșterea inegalității dintre femeie și bărbat, în loc să protejeze sau să promoveze echitatea și bunăstarea tuturor.

De exemplu, până recent, femeile din Tadjikistan nu aveau același drept de a deține sau de a folosi proprietatea funciară în același mod precum bărbații. Amendamentele la legea funciară au fost introduse abia în 2004. Actualmente, femeile pot obține un certificat cu drept de folosință asupra terenului (anterior, acesta era eliberat doar bărbaților), iar femeile care se află în concediu de maternitate nu mai sunt discriminate atunci când este vorba de procesul de distribuire a terenurilor. Aceste exemple arată cât de critici trebuie să fim față de legile noastre: o lege nu poate fi întotdeauna corectă doar pentru faptul că e "lege". Legile reflectă valorile noastre și noi trebuie să le actualizăm, pentru ca ele să poată reda o mai bună înțelegere a egalității de gen. Este important să reținem care este diferența dintre egalitatea *de jure* și *de facto*, după cum a fost explicat la începutul acestui capitol.

Practicile instituționale, precum educația, cultura politică și de afaceri, managementul comunitar reflectă, de asemenea, normele și valorile societăților în care funcționează. Și din nou, aceste practici oferă oportunități și beneficii diferite pentru bărbați și femei, în loc să genereze structuri care ar implica și de pe urma cărora ar beneficia toți membrii societății în mod egal.

BOXĂ: Consultarea necesităților femeilor ar putea fi transformată în practică standard

În unul din proiectele recente care avea drept scop sporirea accesului la apa potabilă în comunitățile rurale din Kazahstan, femeile nu au fost consultate și nici implicate în implementarea acestuia. În consecință, femeile nu au beneficiat de nici o oportunitate care ar fi putut apărea datorită implicării în proiect (consolidarea capacităților, oportunități de angajare). Mai mult decât atât, dacă femeile erau consultate, s-ar fi luat în calcul strategii alternative care ar fi generat rezultate mai bune. Faptul că femeile sunt afectate de lipsa de accesul la apă potabilă (care are legătură cu incidența cazurilor de anemie la femei și necesitățile nutriționale pe durata sarcinii) servește drept exemplu pentru a sublinia că implicarea femeilor trebuie să fie o prioritate.

Excluderea femeilor din acest proiect este doar un exemplu în care practicile instituționale fortifică discriminarea pe bază de gen. Deși scopul proiectului a fost de a ameliora condițiile de viață ale tuturor locuitorilor, neimplicarea și lipsa unei consultări cu femeile a condus la realizarea unui proiect absolut ineficient.

În marea majoritate a societăților, normele, valorile și atitudinile, în asociație cu legi, politici și practici dau viață unei ierarhii bazate pe gen. Aceasta este prezentă în instituții private/publice și în case și are următoarele caracteristici:

- persoanele sunt divizate în două categorii: bărbați și femei,
- în această divizare, bărbații sunt privilegiați,
- bărbații sunt percepuți ca o "normă",
- divizarea resurselor pe bază de gen (bani, timp, competențe, etc.).

Este important să subliniem că diferențele dintre bărbați și femei nu prezintă, în sine, o complicație. Problemele apar atunci când cele două părți ale acestei divizări sunt apreciate pe scară ierarhică și bărbatul apare ca reprezentant al "națiunii" sau al "oamenilor" în general.

BOXĂ: Care gen poate fi considerat "normă"?

Când recurgem la termeni generici, precum "popor", "populație" și "oameni", pe cine includem și pe cine excludem? De cele mai dese ori, bărbații sunt priviți ca "normă" și "lideri" ai poporului în general și, uneori, faptul că femeile pot fi diferite sau pot fi excluse din cadrul acestei generalizări nu se ia în calcul.

De exemplu, atunci când testările clinice ale noilor medicamente sunt făcute pe bărbați, cercătorii medicali nu cunosc care vor fi beneficiile sau efectele adverse asupra femeilor. Bărbații nu trebuie să fie considerați "pacienții standard", deoarece fiziologic, bărbații și femeile sunt diferiți. Acesta este un exemplu de practică instituțională care rezultă în beneficii inegale pentru bărbați și femei (și care, de fapt, ar putea să pună în pericol viața femeilor).

Putem să luăm, de asemenea, exemplul dreptului internațional cu privire la drepturile omului. În pofida faptului că, de fapt, convențiile internaționale privind drepturile civile, politice, economice și sociale au fost adoptate în 1966, 13 ani mai târziu, comunitatea internațională a ajuns la concluzia că era necesar să se adopte Convenția cu privire la Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor (CEDAW). Deși convențiile precedente prevăd garantarea drepturilor pentru "populația generală", însă în practică, acestea nu au inclus garantarea deplină a drepturilor pentru femei. Acest exemplu demonstrează din nou că bărbații servesc drept "normă" în societățile noastre, iar femeile, în cazul în care sunt luate în considerație, trebuie să fie abordate în mod specific, drept excepție.

Atunci când facem o generalizare referitoare la "oameni" și "popoare", trebuie să includem toate persoanele (de ambele sexe, toate categoriile, etniile, vârstele). Dar până ca aceasta să devină o practică normală, trebuie să continuăm să ne asigurăm că situațiile oamenilor sunt luate în considerație prin intermediul unor măsuri specifice ca CEDAW.

Probleme adiționale survin atunci când resursele dintre bărbați și femei sunt divizate în mod inegal. După cum putem observa, în toate societățile aceasta conduce la divizarea pieței muncii în "locuri de muncă pentru bărbați" și "locuri de muncă pentru femei", la un decalaj semnificativ dintre ce câștigă în medie bărbații și ce câștigă o femeie, la desconsiderarea, în general, a opiniilor și experienței femeilor în diferite domenii ce privesc societatea în ansamblu și la violența împotriva femeilor.

Este important de notat că această ierarhie pe bază de gen descrie diferențe structurale în societate – cu alte cuvinte, tendințe generale, care formează atitudini și practici instituționale, sociale, culturale și economice. Chiar dacă ne opunem inegalității de gen la nivel individual, această ierarhie veche, probabil, încă se mai infiltrează în interacțiunile noastre cu alți bărbați și femei la nivel inconștient. Modificarea acestei ierarhii va necesita nu doar schimbări de atitudini și comportament individual, ci și modificări ce vizează sistemele și instituțiile care formează societățile noastre.

Concluzie: Normele, valorile, atitudinile, legile și politicile, dar și practicile instituționale se consolidează reciproc de o manieră care generează și promovează inegalitatea de gen. Deoarece aceasta conduce la crearea unei ierarhii pe bază de gen, inegalitatea de gen continuă să prospere, chiar dacă noi ca persoane, teoretic, ne opunem acesteia.

Care sunt costurile inegalității de gen?

Inegalitatea de gen nu este dezavantajoasă doar pentru cei afectați direct de discriminare. Aceasta afectează persoanele, familiile și dezvoltarea umană a națiunii în întregime. Mai mult, a fost menționat anterior că inegalitatea provoacă inegalitate: iată de ce, discriminarea de gen cauzează efectul de domino, care creează unde ale inegalității și probleme în întreaga societate.

Inegalitatea de gen produce consecințe devastatoare pentru persoanele pe care îi afectează în mod direct. Atât bărbații, cât și femeile pot fi limitați în obținerea veniturilor din această cauză sau pot să sufere consecințelor psihologice și materiale determinate de hărțuire, discriminare și excludere. În cazurile cele mai grave, discriminarea de gen poate ucide: violența domestică este un simplu exemplu. În țările lumii, cea mai des întâlnită cauză a deceselor nefirești ale femeilor este omorul acestora de către partener. Discriminarea de gen ucide și prin intermediul altor mijloace indirecte. De exemplu, în multe țări, presiunile asociate cu rolurile tradiționale de gen au condus la creșterea șocantă a ratei suicidului în rândurile tinerilor.

Aceste costuri individuale au un impact costisitor asupra societății în ansamblu. Dacă societățile noastre s-au angajat să respecte drepturile omului și democrația, atunci încălcarea drepturilor unei persoane sau chiar tratamentul inadecvat față de o persoană trebuie să fie o cauză a îngrijorării noastre.

BOXĂ: Și bărbații suferă din cauza stereotipurilor

Ivan, în vârstă de 47 de ani, și-a pierdut locul de muncă în calitate de contabil atunci când compania la care era angajat a falimentat. Regiunea în care locuia se confrunta cu un grav declin economic, iar întreprinderile care nu au dat faliment și-au transferat afacerile în altă parte. Totuși, a aflat că consilierul regiunii avea nevoie de cineva pentru postul de secretară, deci, Ivan a aplicat. Deși Ivan avea toate calificările, i s-a spus că nu era un candidat potrivit pentru acest post. Acest loc de muncă i s-a oferit unei femei, în vârstă de 22 de ani, care avea puțină experiență de lucru. Ivan avea calificări mai înalte, dar din cauza normelor omniprezente și a stereotipurilor, consilierul s-a gândit că un bărbat în funcția de secretară ar fi "nefiresc".

Inegalitatea de gen limitează potențialul și inovația într-un mod în care dezavantajează dezvoltarea întregii națiuni. Dacă rămânem limitați la rolurile tradiționale de gen și legați de noțiunile învechite vizavi de poziția și valoarea bărbatului și a femeii, atunci ne închidem față de posibilele soluții și provocări cu care se pot confrunta societățile noastre. Noi nu utilizăm la maximum energia creativă și productivă, iar aceasta afectează societățile noastre din punct de vedere social și economic.

Grad sporit al egalității = Mai multe oportunități de creștere

Un studiu recent, efectuat la nivel mondial, a evidențiat că discriminarea pe bază de gen în educație și angajarea în câmpul muncii par să aibă un impact semnificativ asupra creșterii economice.

Costurile legate de egalitatea de gen ce țin de diferite domenii sunt examinate în detaliu în CD-ul acestui set de instrumente.

Concluzie: egalitatea de gen determină consecințe sociale, psihologice, economice pentru cetățeni, instituții și societate în general. În timp ce costurile directe sunt evidente, costurile indirecte pentru comunități și familii provoacă consecințe dezastruoase. Întrebarea este - câte idei și oportunități vor mai fi generate într-o societate egală, câte resurse, mijloace de existență și vieți vor fi salvate?

Absența discriminării directe împotriva femeilor înseamnă că egalitatea a fost atinsă?

Cineva din noi crede că dacă legea și politica nu discriminează în mod direct femeile sau bărbații, atunci noi am făcut tot ce este necesar pentru a încuraja egalitatea de gen. Spre exemplu, unele țări au revăzut întreaga legislație și au ajuns la concluzia că nici o lege nu limitează în mod specific oportunitățile pentru bărbați sau femei; prin urmare, acestea presupun că nu trebuie să se ocupe de egalitatea de gen.

Problema însă vizează faptul că nu se iau în considerație căile prin care politicile sau legile limitează indirect oportunitățile pentru femei și bărbați. Deseori, politicile care mențin un *status quo* în ceea ce privește relațiile de gen sunt indirect responsabile pentru încurajarea inegalității de gen. Programele și politicile trebuie să se preocupe de rolurile de gen și relațiile dintre persoane prin intervenții mai extinse.

BOXĂ: Obstacolele ascunse în legătură cu participarea în viața economică

Programele de împrumuturi pentru businessul mic nu pot refuza în mod direct acordarea împrumuturilor pentru femei. Totuși, ce se întâmplă atunci când femeile sunt prea ocupate cu treburile casnice sau nu au posibilitatea să ajungă la oficiile de creditare în orele de lucru? Ce se întâmplă dacă oficiile de creditare solicită ca femeile să contribuie cu o anumită sumă personală la care femeile nu au acces? Ce se întâmplă dacă ofițerul de credite consideră că femeile nu ar putea conduce afaceri? Dacă femeile nu pot obține un împrumut din cauza acestor sau altor motive, atunci un astfel de program ar putea conduce la o creștere socio-economică a inegalităților dintre bărbați și femei.

În mod similar, chiar dacă nu există discriminare directă împotriva bărbaților sau a femeilor în lege sau politică, aceasta nu înseamnă că este nevoie de anumite legi și politici care vor lupta pentru a oferi oportunități egale bărbaților și femeilor din societate. Politicile care adoptă o atitudine neutră față de aspectele de gen deseori ignoră necesitățile specifice pentru bărbați și femei.

Exemple de legi și politici care pot îmbunătăți egalitatea de gen

- Legile anti-discriminare
- Legile și politicile cu privire la sănătate sexuală și reproductivă
- Legile și politicile care combat violența domestică și traficul de ființe
- Legile privind reforma electorală și politicile care ameliorează echilibrul de gen pe arena politică
- Prevederi ce se referă la concediul de maternitate pentru bărbați și femei
- Abordări ale aspectelor legate de gen în educație și în curriculele școlare
- Politici de impozitare sensibile la aspectele gen.

Diferențele legate de bărbat și femeie ar trebui să ne alerteze asupra faptului că legislația și politica nu abordează în mod adecvat inegalitățile de gen. Aceste legi și politici necesită să fie consolidate și completate de către alte strategii. Altfel spus, atâta timp cât persistă diferențele dintre bărbați și femei în ceea ce privește venitul, nivelurile de educație, sănătate, indicatori de bunăstare și participare la luarea deciziilor, trebuie să acceptăm ideea că încă nu avem egalitatea de gen în totalitate. De fapt, nici o țară din lume nu a obținut rezultate vizavi de egalitatea de gen în toate aceste domenii. Problemele referitoare la gen trebuie să fie o prioritate.

Concluzie: În societățile noastre, marea majoritate a inegalității de gen este ascunsă sau indirectă. Foarte des, legile și politicile mențin un *“status quo”* al relațiilor de gen. Adevărata egalitate de gen va fi obținută atunci când discriminarea indirectă față de bărbați și femei va fi pe deplin recunoscută și abordată în mod activ.

Ce zeceți despre acțiuni afirmative?

Acțiunea afirmativă este o măsură întreprinsă atunci când fie bărbaților, fie femeilor (sau oricărui alt grup reprezentativ) le este acordată asistență specifică în vederea eliminării multiplelor inegalități. Astfel de măsuri trebuie să includă: acordarea unui anumit număr de locuri femeilor în anumite programe școlare, organe de decizie sau alte instituții ori oferirea priorității femeilor la angajare, în cazul în care acestea posedă toate calificările necesare.

Aceasta ar putea fi inconsecvent cu principiile egalității de gen, deoarece această acțiune directă implică consolidarea oportunităților pentru un grup specific, dar nu și pentru alții. Vom aminti că măsurile de acțiune afirmativă sunt întreprinse doar pentru a elimina inegalitățile care deja există. Deseori, dezechilibrul de gen prezent în instituții sau în anumite servicii este rezultatul prejudiciilor, stereotipurilor și practicilor acceptate care au fost perpetuate de secole. Aceste atitudini sunt atât de profunde, încât sunt practic invizibile și este dificil să le elimini. Măsurile acțiunii afirmative pot contribui la deșurubarea proastelor obiceiuri și a atitudinilor discriminatorii. Odată ce va fi obținut un echilibru general, astfel de măsuri nu vor mai fi necesare.

BOXĂ: “Femeile (sau bărbații) sunt încurajate (încurajați) să aplice”

Unele anunțuri cu privire la locurile de muncă specifică faptul că femeii sunt încurajate în mod special să aplice pentru acest serviciu. Aceasta se face pentru a obține un echilibru de gen la locurile de muncă, atunci când bărbații sunt într-un număr disproporționat. Asemenea anunțuri elimină anumite stereotipuri și semnalizează potențialilor angajați că femeile sunt binevenite în sferile dominate tradițional de bărbați.

Deși se întâmplă mai rar, astfel de măsuri trebuie să fie întreprinse pentru a încuraja bărbații să aplice la locurile de muncă din domeniile dominate tradițional de femei.

Concluzie: Acțiunea afirmativă este uneori necesară pentru a elimina inegalitățile profund înrădăcinate în sistem. Aceasta nu pedepsește majoritatea grupului, ci mai degrabă oferă tuturor grupurilor șanse egale.

Cum poate fi obținută egalitatea de gen?

Deoarece cauzele egalității de gen au rădăcini adânci și sunt complexe, nu trebuie să presupunem că obținerea unei egalități complete dintre bărbați și femei va fi un proces de scurtă durată sau un scop pe termen mediu. Este un proces de lungă durată, care ar trebui să fie evaluat în baza progresului pe care-l produce. Progresul va solicita abordarea tuturor factorilor care provoacă inegalitățile.

Reconsolidarea normelor, valorilor și atitudinilor noastre. Gradul sporit de conștientizare și educația vizavi de costul egalității de gen și mijloacele ascunse, care afectează pe oricine în societate, va aduce treptat la o schimbare a normelor și valorilor. Chiar dacă credem în valori precum drepturile omului, justiție, egalitate, vom avea de confruntat căi indirecte, printre care inegalitățile ce se perpetuează, dacă dorim să creăm o lume cu adevărat egală pentru bărbați și femei.

Revizuirea și modificarea legilor și politicilor. Garanțiile formale contribuie enorm la crearea contextului în care egalitatea poate fi promovată. În timp ce legile și politicile nu pot obliga populația și instituțiile să își schimbe practicile și atitudinile, acestea pot stimula schimbarea spre pozitiv (și situații pentru acei care nu se conformează legii). Ele, de asemenea, trimit un mesaj despre valorile guvernului și ale națiunii ca un tot întreg. Astfel, sunt stabilite standarde și exemple pozitive.

Transformarea instituțiilor noastre și a practicilor instituționale. Deoarece ierarhia în bază de gen creează un sistem care ghidează și indică comportamentul nostru și alegerile noastre (uneori, fără să conștientizăm), nu ne putem baza pe propriile bune intenții pentru a modifica această structură puternică în beneficiul ambelor genuri. Noi trebuie să realizăm schimbări oficiale în instituțiile și sistemul nostru. Aceasta include totul: de la practicile de angajare și ajustare a curriculum-ului educațional până la luarea deciziilor la nivel de comunitate. Totul începe prin a evita să considerăm prezența bărbaților drept "normă" și prin acordarea unui spațiu suficient în sistemele noastre pentru diferite contribuții și experiențe ale bărbaților și femeilor. Dacă modificăm structurile și sistemele, va fi mai ușor să eliminăm discriminarea ascunsă și barierele.

Eliminarea diviziunii muncii pe bază de sex/gen. Unul dintre factorii-cheie pentru crearea unei societăți egale implică schimbarea atitudinilor și practicilor curente, care fac diferență dintre "munca femeii" și "munca bărbatului". Această modificare-cheie va include imperios următoarele schimbări: va trebui să transformăm atitudinile despre ce trebuie să facă bărbații și ce se potrivește femeilor, va trebui să sporim valoarea pe care societatea o atribuie așa-numitei munci a femeilor, va trebui să facem modificări la nivelul politicilor și legislațiilor care încurajează diviziunea și, desigur, va trebui să schimbăm practicile noastre instituționale.

Rezultatul eliminării acestei diviziuni va fi unul de anvergură: atât bărbații, cât și femeile vor obține avantaje economice, sociale și personale atunci când vor alege tipul de muncă pe care o efectuează și modul în care ei își petrec timpul. Doar atunci când diviziunea muncii pe bază de gen va fi mai puțin rigidă, noi vom percepe un progres substanțial și durabil în ceea ce privește egalitatea de gen.

Pentru a obține egalitatea de gen, am putea **stabili modalități de evaluare și măsurare a progresului** pentru a realiza aceste obiective. Separat, acești indicatori și obiective nu vor îmbunătăți

oportunitățile pentru femei și bărbați, însă ele reprezintă o metodă eficientă de a încuraja progresul: cu ajutorul lor putem observa ce am obținut și ce mai avem de realizat.

BOXĂ: Convenția cu privire la Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare față de Femei (1979)

Această Convenție a Națiunilor Unite, cunoscută ca CEDAW, este un important ghid pentru extinderea egalității dintre bărbați și femei, menționând diferitele domenii în care guvernele sunt obligate să întreprindă măsuri. Ceea ce este important este faptul că aceste obligații nu se limitează la obținerea "de jure" a egalității dintre genuri. Astfel, prin aderarea la CEDAW, guvernele au fost de acord să adopte măsuri pentru a:

- elimina prejudiciile legate de gen
- elimina orice comportament (public sau privat) care promovează inferioritatea femeilor și superioritatea bărbaților
- elimina practicile care se bazează pe roluri-stereotip atribuite femeilor și bărbaților
- asigura că bărbaților și femeilor le sunt recunoscute drepturile la creșterea copilului (CEDAW, Articolul 5).

Respectiv, prin aderarea la CEDAW, guvernele noastre și-au asumat angajamentul de a aborda fundamental ierarhia bazată pe gen și a elimina cauzele principale care fac ca inegalitatea de gen să fie "o normă" a societății noastre.

Concluzie: Îmbunătățirea situației vizavi de egalitatea de gen necesită o abordare multi-aspectuală. Aceasta nu poate fi obținută fără modificări la nivel instituțional și individual.

Concluzie

Inegalitatea de gen este un fenomen complex. Implicațiile și consecințele inegalității de gen se fac resimțite în orice sferă a vieții noastre, indiferent dacă suntem bărbați sau femei, copii sau adulți. Mulți dintre noi s-au obișnuit cu aceasta încât am acceptat-o ca pe ceva "normal". Iată de ce obținerea unei adevărate egalități de gen va necesita mai mult timp decât modificarea legilor și politicilor, deși schimbările legislative sunt la fel de importante. Înțelegerea căilor complexe și indirecte prin care se manifestă inegalitatea de gen și recunoașterea consecințelor – iată primii pași spre o societate egală.

Câte idei și oportunități vor mai fi generate într-o societate egală? Câte resurse, mijloace de existență și vieți vor fi salvate?

Analiza de gen: un ghid

CUPRINS

Introducere	99
Ce este analiza de gen?	100
Obiective și scopuri	100
Componentele de bază ale analizei de gen	101
Principalele teorii de gen	102
Adresăm „întrebări de gen”	103
Formulăm concluzii	104
Rezumat	106
Planificarea analizei de gen	107
Când trebuie să aplicăm analiza de gen?	107
Care sunt întrebările mele de cercetare?	109
Cine este responsabil pentru efectuarea analizei de gen?	110
Metodologiile analizei de gen	111
Rezultate: Ce rezultate dorim să obținem?	114
Contractarea efectuării cercetării	115
Evaluarea impactului de gen	119
Când putem utiliza evaluarea impactului de gen?	119
Este testul de relevanță mereu necesar?	122
Pașii evaluării impactului de gen	126
Studii de caz – Evaluarea impactului de gen	127
Rezumat și concluzii	135

Introducere

Fără îndoială, cel mai important factor ce determină succesul abordării integratoare de gen îl constituie informațiile și analiza fiabilă. Aceste informații și analiza au diverse forme; unele sunt deja disponibile (dacă știm cum să punem întrebările corecte), iar unele necesită diferite niveluri de cercetare. Împreună, acest spectru de informații și de analiză este cunoscut ca analiză de gen. Fără ea, abordarea integratoare de gen nu este posibilă.

Această broșură este menită să faciliteze procesul de colectare din cadrul analizei de gen și utilizarea acesteia ca parte a procesului de abordare integratoare de gen. Acesta este organizată în patru secțiuni:

I. Ce este analiza de gen?

Scopul acestei secțiuni este de a oferi detalii edificatoare despre ce este analiza de gen și de a formula scopurile și obiectivele acesteia. Secțiunea oferă o explicație detaliată a componentelor necesare de orice nivel ale analizei de gen și subliniază necesitatea teoretică de efectuare a analizei de gen.

II. Planificarea analizei de gen

Această secțiune este menită să vă ajute să planificați efectuarea analizei și cercetărilor de gen. Dacă nu posedați aptitudinile sau resursele necesare pentru a realiza analiza de gen de sine stătător, secțiunea servește drept ghid practic pentru a asigura faptul ca orice activitate de cercetare contractată din exterior să vă ofere rezultatele pe care vi le doriți și de care aveți nevoie.

III. Evaluarea impactului de gen

Evaluarea impactului de gen este o formă specifică a analizei de gen. Această secțiune prezintă o introducere în metodologia acestui instrument analitic, oferindu-vă, de asemenea, o serie de studii de caz pentru a ilustra modul în care acest instrument poate fi aplicat într-un șir de circumstanțe.

IV. Rezumat și concluzii

După cum sugerează titlul, această secțiune finală evidențiază principalele concluzii care trebuie să fie extrase din informațiile incluse în cele trei secțiuni principale.

Împreună, aceste patru secțiuni vă vor ajuta să asigurați faptul că analiza de gen este efectiv utilizată ca parte integrantă a activităților dvs. de abordare integratoare de gen.

Ce este analiza de gen?

Obiective și scopuri

Analiza de gen este punctul de plecare pentru abordarea dimensiunilor de gen ale oricărei probleme date sau de intervenție a abordării integratoare de gen.

Analiza de gen este definită în moduri diferite în diverse contexte. La nivelul său cel mai de bază, aceasta interpretează date și informații despre o anumită situație reală sau potențială dintr-o perspectivă de gen.

Analiza de gen, prin urmare, acordă o atenție deosebită diferențelor în rolurile de gen, activitățile și necesitățile specifice și oportunitățile disponibile bărbaților și femeilor.

Obiectivul analizei de gen este de a identifica în mod clar aceste diferențe, care de multe ori sunt trecute cu vederea.

Analiza are loc la mai multe niveluri. Acesta poate fi o analiză pe care o efectuați la birou în timpul planificării unui proiect sau poate fi un proiect aprofundat, contractat de la experți din exterior.

Cu toate acestea, la fiecare nivel, analiza de gen are un **scop comun**: *să furnizeze informații și date cantitative și calitative care pot permite luarea deciziilor de o manieră informată, în beneficiul atât al bărbaților, cât și al femeilor.*

Analiză de gen este, uneori, menționată și ca:

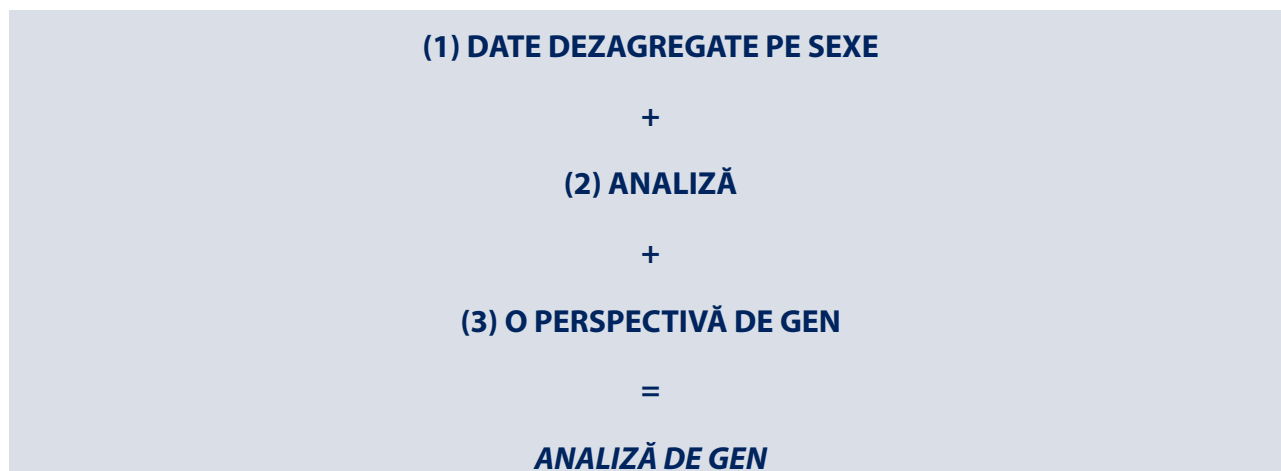
- **Analiză sensibilă la gen:** Această noțiune amintește că trebuie să fim *sensibili la* diferențele legate de gen, care nu sunt întotdeauna evidente. Avem nevoie să căutăm informații specifice pentru a face aceste diferențe reale și potențiale vizibile pentru factorii care elaborează politicile.
- **Analiza bazată pe gen:** Această noțiune subliniază faptul că tindem să identificăm diferențele care sunt *bazate pe gen*.
- **Analiza conștientă față de gen:** Această noțiune relevă că, deși diferențele de gen există adesea, cercetarea și analiza tradițională nu ne face întotdeauna *conștienți* de aceste diferențe. Avem nevoie de o perspectivă specifică de gen, pentru a obține această conștientizare.

Fiecare dintre aceste noțiuni pun accentul pe un aspect sau obiectiv diferit al analizei de gen, însă acestea sunt adesea folosite alternativ. Rețineți: nu denumirea este cea mai importantă - obiectivul nostru ar trebui să fie principiul general la care fac referire toate aceste concepte.

NOTĂ: Indiferent cum o numim, analiza de gen interpretează întotdeauna informații dintr-o perspectivă de gen cu scopul de a evidenția asemănările și diferențele dintre bărbați și femei. Folosim ulterior această analiză pentru a lua decizii mai bune referitoare la politici și proiecte. Analiza asigură astfel baza de informații necesară pentru succesul abordării integratoare de gen.

Componentele de bază ale analizei de gen

Orice tip de analiză de gen este format din trei componente necesare, descrise detaliat în continuare:

1. Datele dezagregate pe sexe

Aceasta se referă la date (statistici, rezultate de interviu și alte informații de bază) care fac în mod clar distincție între datele aplicabile femeilor și datele aplicabile bărbaților. Luați în considerație următoarele diferențe dintre datele care nu sunt dezagregate pe sexe și cele care sunt dezagregate:

Date care nu sunt dezagregate pe sexe	Date dezagregate pe sexe
156 de locuitori ai unui bloc locativ au participat la o reuniune referitoare la sisteme noi de management al deșeurilor și al gospodăriei apelor pentru comunitatea lor. În acest complex locativ trăiesc un total de 750 de adulți.	156 de locuitori ai unui bloc locativ au participat la o reuniune referitoare la sisteme noi de management al deșeurilor și al gospodăriei apelor pentru comunitatea lor. 133 au fost bărbați și 23 au fost femei. În acest complex locativ, locuiesc un total de 750 de adulți, reprezentați aproximativ egal de către bărbați și femei.

2. Analiza

Analiza se referă la interpretarea acestora după formularea întrebării: "Ce înseamnă această informație?". De exemplu, în continuare este prezentată o interpretare de bază a datelor menționate anterior:

Analiza
Aproximativ unul din cinci locuitori au participat la întâlnire, fapt care este considerat ca o participare rezonabil bună. La reuniune au participat de aproape șase ori mai mulți bărbați decât femei.

3. Perspectiva de gen

În timp ce analiza prezentată aici precizează diferența dintre bărbați și femei, aceasta nu analizează cauzele sau consecințele diferenței. Adăugarea unei **perspective de gen** înseamnă că interpretarea datelor va avea loc în funcție de teoriile sociologice (sau de altă natură) stabilite, referitoare la relațiile dintre bărbați și femei. Furnizarea acestei perspective este crucială, astfel încât analiza poate fi folosită pentru o mai bună formulare a politicilor și o mai bună luare a deciziilor. Luați în considerație diferența dintre următoarele două posibile interpretări ale datelor anterioare:

Analiza diferențelor de gen, care nu ia în considerație teoriile stabilite despre relațiile de gen	Analiza care include o perspectivă de gen, în baza teoriilor gen stabilite
<p>Femeile au participat în proporție redusă la reuniune, deoarece:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Femeile nu sunt interesate de managementul deșeurilor și al apelor. • Femeile nu au cunoștință despre managementul deșeurilor și al apelor. • Bărbații sunt factori de decizie și lideri mai buni decât femeile în subiectele legate managementul deșeurilor și al gospodăriei apelor. <p>Participarea redusă a femeilor la reuniune nu va avea consecințe negative, deoarece acestea vor beneficia oricum de soluții noi.</p>	<p>Deoarece femeile sunt responsabile în primul rând pentru sarcini care implică managementul deșeurilor și al apelor, prezența redusă trebuie să fie determinată de alți factori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Întâlnirea a fost stabilită pentru o oră la care ar fi putut participa femeile? • Au fost femeile informate despre întâlnire? • Sunt femeile excluse sistematic din procesele decizionale ale comunității? <p>Deoarece femeile sunt gestionarii primari ai deșeurilor și ai apei în casă, participarea redusă a acestora la reuniune este de natură să contribuie la soluții mai puțin eficiente și mai puțin durabile.</p>

NOTĂ: Analiza de gen necesită aceste trei componente (date dezagregate pe sexe, analiză și o perspectivă de gen) pentru a oferi o bază de informații fiabilă pentru abordarea integratoare de gen.

Principalele teorii de gen

După cum a fost menționat anterior, a treia componentă a oricărui tip de analiză de gen este includerea unei perspective de gen în interpretarea datelor. Acest lucru înseamnă că analiza trebuie să fie informată în mod specific din teoriile acceptate despre rolurile, relațiile și egalitatea de gen. Cu alte cuvinte, analiza ar trebui să se bazeze pe constatările demonstrate ale analizei cercetării sociologice despre premisele inegalităților între bărbați și femei și modul în care acestea ar putea fi depășite.

Deși există mai multe teorii care ajuta la explicarea inegalităților existente și potențiale între bărbați și femei, unele teorii de bază care informează analiză de gen includ următoarele:

- Societățile noastre sunt modelate de către o **structură de putere bazată pe gen**, care împarte populația în bărbați și femei și apreciază în mod inegal contribuțiile acestora. Această structură de putere este atât de adânc infiltrată și omniprezentă, încât mulți dintre noi au ajuns să o privească ca pe ceva "normal" și "natural" - deși nu este.

- **Structura de putere bazată pe gen este de natură sistemică** - ceea ce înseamnă că această structură de putere formează instituțiile și sistemele în care participăm, chiar dacă, în calitatea noastră de persoane, sprijinim egalitatea de șanse.
- Pentru ca genul este în mare măsură **o construcție socială**, rolurile **culturale** și relațiile și nu pot fi schimbate în timp.
- **Diviziunea muncii pe bază de gen** (adică faptul că cea mai mare parte a muncii remunerată și neremunerată este, în general, împărțită între "munca bărbaților" și "munca femeilor") reprezintă punctul de plecare pentru multe dezechilibre și inegalități între sexe, prezente în societate. Deoarece bărbații și femeile sunt frecvent angajați la locuri de muncă diferite, necesitățile, prioritățile, experiențele și perspectivele acestora sunt influențate de realitățile pe care le trăiesc și care, de cele mai dese ori, limitează alegerile și oportunitățile femeilor.
- **Accesul la resurse** este diferit de **controlul asupra** resurselor, iar controlul asupra resurselor în aproape toate societățile este distribuit inegal între bărbați și femei.
- **Resursele** nu includ doar resurse materiale, ci și timp, cunoștințe și informații. Din cauza rolurilor multiple ale acestora în gospodărie și în comunitate, femeile sunt adesea "lipsite de timp" – dar din aceleași motive, acestea posedă experiență și cunoștințe bogate, care nu sunt întotdeauna valorificate.
- Egalitatea de gen **de jure** (juridică) nu se traduce întotdeauna în egalitatea de gen **de facto** (în practică).
- **Cultura, atitudinile și stereotipurile** influențează profund accesul la resurse și controlul acestora și astfel influențează realizarea egalității de gen de facto.

Cât de bine trebuie să cunosc teoriile de gen?

Toate proiectele / strategii de politici ar trebui să înțeleagă aceste teorii de bază referitoare la gen. O înțelegere generală a acestor teorii vă va permite să:

- Înțelegeți cum și de ce politicile și proiectele ar putea afecta în mod diferit bărbații și femeile
- Formulați întrebările-cheie de cercetare despre impactul de gen (potențial sau real)
- Evaluați competent propunerile de cercetare și rezultatele cercetării.

Analiza de gen ia teoriile precum acestea în calitate de puncte de pornire.

Adresăm "întrebări de gen"

O modalitate de abordare a analizei datelor și informațiilor dintr-o perspectivă de gen este procedeul de a adresa "întrebări de gen". Aceasta înseamnă utilizarea înțelegerii dvs. a teoriilor de gen de bază, pentru a formula întrebări despre diferențele dintre bărbați și femei relevate de datele dvs. Teoria de gen de bază poate sugera posibile explicații pentru aceste diferențe. Prin formularea unor sugestii pentru aceste întrebări relevante, puteți oferi un cadru pentru direcționarea necesară a analizei dvs. de gen. Următorul pas în analiza de gen este de a urmări aceste întrebări prin testarea lor, utilizând metodologia de cercetare a sunetului.

Analiza tradițională trece deseori cu vederea inegalitățile de gen și, de multe ori, și impactul bazat pe gen, deoarece aceste fenomene adesea nu sunt evidente la prima vedere (sau suntem atât de obișnuiți, încât nu le mai observăm). O întrebare de gen, prin urmare, trebuie să intre dincolo de suprafața prejudecăților noastre și a percepțiilor "standard". Întrebările de gen întrebă, de exemplu:

- Care sunt inegalitățile potențiale între femei și bărbați ascunse dincolo de suprafață?
- Care ar putea fi motivele complexe ale disparităților de gen?
- Care ar putea fi efectele complexe ale inegalităților de gen?

Cu alte cuvinte, întrebările de gen sunt întrebări care utilizează teoriile de gen de bază pentru a deduce ipoteze rezonabile cu privire la natura, cauzele și consecințele inegalităților de gen. Aceste întrebări pot fi apoi făcute mai specifice, în funcție de situația dată. Luați în considerație următoarele două exemple:

Informațiile existente	Teorie de gen relevantă	“Întrebări de gen” specifice
<p>Exemplul 1: Bărbații și femeile au acces egal la resursele internet gratuite în cadrul comunității. Cu toate acestea, serviciile sunt utilizate mai mult de către bărbați.</p>	<p>Resursele includ resurse materiale, dar de asemenea, timp, cunoștințe și informații. Din cauza rolurilor multiple ale acestora în gospodărie și în comunitate, femeile sunt adesea “lipsite de timp” – dar din aceleași motive, femeile posedă experiență și cunoștințe bogate, care nu sunt întotdeauna valorificate.</p> <p>Cultura, atitudinile și stereotipurile influențează profund accesul resurse și controlul acestora.</p>	<p>Ce înseamnă “accesul egal”? De exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Femeile și bărbații posedă aceleași abilități de utilizare a internetului sau aceleași posibilități de a obține aceste abilități? • Sunt oare resurse internet disponibile la ore potrivite pentru femei? • Informațiile despre aceste servicii au fost făcute disponibile în mod egal bărbaților și femeilor? • Ce norme și atitudini culturale există ce ar putea acționa ca o barieră în calea femeilor, care altfel s-ar putea folosi de aceste servicii?
<p>Exemplul 2: 80 la sută din bărbați și femei relatează că ei cred în egalitatea de șanse între femei și bărbați.</p>	<p>Structura de putere bazată pe gen este sistemică - ceea ce înseamnă că aceasta formează instituțiile și sistemele în care participăm, chiar dacă, în calitate de persoane, susținem egalitatea de gen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunde comportamentul real al bărbaților și femeilor cu angajamentul acestora față de egalitatea de gen? • Ce măsuri întreprind persoanele pentru a se opune inegalităților înrădăcinate în sistemele și instituțiile lor?

NOTĂ: În ambele exemple, întrebările de gen bine formulate, bazate pe teoria de gen relevantă, ne pot ajuta să ajungem dincolo de suprafața datelor și informațiilor care să dezvăluie aspectele ascunse sau trecute cu vederea ale inegalităților de gen. Aceste întrebări relevă apoi modul în care trebuie să se desfășoare cercetarea și astfel începe să fie determinată natura politicilor care urmează fie formulate.

Formulăm concluzii

În timp ce întrebările eficiente de gen ajută la direcționarea corectă a analizei de gen, o bună analiză de gen ar trebui să încerce, de asemenea, să ofere răspunsuri la aceste întrebări. O problemă comună pentru cercetarea de gen este faptul că aceasta descrie, de multe ori, situația și menționează diferențele dintre bărbați și femei, dar nu reușește să abordeze cauzele fundamentale care

perpetuează inegalitatea de gen și discriminarea. Aceasta ar trebui, de asemenea, să întrebe: De ce există această diferență între bărbați și femei? Ce este semnificativ la această diferență?

Următoarele două principii ar trebui utilizate ca un ghid pentru a asigura că analiza de gen, de asemenea, *formulează concluzii relevante* care pot servi drept informații despre acțiuni ulterioare.

1. 1. Principiul “Ce? De ce?” al analizei de gen

Analizii ar trebui să demonstreze în **ce constă** diferența între femei și bărbați, dar mai cel mai important - **de ce** există diferență. O analiză de gen reușită trebuie să meargă peste simpla descriere a situației cu datele statistice.

EXEMPLU: Remarcarea simplă a faptului că femeile reprezintă doar 38 la sută din populația economic activă nu evidențiază motivele importante pentru care există această diferență. Este din cauza: interdicțiilor culturale? discriminării directe pe piața forței de muncă? posibilităților limitate cauzate de nivelurile scăzute de educație, sărăcie, sănătate precară, responsabilitățile de muncă neremunerată? Faceți o verificare încrucișată, pentru a sprijini argumentele dvs. Politicile trebuie să se bazeze pe fapte, nu pe presupuneri!

În cazul în care motivele sunt necunoscute, trebuie realizate cercetări suplimentare. Cu toate acestea, dacă luați în considerație teoriile de gen de bază, concluziile dvs. ar putea sugera o ipoteză. Ați putea deduce, de exemplu, concluzia următoare: “Deși nu a fost desfășurată nici o cercetare referitoare la cauzele acestor diferențe, participarea redusă a femeilor pare să fie provocată atât de discriminarea directă în structura forței de muncă, cât și de normele culturale omniprezente, care nu încurajează femeile pentru a se încadra în muncă remunerată. Trebuie efectuate cercetări suplimentare pentru a identifica cauzele exacte ale acestui fenomen. Realizând acest lucru, puteți educa factorii de decizie politică despre probabilele efecte de “reacție în lanț” ale discriminării și inegalității de gen.

2. 2. Principiul “Și ce dacă?” al analizei de gen

Descrierea sau menționarea disparităților de gen ar trebui să fie însoțită de o analiză a impactului acestora asupra dezvoltării umane. În caz contrar, factorii de decizie politică ar putea spune: “Da, există o diferență, și ce dacă?” Din păcate, unii factori de decizie politică consideră (eronat) că astfel de inegalități sunt doar o reflecție a diferențelor de gen naturale și că efectele acestor inegalități sunt benigne sau chiar pozitive. Analiza de gen trebuie să sublinieze impactul acestor inegalități asupra dezvoltării umane generale, astfel încât să poată fi formulate intervențiile adecvate de politici.

EXEMPLU: Dacă cercetarea dvs. relevă că femeile nu au fost incluse în discuțiile despre un proiect local de curățare a unui bazin de apă, ce impact va avea acest lucru nu numai asupra femeilor care au fost excluse, dar asupra situației generale de dezvoltare? Aici nu sunt limitate doar drepturile femeilor la participare, dar această excludere va afecta negativ și rezultatul proiectului. Deoarece rolurile femeilor în gospodărie și în comunitate le oferă acestora viziuni, cunoștințe și abilități unice referitoare la utilizarea apei și protecția mediului, eșecul de a include această perspectivă va conduce la soluții mai puțin eficiente și durabile. Analiza de gen reușită ar trebui să precizeze și, dacă este posibil, să cuantifice aceste costuri.

NOTĂ: Descrierea situației bărbaților și femeilor trebuie să fie însoțită de concluzii argumentate. Doar în acest caz analiză de gen va oferi beneficii maxime pentru beneficiarii-țintă ai proiectelor și politicilor atât femei, cât și bărbați.

Rezumat

- Analiza de gen oferă baza de informații necesare pentru abordarea integratoare de gen.
- Pentru a sluji în mod eficient procesului de abordare integratoare de gen, analiza de gen necesită date sau informații dezagregate pe sexe și o analiză competentă a acestor informații dintr-o perspectivă de gen.
- Analiza din perspectiva de gen trebuie să se bazeze pe teoriile relevante stabilite referitoare la relațiile de gen. Formularea de întrebări gen reușite va direcționa cel mai eficient analiza.
- În cele din urmă, analiza ar trebui să includă concluzii relevante cu privire la cauzele și efectele oricăror inegalități de gen pe care le descoperă. Descrierea situației este importantă, însă analiza implicațiilor acestei descrieri este esențială pentru o analiză de gen reușită.

NOTĂ: Înțelegerea analizei de gen în această manieră cuprinzătoare va asigura faptul că această își îndeplinește obiectivul: furnizarea de informații și a unei baze analitice pentru o formulare și luare a deciziilor asupra politicilor de o manieră mai efektivă, mai eficientă și mai bine direcționată.

Planificarea analizei de gen

Analiza de gen constă în analizarea diferitelor informații și date din perspectiva de gen. Din moment ce această utilizare specifică a informațiilor este cel mai important aspect al integrării dimensiunii de gen, este esențial de a putea accesa analiza de gen de care aveți nevoie și de a o utiliza în mod corespunzător la planificarea politicilor și în procesul de luare a deciziilor.

Dat fiind faptul că analiza de gen poate fi folosită în mai multe moduri diferite, este la fel de important să fiți capabili să identificați tipul de analiză de gen de care aveți nevoie pentru fiecare situație. În cazul în care informațiile și analizele nu sunt disponibile, va trebui să știți cum să le generați.

Această secțiune a broșurii include informații cu privire la următoarele întrebări - care reprezintă diferite etape - de care va trebui să țineți cont atunci când planificați o analiză de gen:

- Când trebuie să utilizez analiza de gen?
- Care sunt întrebările mele de cercetare?
- Cine ar trebui să efectueze analiza de gen?
- Ce metodologie de analiză de gen ar trebui să folosesc?
- Ce rezultate aș vrea să obțin din analiza de gen? Cum pot beneficia de aceste rezultate?
- Cum ar trebui să demarez analiza de cercetare?
- Cum poate analiza de gen să fie integrată în alte activități de cercetare?

Ținând cont de cele menționate, puteți să fiți siguri că veți colecta informațiile necesare pentru a aborda în mod efectiv dimensiunea de gen a politicilor sau proiectului dvs.

Când trebuie să aplic analiza de gen?

Analiza de gen, în diversele sale forme, poate fi efectuată pe întreg parcursul ciclului de proiect sau de politică. În funcție de scopul urmărit de noi, acest ciclu poate fi divizat în trei etape (pentru o descriere mai detaliată a integrării perspectivei de gen în cadrul ciclului de politică a se vedea Partea 1 a prezentei manual, "10 pași"):

1. Elaborarea și dezvoltarea politicii sau proiectului

În acest caz, analiza de gen este, în primul rând, un instrument de planificare. Aceasta vă va ajuta să analizați situația existentă și să folosiți aceste informații pentru a lua decizii referitor la intervenția dvs. (de exemplu, obiectivele scontate, scopuri, publicul-țintă și acțiunile planificate).

Unele întrebări la care analiza de gen încearcă să răspundă în timpul acestei etape sunt:

- Care este situația actuală a bărbaților și femeilor în sectorul de intervenție planificat?
- Proiectul / politică propusă va contribui oare la eliminarea inegalităților existente referitor la situația bărbaților și femeilor?
- Proiectul / politica propusă elimină sau provoacă inegalitățile existente în ceea ce privește situația bărbaților și femeilor?
- Va schimba proiectul sau politica propusă percepțiile sau stereotipurile despre bărbați și femei și rolurile lor?
- Ce acțiuni urmează a fi întreprinse pentru consolidarea perspectivei de gen?

2. Monitorizarea proiectului sau politicii

Analiză de gen poate fi folosită pentru a ajuta la monitorizarea progresului din perspectiva de gen în procesul de implementare a unui proiect sau politici.

Unele întrebări care ar putea fi adresate în acest context includ:

- Sunt bărbații și femeile implicate în mod egal în procesul de implementare a politicii / proiectului?
- Este monitorizat progresul referitor la obiective specifice legate de bărbați sau femei?
- Au apărut probleme de gen care nu au fost identificate la etapa de elaborare a proiectului / politicii? Cum pot fi acestea abordate?

3. Evaluarea proiectului/politicii

În cazul în care analiza de gen a fost parte a etapei de planificare, folosirea apoi a analizei de gen în faza de evaluare vă va permite să vedeți în ce măsură obiectivele dvs. au fost realizate. Dacă analiza de gen nu a fost efectuată la etapa de planificare, introducerea ei la această etapă poate, totuși, servi în continuare ca instrument important pentru a măsura cât de bine un proiect sau politică a abordat necesitățile bărbaților și femeilor. Aceste informații pot fi utilizate apoi la elaborarea unor noi proiecte și politici.

Unele întrebări pe care le puteți utiliza la această etapă sunt:

- A schimbat oare proiectul sau politica situația femeilor sau bărbaților? Dacă da, în bine sau în rău?
- A fost percepția bărbaților și femeilor (normele, stereotipurile, valorile) modificate pe perioada implementării acestui proiect sau politici?
- Dacă obiectivele egalității de gen au fost stabilite în timpul fazei de planificare, în ce măsură au fost îndeplinite aceste obiective?
- Au existat efecte neașteptate sau neintenționate ale proiectului sau politicii asupra dimensiunii de gen?

NOTĂ: Analiza de gen poate fi utilă la fiecare din aceste etape (informații + analiza + perspectiva de gen), dacă găsiți răspunsuri la aceste întrebări.

Care sunt întrebările mele de cercetare?

Formularea întrebărilor de cercetare este următorul pas crucial în efectuarea analizei de gen. Aceste întrebări subliniază ceea ce doriți ca analiza dvs. să descopere sau să demonstreze. Întrebările sunt legate de diverse dimensiuni de gen ale problemei în cauză.

Informațiile din această broșură pot fi utilizate la formularea acestor întrebări. Vă puteți conduce de secțiunea anterioară "Analiza din perspectiva de gen: Adresăm întrebări de gen". Acest lucru vă poate ajuta să aplicați teoriile de bază de gen la politica / proiectul dvs. sau în scopul de a identifica întrebările dvs. de cercetare. De asemenea, secțiunea "Când putem aplica analiza de gen?" vă poate ajuta să determinați ce fel de întrebări de cercetare pot fi utilizate la diferite etape ale ciclului de proiect sau de politică.

EXEMPLU: Întrebări de cercetare pentru analiza de gen privind parteneriatul dintre comunitate și organele de poliție

Autoritățile locale au alocat resurse pentru o nouă inițiativă care are ca scop consolidarea cooperării între forțele locale ale poliției și comunitatea pe care o servește. În prezent, nivelul de încredere în forțele poliției este scăzut, iar comunitatea nu simte că necesitățile ei sunt satisfăcute. Obiectivele acestei inițiative sunt: a) de a responsabiliza forțele de poliție mai pentru ca acestea să corespundă necesităților comunității și b) de a îmbunătăți imaginea poliției în opinia comunității.

Acestea sunt câteva întrebări pe care le puteți folosi în cadrul analizei de gen la diferite etape ale ciclului de proiect:

Planificare

- Au forțele de poliție o politică și strategie declarată privind egalitatea între femei și bărbați?
- Referindu-ne la persoanele care solicită serviciile poliției, putem spune că bărbații și femeile au aceleași necesități?
- Au bărbații și femeile atitudini diferite față de forțele de poliție?
- Forțele de poliție tratează femeile și bărbații din comunitate în același mod?
- Ce activități specifice, de instruire sau alte intervenții ar putea fi necesare pentru a face forțele de poliție mai responsabile și sensibile la necesitățile specifice ale bărbaților și femeilor?

Implementarea și monitorizarea

- Care este cantitatea și calitatea participării bărbaților și femeilor în toate aspectele legate de implementarea proiectului? (Rețineți că grupurile-țintă includ atât comunitatea, cât și forțele de poliție. Participarea bărbaților și femeilor din ambele grupuri trebuie să fie luată în considerare).

Evaluarea

- Cât de eficientă a fost inițiativa și cât de bine a răspuns necesităților bărbaților și femeilor din comunitate și din cadrul poliției?
- Cât de mult s-a schimbat percepția femeilor vizavi de forțele poliției? Și percepția bărbaților?

Odată ce ați definit întrebările de cercetare, acestea vor ghida alte decizii care le faceți cu privire la cercetători, metodologie și rezultate.

Cine este responsabil pentru efectuarea analizei de gen?

În funcție de situație, diverse persoane sau grupuri ar putea fi responsabile pentru efectuarea analizei de gen. Aceasta includ:

Din interior

- Dvs., ca membru de personal, responsabil de un anumit portofoliu sau manager de proiect, ori pur și simplu o persoană care este responsabilă de politică / program
- Un expert în domeniul gender cu care conlucrați

Din exterior

- Un cercetător independent sau expert în domeniul gender
- Un grup de analiză, o companie de cercetare, centru academic sau alt grup independent

În mod alternativ, puteți să **combinați aceste opțiuni** sau să subcontractați o **echipă de cercetători**.

Țineți cont de următoarea listă de verificare, înainte de a decide cine ar trebui să efectueze analiza:

- ✓ Am eu oare acces la informația necesară pentru efectuarea analizei de gen – adică dispun de informații și date statistice dezagregate pe genuri?
- ✓ **Înțeleg** eu oare în mod suficient **teoriile de bază** din domeniul de gen?
- ✓ Înțeleg eu oare aceste teorii de gen și legătura lor cu politica sau proiectul în cauză - cu alte cuvinte, **cum dimensiunea de gen ar putea fi considerată un aspect (încă adesea ascuns) important al acestei probleme?**
- ✓ Dispun eu de **timp (sau alte resurse necesare)** pentru a efectua analiza de gen în mod adecvat?
- ✓ Va fi oare analiza mea de gen **credibilă** în ochii tuturor părților interesate? (uneori, este necesară o evaluare independentă, în special, dacă poziția dvs. în cadrul guvernului sau unei instituții de finanțare ar putea compromite neutralitatea dvs.).

Efectuarea analizei de sine stătător sau ca parte a responsabilităților dvs. de proiect ar putea fi opțiunea cea mai potrivită. Cu toate acestea, asemenea opțiune ar putea să nu fie întotdeauna cea posibilă sau dezirabilă. Oricine efectuează o cercetare va avea nevoie de următoarele capacități:

- experiență vastă pe subiectele și problemele sectoriale sau politicile sectoriale (de exemplu, macroeconomie, probleme legate de mediu, educație, etc.)
- experiență în materie de gen (de exemplu, formare profesională și / sau academică privind teoria de gen și care se referă la politici publice)
- **cunoștințe tehnice** specifice de cercetare, după cum se solicită (de exemplu, planificarea studiului, intervierea, modelarea economică, analiza cost-beneficiu, etc.)
- credibilitate în ochii persoanelor interesate.

NOTĂ: Echilibrul corespunzător al acestor elemente este esențial pentru a produce opțiuni de politici utile și viabile. Dacă analiza de gen este efectuată de către dvs. sau altcineva, acest lucru poate însemna că ar trebui să angajați o echipă de colaboratori pentru a maximiza experiența, cunoștințele și perspectivele care vor da forma analizei.

Metodologiile analizei de gen

Diferite abordări ale analizei de gen pot fi utilizate în scopuri diferite. Analiza de gen poate fi un exercițiu rapid și ieftin sau poate solicita o mulțime de timp și resurse. Ca o persoană care se ocupă de planificarea politicilor sau proiectelor, va trebui să decideți ce nivel de analiză este adecvat în situația dată - cu alte cuvinte, trebuie să alegeți metodologia adecvată. Acest lucru va depinde de economia de scară - care presupune un echilibru între resursele necesare și necesitatea de rezultate detaliate.

Țineți cont de aceste exemple - trei metodologii diferite de analiză de gen și obiectivele pe care le pot atinge:

CE?	CINE?	CUM?	DE CE?
A. Studiu de birou	Persoana care se ocupă de planificarea proiectului / politici + cunoștințe de bază.	Aplicarea "întrebărilor de gen" la informațiile / cunoștințele existente.	Studiul este, de regulă, cel puțin nivelul intensiv al analizei de gen. În cazul în care dispuneți de informații și aveți o bună înțelegere a modului în care teoriile de gen de bază relaționează la situație, ați putea fi capabili să efectuați o analiză de gen de sine stătător.
B. Exercițiu -Focus grup	O varietate de persoane interesate (bărbați și femei), inclusiv cei cu experiență în domeniul gender.	Adresarea "întrebărilor legate de gen" în grup și furnizarea răspunsurilor la aceste întrebări, în baza cunoștințelor existente în grup.	Această metodologie implică mai mult decât un studiu de birou, dar este mai eficientă și poate oferi o analiză și rezultate mai profunde. Prin includerea persoanelor interesate de proiect sau de politică, necesitățile reale ale bărbaților și femeilor vor fi identificate, chiar dacă aceasta este doar o "mostră". Implicarea unui expert în gender, într-un grup, va ajuta la identificarea și aplicarea teoriei de gen și va contribui la analiza situației.
C. Cercetare aprofundată sau studiu sociologic	Cercetător calificat cu experiență în domeniul gender (și alte cunoștințe relevante).	(1) Analiza datelor statistice existente; sau (2) Colectarea noilor date statistice pentru o analiză detaliată a "întrebărilor de gen" incluse în Termenii de referință.	Un astfel de proiect necesită mai mult timp și resurse decât opțiunea A sau B. Acesta are nevoie de un nivel sofisticat de analiză și expertiză. Cu toate acestea, cel mai important este faptul că această analiză detaliată poate oferi informații ample despre situație din perspectiva de gen. Pentru a nu oferi doar presupuneri rezonabile sau ipoteze cu privire la impactul asupra dimensiunii de gen, cercetarea în profunzime poate susține aceste afirmații prin intermediul unei metodologii științifice solide.

Studiu de caz: Alegerea metodologiei

Crearea oportunităților de recreare pentru tineri

Acest caz examinează avantajele și dezavantajele privind utilizarea metodologiilor de analiză descrise anterior și se referă la planul autorităților municipale de a construi un complex de agrement pentru tineri. Procesul începe cu definirea întrebărilor relevante pentru analiza de gen și apoi continuă cu identificarea metodologiei potrivite pentru acest caz. Este important să ținem cont de informațiile disponibile și experiența persoanei care planifică proiectul.

Context: Crearea oportunităților de agrement pentru tinerii cu vârsta cuprinsă între 8 și 16 ani constituie o prioritate a administrației locale. Doi factori au contribuit la luarea acestei decizii:

1. Creșterea numărului problemelor de sănătate a adolescenților din cauza nivelului scăzut de activitate fizică, și
2. Problema utilizării drogurilor și alcoolului de către adolescenți, dificultăți pe care administrația locală intenționează să le contracareze prin oferirea către persoanele tinere a unor activități alternative de recreare.

Administrația locală a decis să aloce resurse substanțiale pentru construcția unui parc închis de agrement, unde utilajul sportiv poate fi folosit gratuit. Parcul va include spațiu pentru hochei pe gheață, baschet, înot și sporturi de apă, precum și o bibliotecă pentru copiii mici cu conexiune la internet și un studio de arte și meserii. Complexul va fi construit în afara orașului - aproximativ la 12 kilometri distanță de centrul orașului.

Persoana responsabilă de acest proiect are foarte puțină experiență în materie de gen, dar coordonatorul pe dimensiunea de gen din cadrul departamentului a ajutat-o la întocmirea unei liste preliminare de întrebări aferente dimensiunii de gen:

- Va corespunde parcul necesităților fetelor, cât și celor ale băieților?
- Băieții și fetele practică aceleași activități sportive? Vor fi asigurate resurse suficiente pentru activitățile practicate de fete și de băieți?
- Constituie nivelul scăzut al activității sportive o problemă pentru băieți și fete? Vor exista în parc șanse egale pentru practicarea activităților atletice și non-atletice atât pentru băieți, cât și pentru fete?
- Fetele și băieții utilizează droguri în mod egal? Proiectul propus va răspunde necesităților reale ale grupului-țintă?
- Ce obstacole ar putea exista pentru băieți sau pentru fete în termeni de acces (transport, ore de lucru, conflict cu alte responsabilități domestice sau comunitare)?

Proiectul va sparge stereotipurile de gen sau normele și valorile asociate cu rolurile femeilor și bărbaților?

- Cum vor fi fetele încurajate să participe la activități care sunt în mod tradițional dominate de băieți (de exemplu, hochei pe gheață, baschet, calculatoare)?
- Cum vor fi băieți încurajați să participe la activitățile tradițional dominate de fete (de exemplu, arte și meserii, lectură)?

Dat fiind faptul că femeile sunt cele care îngrijesc de tineri, cum afectează acest lucru proiectul propus?

- Au mamele acces la mijloace personale de transport pentru a aduce copiii la parc? Dacă nu, este convenabilă utilizarea transportului public?

- Deși utilajul poate fi folosit gratuit, ce puteți spune despre costul echipamentului necesar pentru hochei pe gheață sau alte activități? Vor fi mamele responsabile pentru acoperirea acestor costuri?

Opțiuni metodologice pentru analiza de gen:

	Avantaje	Neajunsuri
<p>A. Studiu de birou de rutină: Persoana care se ocupă de planificarea politicilor utilizează informațiile despre situația băieților și fetelor pentru a încerca să răspundă la întrebările anterioare.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cost eficiente • Nu necesită investiții de timp îndelungat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Există puține informații dezagregate pe gen despre obiceiurile de recreare ale tinerilor. • Persoana care se ocupă de planificarea politicilor are puțină experiență în materie de gen. Acest exercițiu nu poate contracara orice idee privind stereotipurile sau valorile referitoare la activitățile practicate de băieți și fete, pe care el / ea le poate avea, și percepția ei / lui privind teoriile de gen nu poate fi suficientă pentru a aborda în mod comprehensiv întrebările de cercetare • Toate concluziile privind potențialul impact sunt, în cel mai bun caz, "presupuneri rezonabile" și, prin urmare, nu sunt în întregime fiabile.
<p>B. Exercițiu Focus grup: Un grup eșantionat de băieți și fete și părinții lor vor fi convocați pentru a discuta modul în care proiectul va satisface necesitățile lor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Băieții și fetele participă direct ca persoane interesate • Cost eficiente. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eșantionul nu este reprezentativ pentru populația generală de băieți și fete (și nu poate include în mod eficient perspectiva tinerilor utilizatori de alcool și droguri) • Informațiile colectate de la băieți și fete nu pot dezvălui deviațiile privind prejudecățile de gen.
<p>C. Cercetare profundă de proiect: Sunt subcontractați experți pentru a efectua interviuarea unui eșantion mare de tineri și a părinților lor pentru a identifica în ce mod proiectul va satisface necesitățile băieților și fetelor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Un eșantion reprezentativ de băieți și fete este folosit pentru a genera date/informații • Datele sunt obiective și pot elimina parțialitatea persoanei care a planificat politica • Generează o mulțime de informații valoroase care pot, de asemenea, fi folosite pentru alte proiecte • Creează o bază de date care poate fi utilizată pentru evaluarea proiectelor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Necesită o investiție mare de timp și bani

După analizarea opțiunilor, se pare că focus grupul (B) sau un proiect de cercetare în profunzime (C) ar fi cea mai adecvată metodologie pentru acest caz. Decizia finală va depinde de resursele disponibile pentru analiza de gen. (În cazul în care nu există resurse suficiente pentru opțiunea C, opțiunea B ar fi o alternativă rezonabilă).

Deși în unele cazuri, un studiu de birou este o metodologie adecvată pentru analiza de gen, în această situație nu ar fi recomandabil. Acest lucru se explică, în primul rând, prin faptul că informațiile despre tineri și necesitățile lor, preferințele lor și atitudinea lor față de egalitatea de gen nu sunt colectate ca o chestiune în curs. Fără acces la informații de bază ar fi dificilă efectuarea unui studiu de birou care ar aduce rezultate adecvate.

Rezultate: ce rezultate dorim să obținem?

Analiza de gen poate oferi răspunsuri la întrebări de diferite niveluri. Este importantă definirea de la bun început a rezultatelor dorite ale acestei analize, astfel încât să puteți planifica efectuarea analizei în modul respectiv (care include alegerea metodologiei corecte și elaborarea termenilor de referință, dacă intenționați să angajați un expert care va realiza analiza).

Luați în considerare spectrul rezultatelor din continuare:

Ce informații ar putea să furnizeze analiza de gen?		
Descrierea situației curente	<p>Analiza de gen mereu începe cu o descriere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aceasta poate fi o descriere <i>cantitativă</i> a situației, dezagregată pe gen • aceasta poate, de asemenea, descrie <i>calitativ</i> activitățile bărbaților și femeilor, precum și resursele la care au acces și asupra cărora au control • aceasta poate descrie contextul (situația macro) în care bărbații și femeile activează. Acest lucru poate include contextul cultural, istoric, geografic, juridic și politic și relația lui cu egalitatea de gen (de exemplu, norme și valori, tradiții, mediul politic, etc.). 	<p>Exemplu: Biroul Național pentru Drepturile Omului primește plângeri cu privire la încălcările drepturilor omului de la un public larg. Dintre acestea, 35 la sută sunt plângeri de la bărbați; 65 la sută sunt de la femei.</p> <p>Doar 5 la sută din plângeri se referă direct la discriminarea de gen și o identifică ca fiind o problemă.</p> <p>În același timp, atitudinile culturale dominante din societate promovează foarte strict ceea ce este acceptabil pentru bărbați și femei. De exemplu, femeile, în general, nu muncesc în afara casei, dacă acestea sunt căsătorite și au copii. Bărbații nu au posibilitatea de a-și lua concediu de paternitate pentru a îngriji de copii.</p>

<p>Analiza situației curente</p>	<p>Analiza de gen ar trebui mereu să includă analiza descrierii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • care sunt cauzele diferenței dintre femei și bărbați? • care este impactul acestor diferențe? • Care sunt legăturile dintre situațiile individuale și contextul macro? 	<p>Exemplu: Se înregistrează mai puține plângeri de la femei din câteva motive:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atitudinile și practicile patriarhale descurajează femeile să depună plângeri • Femeile sunt mai puțin informate referitor la mecanismul de depunere a plângerilor la Birou • Biroul se află în capitală și nu are filiale în alte localități, astfel limitând accesul <p>Mai mult ca atât, femeile nu sunt conștiente de modurile <i>indirecte</i> de manifestare a discriminării de gen.</p>
<p>Sugerarea opțiunilor</p>	<p>Analiza de gen poate sugera măsuri (generale sau specifice) pentru schimbarea situației în baza constatărilor făcute în urma analizei.</p>	<p>Exemplu: Biroul pentru Drepturile Omului trebuie să:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Furnizeze mai multe informații, în special pentru femei 2) educe publicul cu privire la discriminarea de gen și discriminarea indirectă, în special; 3) asigure accesul tuturor membrilor societății la mecanismele de depunere a plângerilor (inclusiv în zonele rurale).
<p>Evaluarea opiniilor</p>	<p>Analiza de gen poate aprecia opțiunile sugerate în termeni de costuri și beneficii pentru egalitatea de gen.</p> <p>Și poate, de asemenea, evalua beneficiile sau riscurile asociate cu măsurile propuse care nu sunt direct legate de egalitatea de gen</p>	<p>Exemplu: Deoarece Biroul pentru Drepturile Omului dispune de un buget mare pentru activități de educare și sensibilizare, soluțiile (1) și (2) menționate anterior ar trebui să fie puse în aplicare cât mai curând posibil. Nu sunt necesare resurse suplimentare.</p> <p>Soluția (3) ar trebui să fie examinată ca o strategie pe termen mai lung, pentru că vor fi necesare resurse suplimentare. Trebuie efectuată o analiză mai detaliată cost-beneficiu a acestei opțiuni. Totuși, trebuie remarcat faptul că soluția (3) va aduce beneficii mari, nu numai din punctul de vedere al impactului de gen, dar, de asemenea, a accesibilității mai mari a serviciilor în general.</p>

Știind din timp care sunt rezultate de care aveți nevoie, acest fapt vă va ajuta să asigurați efectuarea unei analize de gen corecte.

Contractarea efectuării cercetării

În cazul în care este angajat un expert pentru efectuarea analizei de gen, de regulă, trebuie să respectați următorul proces:

- Evaluarea termenilor de referință pentru cercetare (*a se vedea lista de verificare din continuare*)
- Invitarea cercetătorilor să prezinte propunerile lor de cercetare

- Evaluarea propunerilor de cercetare (*a se vedea lista de verificare din continuare*)
- Monitorizarea evoluției cercetării și evaluarea rezultatelor cercetării.

În timp ce un cercetător este responsabil pentru calitatea cercetării, persoana responsabilă de proiect / politică poartă răspundere pentru aceste rezultate. Trebuie să fie clar ce doriți să realizați și de ce aveți nevoie să fiți disponibili pentru a discuta și a ajunge la un consens cu cercetătorul în ceea ce privește obstacolele neprevăzute, care ar putea apărea în procesul de realizare a termenilor de referință.

Lista de verificare pentru pregătirea termenilor de referință

Termenii de referință trebuie să specifice următoarele informații:

- ✓ Informații despre această sarcină
- ✓ Obiectivul(le) cercetării
- ✓ Chestionarele specifice
- ✓ Calificările necesare ale cercetătorului
- ✓ Perioada de timp
- ✓ Remunerarea și rambursarea cheltuielilor
- ✓ Metodologia
- ✓ Prezentarea rezultatelor
- ✓ Drepturile de autor/ de acces la bazele de date și analize.

Lista de verificare pentru evaluarea propunerilor pentru analiza de gen

Propunerile pentru analiza de gen ar trebui să conțină următoarele informații și, ca persoană responsabilă pentru această cercetare, ar trebui să-l întrebați pe cercetător / analist despre tot ceea ce nu este clar:

1. Calificările și pregătirea cercetătorului / analistului: Care este nivelul de pregătire al cercetătorului? A mai realizat cercetări similare anterior? Poate acesta să vă prezinte copii ale rapoartelor de cercetare anterioare pentru a fi analizate de dvs.? Cât de profund este spiritul de înțelegere al acestuia referitor la cadrele de analiză de gen și teoriile de gen?
2. Întrebarea de cercetare: Ce vor dezvălui informațiile colectate? Ce vor evidenția datele colectate din analiză? Vor fi datele colectate utilizate pentru a sugera opțiuni concrete pentru acțiune și pentru analiza acestor opțiuni?
3. Cadru teoretic: În ce mod teoriile de bază de gen influențează planificarea proiectului de cercetare? Ce ipoteze deține cercetătorul despre relațiile de gen și egalitatea de gen? Este importantă adresarea acestei întrebări, deoarece ipotezele și prejudecățile cercetătorului vizavi de diferențele dintre femei și bărbați și rolurile lor în societate pot, în mare măsură, influența (și distorsiona) constatările cercetării.
4. Metodologia: Cum vor fi colectate datele și cum vor fi ele analizate? Întrebările pe care ați putea să le adresați sunt:
 - Va include metodologia un studiu de birou, focus-grupuri, studii aprofundate, alte metode sau o combinație a celor menționate?
 - Ce fel de date vor fi colectate: calitative, cantitative sau ambele?

- Cum va fi selectat eșantionul de cercetare?
 - Ce programe computerizate sau programe statistice vor fi utilizate pentru analiza datelor?
 - Cine va conduce interviurile în cazul în care acestea sunt administrate? Cum vor fi ele structurate?
 - În cazul existenței unui sondaj, va fi acesta mai întâi pilotat? Puteți să revizuiți chestionarul?
5. Datele care urmează a fi colectate: Ce fel de date vor fi colectate în cadrul cercetării? Vor fi toate datele dezagregate pe sex și alți factori importanți (de exemplu, vârstă, mediu urban / rural, etnie, statut economic)? Veți avea acces la baza de date (drept de autor asupra acesteia)?
6. Prezentarea rezultatelor: Ce fel de raport de cercetare veți primi? Întrebările pe care ați putea să le adresați sunt:
- Ce fel de informații narative vor însoți datele prezentate în tabele?
 - Cum vor fi tabelele cu date dezagregate (de exemplu, per gen, vârstă, mediu rural / urban, etnie, etc.)?
 - În cazul în care sunt căutate anumite opțiuni politice, cum vor fi prezentate costurile / beneficiile aferente diferitelor opțiuni?
 - În cazul în care raportul de cercetare este foarte lung, va fi făcut un rezumat executiv care va evidenția principalele constatări și recomandări?

NOTĂ: Adresând întrebări de acest gen, vă veți asigura că obțineți rezultatele necesare pentru garantarea faptului că proiectele și politicile abordează necesitățile reale ale bărbaților și femeilor. Știind ceea ce vă doriți și de ce aveți nevoie înainte de a efectua exercițiul de analiză, reprezintă un aspect-cheie pentru obținerea rezultatelor utile.

Modalitatea de integrare a analizei de gen în toate procesele de cercetare a politicilor

În cele din urmă, analiza de gen nu trebuie să fie un exercițiu "izolat". Modalitățile de integrare a unei perspective de gen în toate procesele de cercetare a politicilor comandate de un guvern, ONG sau organizație internațională, ar trebui să fie dezvoltate sistematic. Aceasta nu va fi doar cost-eficient, dar va spori considerabil toate rezultatele cercetării. Ca urmare, orice proiect sau politică elaborată în baza acestui studiu va fi mai eficientă.

Lista de verificare / evaluare a propunerilor de cercetare care vă va ajuta să vă asigurați că perspectiva de gen este inclusă:

- ✓ **Cercetători:** Cine va fi implicat în colectarea și analizarea datelor? Se asigură oare echilibrul de gen și perspectivele de gen?
- ✓ **Subiecte:** Va fi oare cercetată situația bărbaților și femeilor? Vor fi datele dezagregate pe sex?

- ✓ **Metodologia:** Ce metodologie va fi utilizată? Este aceasta sensibilă la necesitățile atât ale bărbaților, cât și ale femeilor (de exemplu, confidențialitate, sensibilitate la unele probleme)? Va fi oare metodologia în măsură să identifice diferențele în situațiile sau viziunile bărbaților și femeilor?
- ✓ **Cadrul teoretic:** Include cercetarea dimensiunea de gen ca o variabilă importantă în determinarea proceselor sociale? Sunt luate în considerare și alte axe importante pentru analiză (etnie, statutul socio-economic, localizarea geografică, etc.)? Care sunt ipotezele cu privire la rolurile de gen și relațiile de gen (diviziunea muncii pe sexe, activitate de reproducere, etc.) care vor informa analiza? Demonstrează propunerea de cercetare o bună înțelegere a teoriilor de gen de bază?
- ✓ **Rezultatele propuse:** Care este nivelul propus al rezultatelor? Recomandările propuse vor include informații cu privire la diferențele între femei și bărbați revelate cercetării?
- ✓ **Credibilitatea:** Au fost întreprinse măsuri pentru a asigura faptul că cercetarea va fi valabilă și credibilă în ochii tuturor părților interesate - de ambele sexe? (Aceasta ar putea include consultări și asigurarea posibilităților de a adresa întrebări și furniza comentarii.)
- ✓ **Prezentarea rezultatelor:** Raportul de cercetare elaborat subliniază, de asemenea, dimensiunea de gen a constatărilor? (Chiar dacă au fost descoperite diferențe nesemnificative între femei și bărbați, este important de a menționa acest lucru în cadrul constatărilor).

NOTĂ: Claritatea referitor la necesitățile dvs. de la bun început vă va ajuta să generați rezultatele pe care le veți putea utiliza. Integrarea analizei de gen în toate activitățile de cercetare este o modalitate foarte eficientă de consolidare a bazei de informații de care aveți nevoie pentru a realiza cu succes integrarea dimensiunii de gen în activitatea dvs.

Evaluarea impactului de gen

Introducere

Evaluarea impactului de gen este un tip de analiză de gen, care este utilizat în mod specific în analizarea politicilor publice.

Evaluarea impactului de gen analizează, în primul rând, efectele politicilor asupra persoanei și apoi asupra familiei sau comunității. Aceste evaluări urmăresc să dezvăluie modul în care bărbații ca grup și femeile ca grup pot să se deosebească unele de altele în ceea ce privește capacitatea lor de a participa și de a beneficia de anumite politici.

Evaluarea impactului de gen ar trebui să aibă ca scop final promovarea schimbărilor pozitive în ceea ce privește inegalitatea de gen. Cu alte cuvinte, aceste evaluări nu ar trebui să solicite doar menținerea de către o oarecare politică principală a "status quo-ului" între bărbați și femei. Mai degrabă, evaluarea impactului de gen are un rol pozitiv în determinarea oportunităților de politici pentru a spori în mod activ și pentru a consolida egalitatea între bărbați și femei.

În această secțiune este prezentată metodologia și utilizările evaluării impactului de gen. Aceasta include:

- Când se utilizează evaluările impactului de gen (evaluări ex-ante și evaluările ex-post)
- Ce urmărește să măsoare impactul de gen
- Pre-evaluarea (teste de relevanță) pentru a determina necesitatea efectuării evaluării impactului de gen
- Etapele evaluării impactului de gen ex-ante și ex-post
- Patru studii de caz adaptate din experiențe reale, folosind evaluarea impactului de gen, care ilustrează diferite căi de realizare a acestor evaluări, obiectivele lor diferite și rezultatele.

NOTĂ: Evaluarea impactului de gen este un instrument analitic important pentru a prezice și dezvălui modul în care proiectele și politicile au afectat sau vor afecta în mod diferit bărbații și femeile.

Când putem utiliza evaluarea impactului de gen?

Evaluarea impactului de gen poate fi efectuată:

- **Ex-ante:** Pentru a evalua efectele potențialelor modificări propuse pentru evaluarea politicilor sau legislației. Această evaluare este efectuată la etapele de elaborare a unei politici sau legi (de exemplu, înainte de punerea în aplicare).
- **Ex-post:** Pentru a evalua efectele reale ale unei politici sau legi existente. Această evaluare este realizată fie în timpul punerii în aplicare a unei politici pentru a monitoriza efectele acesteia asupra bărbaților și femeilor, fie după punerea în aplicare a unei politici sau legi, pentru a evalua efectele sale asupra bărbaților și femeilor.

Ce poate dezvălui o evaluare a impactului de gen Ex-ante și Ex-post?

Evaluarea ex-ante: Vor beneficia femeile și bărbații de pe urma politicii propuse?

Exemplul 1: O evaluare a impactului de gen asupra modificărilor propuse la asigurarea ocupării forței de muncă în țara X a arătat că:

- Beneficiile pentru familiile cu venituri mici, monoparentale conduse de femei vor crește, de fapt, cu aproximativ 11 la sută.
- Suplimentul pentru venitul unei familii va oferi, în medie, o sumă de 30 dolari SUA pe săptămână la plata beneficiului la 350.000 de familii cu venituri mici; aproximativ două treimi din cei care primesc suplimentul sunt femei.
- Deținătorii de mai multe locuri de muncă, în jur de 653000 de persoane, vor fi cuprinși pentru prima dată integral de sistem, dintre care 321000 (49 la sută) sunt femei.

Această politică ar promova, prin urmare, o mai mare egalitate de gen (prin creșterea surselor economice ale femeilor vulnerabile) în cazul în care sistemul este pus în aplicare.

Exemplul 2: O evaluare a impactului de gen asupra creditului fiscal al familiilor lucrătoare din țara Y a arătat un impact de gen contradictoriu: pe de o parte, creditul majorează veniturile familiilor monoparentale, majoritatea fiind conduse de femei; pe de altă parte, creditul este în detrimentul femeilor care reprezintă al doilea salariat în familiile cu doi părinți.

Dacă va fi implementată, această politică va asigura, prin urmare, sprijin pentru unele femei și, pe de o parte, va fi în detrimentul altora.

Evaluarea ex-post: Femeile și bărbații beneficiază de pe urma politicii existente?

Exemplul 1: O evaluare a impactului de gen a noilor programe de ocupare a forței de muncă în țara Z a relevat că doar 8 la sută din finanțarea pentru aceste programe este direcționată către părinții solitari, dintre care 95 la sută sunt de sex feminin. Cu toate acestea, 57 la sută din fonduri ajung la tineri, dintre care doar 27 la sută sunt de sex feminin. Prin urmare, în timp ce unele femei vulnerabile (mamele singure) beneficiază, altele (femei tinere, șomerii) nu beneficiază de pe urma acestui program.

Această politică a avut, prin urmare, un impact mixt asupra femeilor.

Exemplul 2: O evaluare a impactului de gen a unui program de granturi mici pentru organizațiile neguvernamentale a dezvăluit că doar 4 la sută din granturi au fost alocate ONG-urilor care s-au identificat ca fiind "organizații de femei". Cu toate acestea, 64 la sută din granturi au fost oferite ONG-urilor ale căror director sau președinte era o femeie.

Această politică a sprijinit, prin urmare, participarea femeilor în sectorul ONG-urilor. Totuși, nu este clar dacă au fost sprijinite organizațiile cu obiective specifice referitor la egalitatea de gen.

Ce se evaluează?

Politicile pot afecta bărbații și femeile în diferite moduri și la diferite niveluri. Evaluarea impactului de gen ar trebui să facă eforturi pentru a produce o imagine cuprinzătoare asupra varietății de impact pe care le pot produce acțiunile de politici. Acest impact poate fi analizat în funcție de patru categorii: **participarea, resursele, normele și valorile și drepturile.**

Următorul tabel descrie detaliat aceste patru domenii și ilustrează modul în care acestea ar putea fi relevante pentru o evaluare a impactului de gen ale unei inițiative rurale de eco-turism:

Domeniul de impact	Exemplu: Un program pilot propus pentru dezvoltarea eco-turismului într-o zonă rurală săracă
(1) Participarea: Este numărul de femei și bărbați egal, de exemplu, în termeni de grup-țintă al politicii, participanți la instruire, beneficiari sau abonați, etc.? Sunt femeile și bărbații participanți în capacități egale?	O evaluare a impactului de gen ar trebui să țină cont de următoarele: Vor putea femeile și bărbații să participe în acest program în număr egal? Vor participa femeile și bărbații în mod egal în rolurile de lideri?
(2) Resurse: Se bucură femeile și bărbații de același acces la resurse pentru a beneficia de pe urma acestei politici? (Rețineți, resursele includ timp, bani, informații, etc.) Va genera oare politica sau programul resurse egale pentru bărbați și femei?	O evaluare a impactului de gen ar trebui să țină cont de următoarele: Ce resurse existente sunt necesare pentru a beneficia de program (de exemplu, anumite capacități? fonduri? terenuri? timp pentru participare?). Dispun femeile și bărbații de aceste resurse în volum egal? Veniturile generate de program vor deduce beneficiile egale pentru femei și bărbați? Schema dată va exercita o povară și mai mare asupra timpului femeilor participante la program?
(3) Norme și valori: Vor afecta stereotipurile de gen, normele și valorile culturale și sociale bărbații și femeile în mod diferit la punerea în aplicare a acestei politici? Vor fi stereotipurile și valorile un obstacol pentru bărbați sau femei în încercarea de a se bucura pe deplin de beneficiile politicii existente sau propuse?	O evaluare a impactului de gen ar trebui să țină cont de următoarele: Normele privind "munca femeilor" și "munca bărbaților" vor permite oare atât femeilor, cât și bărbaților să participe în mod egal în acest program? Va contribui programul la combaterea stereotipurilor existente cu privire la rolurile de gen?
(4) Drepturi: Au femeile și bărbații oportunități egale pentru a beneficia de această politică? Această politică va afecta drepturile femeilor și bărbaților în mod direct sau indirect?	O evaluare a impactului de gen ar trebui să țină cont de următoarele: Există bariere juridice care să împiedice atât femeile, cât și bărbații să beneficieze de acest program (spre exemplu, legile cu privire la proprietate)?

NOTĂ: Deoarece impactul politicilor și proiectelor asupra bărbaților și femeilor atât direct, cât și indirect este divers și adesea greu de identificat, o evaluare a impactului de gen în mod deliberat monitorizează fiecare dintre aceste patru domenii pentru a crea o imagine cuprinzătoare a impactului.

Este testul de relevanță mereu necesar?

Evaluarea impactului de gen este un exercițiu serios care furnizează informații foarte importante, necesare pentru a face alegeri informate de politici. Datorită resurselor necesare pentru efectuarea acestor analize importante, este necesară stabilirea priorităților. În acest fel, resursele pot fi alocate pentru analizele care vor avea cel mai mare efect pentru procesul de elaborare a politicilor. Nici o politică nu este neutră la gen, însă diferite politici vor avea un impact de gen mai mare sau mai mic.

Pentru a determina aceste priorități, politicile în cauză pot fi testate pentru relevanță. Cu alte cuvinte, un sistem predeterminat poate fi aplicat, iar acesta vă va ajuta să evaluați nivelul de priorități care urmează a fi plasat asupra efectuării evaluării impactului de gen în fiecare situație.

În continuare, trei instrumente diferite sunt sugerate ca pre-evaluare "test de relevanță", care anticipează probabilitatea impactului de gen semnificativ. Nu toate instrumentele vor fi utile pentru fiecare situație. Următorul tabel poate servi drept ghid pentru a decide care pre-testare este cea mai relevantă pentru fiecare situație.

Tipul testelor de relevanță	Cine realizează acest test?	Acest test este cel mai bine utilizat atunci când...
1. Test de relevanță bazat pe criterii	Dvs. (persoana responsabilă de politică sau program).	<ul style="list-style-type: none"> Dvs. înțelegeți în profunzime teoriile de gen de bază și aplicabilitatea lor în situația dată dvs. aveți acces la informațiile detaliate dezagregate pe sex în domeniul specific al politicii impactul de gen este foarte evident (adică, este necesar să vă consultați cu experții).
2. Test de relevanță bazat pe consultare	(1) Expert gender <i>sau</i> (2) Grup de experți inclusiv expertul gender.	<ul style="list-style-type: none"> Dvs. nu sunteți sigur în ce mod teoriile de bază de gen se aplică în situația dată. există puține informații documentate și date dezagregate pe sex în domeniul acestei politici specifice nu sunteți destul de sigur cât de semnificativ ar putea fi impactul de gen.
3. Test de relevanță mixt (bazat pe criterii și consultare)	Dvs. (persoana responsabilă de politică sau program) în consultare cu experții.	<ul style="list-style-type: none"> Dvs. nu sunteți sigur de modul în care teoriile de gen de bază se aplică pentru situația dată există informații documentate și date dezagregate pe sex în domeniul acestei politici specifice nu sunteți destul de sigur cât de semnificativ ar putea fi impactul de gen.

Cu toate acestea, trebuie de menționat că nu există nici o limită clar definită referitor la faptul când trebuie sau nu trebuie efectuată evaluarea impactului de gen. Scopul acestor încercări este de a

descrie o imagine a impactului de gen probabil al unei politici. Această imagine trebuie să fie interpretată, ținând cont de contextul general al politicii. În cazul în care impactul de gen nu poate fi exclus, trebuie efectuată o evaluare de impact.

Test de relevanță bazat pe criterii

Testul de relevanță bazat pe criterii le solicită factorilor de decizie politici să parcurgă o listă compusă din patru părți cu întrebări referitoare la politica sau intervenția în cauză. Răspunsurile vor indica nivelul de prioritate pentru efectuarea evaluării impactului de gen. După cum veți vedea, totuși, este necesară o cantitate considerabilă de informații și înțelegere în ceea ce privește subiectele de gen pentru a putea finaliza acest test.

Test de relevanță bazat pe criterii

Secțiunea 1: informații de context

- a) Care este natura intervenției planificate?
- b) Cine sunt beneficiarii direcți din grupul-țintă?
- c) Cine sunt beneficiarii indirecti din grupul-țintă?

Secțiunea 2: Beneficiari direcți

- a) Intervenția planificată va influența oare în mod diferit bărbații și femeile din cadrul grupului-țintă al beneficiarilor direcți în ceea ce privește:
 - Participarea (de exemplu, va influența aceasta abilitățile beneficiarilor direcți din grupul-țintă de sex masculin sau feminin de a participa pe piața muncii, în luarea deciziilor sau în activitățile de familie?)
 - Resurse (de exemplu, va duce aceasta la mai multe sau mai puțin resurse, cum ar fi venit, timp sau competențe pentru beneficiarii-țintă de sex masculin sau feminin)
 - Norme și valori asociate cu oricare dintre sexe (de exemplu, vor fi stereotipurile de gen ale beneficiarilor-țintă aprofundate sau abordate?)
 - Drepturi (de exemplu, va reprezenta aceasta o încălcare a drepturilor femeilor sau bărbaților?)
- b) Intervenția planificată afectează într-un anumit mod:
 - problemele specifice de gen legate de sănătatea reproductivă (de exemplu, cele legate de sarcină)
 - condițiile psio-biologice diferite ale femeilor și bărbaților (de exemplu, cele legate de condițiile specifice de gen, cum ar fi cancerul ovarian sau de prostată)
 - vulnerabilitățile sau sensibilitatea specifică de gen ale bărbaților și femeilor (de exemplu, violența împotriva femeilor)

- c) **Care este procentajul** bărbaților și femeilor care vor fi afectați în modurile descrise anterior?
- d) În ce **măsură** și pentru ce **perioadă** vor fi bărbații și femeile afectate în modurile descrise anterior?

Dacă datele sunt insuficiente, rețineți acest lucru și faceți o estimare care să ateste pe ce se bazează evaluarea dvs. În cazul în care nu există date, acest lucru, de asemenea, trebuie să fie menționat.

Secțiunea 3: Beneficiari indirecti

- a) Intervenția planificată va afecta oare bărbații și femeile în mod diferit în cadrul grupului-țintă de beneficiari indirecti în ceea ce privește:

- Participarea (de exemplu, va influența aceasta abilitățile beneficiarilor indirecti din grupul-țintă de sex masculin sau feminin de a participa pe piața muncii, în luarea deciziilor sau în activitățile de familie?)
- Resurse (de exemplu, va conduce aceasta la mai multe sau mai puțin resurse, cum ar fi venit, timp ori competențe pentru beneficiarii indirecti din grupul-țintă de sex masculin sau feminin?)
- Norme și valori asociate cu oricare dintre sexe (de exemplu, vor fi stereotipurile de gen ale beneficiarilor indirecti din grupul-țintă aprofundate sau abordate?)
- Drepturi (de exemplu, va reprezenta aceasta o încălcare a drepturilor femeilor sau bărbaților?)

- b) Intervenția planificată afectează într-un mod oarecare beneficiarii indirecti:

- problemele specifice de gen legate de sănătatea reproductivă (de exemplu, cele legate de sarcină)
- condițiile psio-biologice diferite ale femeilor și bărbaților (de exemplu, cele legate de condițiile specifice de gen, cum ar fi cancerul ovarian sau de prostată)
- vulnerabilitățile sau sensibilitatea specifică de gen ale bărbaților și femeilor (de exemplu, violența împotriva femeilor)

- c) **Care este procentajul** bărbaților și femeilor care vor fi afectați în modurile descrise anterior?

- d) În ce **măsură** și pentru ce **perioadă** vor fi bărbații și femeile afectate în modurile descrise anterior?

Dacă datele sunt insuficiente, rețineți acest lucru și faceți o estimare care să ateste pe ce se bazează estimarea dvs. În cazul în care nu există date, acest lucru, de asemenea, trebuie să fie menționat.

Secțiunea 4: Evaluarea

În baza celor expuse anterior, este oare necesară efectuarea evaluării complete sau parțiale a impactului de gen pentru această intervenție? Pentru care părți? Dacă nu, justificați de ce nu. Această decizie necesită o hotărâre care va fi luată în funcție de importanța posibilului impact.

NOTĂ: Rețineți că nu există limite clare definite pentru a decide dacă evaluarea impactului de gen trebuie sau nu să fie efectuată. Dacă evaluarea inițială relevă că bărbații și femeile sunt afectați în mod divers, evaluarea trebuie efectuată. Chiar și existența unui indicator este suficientă pentru a presupune relevanța de gen (de exemplu, în cazul în care intervenția ar constitui o încălcare gravă a drepturilor fundamentale). O evaluare a impactului de gen ar trebui să fie, de asemenea, realizată în cazul în care o oarecare relevanță de gen nu poate fi exclusă.

Test de relevanță bazat pe consultare

Din cauza informațiilor considerabile și cunoștințelor necesare pentru a realiza testul de relevanță bazat pe criterii, ați putea efectua testul de relevanță bazat pe consultare. Ideea este de a ruga pe expert (ți) să vă ofere o opinie oficială cu privire la probabilitatea impactului de gen în cazul dvs. de intervenție planificată. Dat fiind faptul că acești experți au cunoștințe și o experiență considerabilă, ei vor fi în măsură să facă evaluări valoroase, chiar și în situația în care informațiile oficiale sunt deficitare sau nu există deloc.

Test de relevanță bazat pe consultare

1. Rugați expertul de gen calificat să pregătească o opinie oficială cu privire la probabilitatea impactului de gen semnificativ, a intervenției planificate; sau
2. Rugați mai mulți experți calificați să pregătească o opinie oficială cu privire la probabilitatea impactului de gen semnificativ al intervenției planificate.

În baza acestor opinii, decideți asupra necesității efectuării unei evaluări complete a impactului de gen.

Test de relevanță mixt (bazat pe criterii și consultare)

Acest test este o combinație a testului bazat pe criterii și testului bazat pe consultare.

Testarea mixtă. Realizați testul de relevanță pe baza criteriilor prezentate anterior și asigurați caracterul solid al acestuia prin consultarea unui anumit număr și tip de experți pentru a pregăti contribuția dvs.. În baza rezultatelor, decideți asupra necesității efectuării unei evaluări complete a impactului de gen.

NOTĂ: Dacă, după realizarea unuia dintre testele de relevanță de mai sus, intervenția dvs. planificată ar putea avea un impact semnificativ diferit asupra bărbaților și femeilor, atunci trebuie să efectuați o evaluare completă a impactului de gen.

Teste de relevanță ex-post. Toate testele de relevanță menționate anterior pot fi, de asemenea, utilizate pentru a vedea dacă evaluarea impactului de gen ex-post ar trebui să fie efectuată pentru un proiect sau politică deja implementată. În acest caz, întrebările ar trebui să fie adresate referitor la impactul pe care politica sau proiectul *l-a avut* asupra bărbaților și femeilor, ca beneficiari direcți și indirecti.

Pașii evaluării impactului de gen

În timp ce domeniul și profunzimea evaluării impactului de gen variază de la caz la caz, următorii pași ar trebui respectați pentru a ajunge la o analiză cuprinzătoare a oricărei politici sau legislații propuse (ex-ante) sau orice politică sau legislație deja (parțial sau integral) pusă în aplicare (ex-post).

EVALUAREA EX-ANTE		EVALUAREA EX-POST	
1.	Identificați poziția bărbaților și femeilor înainte de elaborarea politicii cu privire la participare, resurse, norme și valori și drepturi. Aceasta servește ca bază de referință pentru a măsura schimbările anticipate sau lipsa schimbărilor.	Identificați poziția bărbaților și femeilor înainte de implementarea politicii cu privire la participare, resurse, norme și valori și drepturi. Aceasta servește ca bază de referință pentru a măsura schimbarea reală sau lipsa schimbării.	
2.	Evaluați tendențele referitoare la poziția independentă față de politicile propuse a bărbaților și femeilor. Cu alte cuvinte, în cazul în care politica nu este implementată, care va fi situația bărbaților și femeilor?	Evaluați tendențele referitoare la poziția independentă de politicile implementate a bărbaților și femeilor. Cu alte cuvinte, în cazul în care politica nu a fi fost implementată, care ar fi fost situația bărbaților și femeilor?	
3.	Determinați prioritatea care se referă la promovarea egalității de gen prin intermediul acestei politici, în funcție de evaluarea gradului actual de inegalitate și impactul inegalității asupra vieții bărbaților și femeilor. Cu alte cuvinte, cât de semnificativ ar fi impactul de gen al acestei politici?	Determinați prioritatea care s-a referit la promovarea egalității de gen prin intermediul acestei politici. Cu alte cuvinte, cât de semnificativ a fost impactul anticipat?	
4.	Evaluați posibilul impact al politicii asupra bărbaților și femeilor, care sunt beneficiarii direcți. Trebuie să acordați atenție nu numai rezultatelor cuantificate cu ușurință (de exemplu, numărul de angajați), dar, de asemenea, și rezultatelor mai complicat de măsurat (de exemplu, calitatea locurilor de muncă, securitatea locurilor de muncă, perspective de promovare). Evaluați atât costurile pe termen scurt, cât și cele pe termen lung, precum și beneficiile.	Evaluați impactul real al politicii asupra bărbaților și femeilor care au fost beneficiarii direcți. Trebuie să acordați atenție nu numai rezultatelor cuantificate cu ușurință (de exemplu, numărul de angajați), dar, de asemenea, și rezultatelor mai complicat de măsurat (de exemplu, calitatea locurilor de muncă, securitatea locurilor de muncă, perspective de promovare). Determinați costurile și beneficiile existente și evaluați costurile adiționale planificate pe termen lung, precum și beneficiile.	
5.	Evaluați posibilul impact al politicii asupra anumitor grupuri de femei și bărbați . Spre exemplu: Care va fi impactul asupra grupurilor etnice minoritare, părinților sau persoanelor fără copii, diverselor grupuri de vârstă, grupurilor educaționale, muncitorilor sau șomerilor, grupurilor regionale sau grupurilor urbane / rurale, etc.	Evaluați impactul real al politicii asupra anumitor grupuri de femei și bărbați . Spre exemplu: Care a fost impactul asupra grupurilor etnice minoritare, părinților sau persoanelor fără copii, diverselor grupuri de vârstă, grupurilor educaționale, muncitorilor sau șomerilor, grupurilor regionale sau grupurilor urbane / rurale, etc.	

6.	Evaluati posibilele influențele indirecte ale politicilor propuse asupra famiilor și copiilor, persoanelor în vârstă sau bolnavilor dependenți sau altor persoane care pot fi afectate în mod indirect.	Evaluati influențele indirecte reale ale politicilor implementate asupra famiilor și copiilor, persoanelor în vârstă sau bolnavilor dependenți sau altor persoane care pot fi afectate în mod indirect.
7.	În cazul în care evaluarea ex-ante a politicii prezice un efect negativ asupra egalității de gen sau inegalitatea status quo-ului, identificați modalitățile prin care politica ar putea fi restructurată sau re-formulată pentru a promova egalitatea între femei și bărbați.	În cazul în care evaluarea ex-post a dezvoltat un efect negativ asupra egalității de gen sau inegalitatea status quo-ului, urmează a fi făcute sugestii vizavi de acțiunilor de corectare necesare în continuare.

Studii de caz – Evaluarea impactului de gen

STUDIUL DE CAZ: Adresarea întrebărilor de gen - O evaluare ex-ante a impactului de gen a modificării taxelor în spitale

Acest studiu de caz ilustrează modul în care cei șapte pași pentru evaluarea impactului de gen pot fi aplicați la introducerea unor taxe de utilizare a spitalelor în cadrul unui program de restructurare din sectorul sănătății. Tabelul sugerează diferite întrebări de gen, pe care cercetătorii va trebui să le investigheze în scopul determinării impactului complet al acestei schimbări atât asupra bărbaților, cât și asupra femeilor.

Schimbarea politicii propuse: Spitalele intenționează să înceapă perceperea unei taxe de utilizator de servicii. Analiza tradițională presupune că acest lucru va îmbunătăți eficiența serviciilor de care vor putea beneficia – atât bărbații, cât și femeile - în mod egal. Dar ce consecințe de gen ar putea fi ascunse sub aceasta?

Unele dintre întrebările legate de gen pe care ar trebui să le adresăm în timpul evaluării impactului de gen sunt:

Pasul 1: Stabiliți informația de bază	<ul style="list-style-type: none"> Cine utilizează în prezent mai mult serviciile de spitalizare - bărbații sau femeii? Au femeile și bărbații același nivel de venit disponibil să acopere cheltuielile acestui serviciu? Cine (bărbații sau femeile) sunt, în general, responsabili pentru asigurarea copiilor și persoanelor în etate cu acces la îngrijire medicală necesară?
Pasul 2: Evaluați tendințele de gen	<ul style="list-style-type: none"> Există dovezi precum că cererea pentru serviciile medicale spitalicești a bărbaților sau femeilor ar putea crește sau scădea în mod semnificativ <i>fără</i> introducerea unor taxe? Dacă da, cum va aborda noua politică aceste tendințe? (De exemplu, dacă un deficit tot mai mare de medici comunitari presupune că cererea pentru serviciile medicale spitalicești de urgență va crește, această cerere va fi la fel pentru bărbați și femei?).

Pasul 3: Determinați prioritatea și semnificația impactului de gen	<ul style="list-style-type: none"> Sugerează oare teoriile de gen de bază că taxele de utilizatori pentru asistență medicală vor avea un impact semnificativ diferențiat pe gen? (Da: Accesul la serviciile și resursele publice, inclusiv timp și bani, sunt adesea foarte diferite pentru bărbați și femei, având în vedere rolurile lor diferite. Deoarece prezența unui impact de gen diferențiat este posibilă, evaluarea detaliată a impactului de gen al politicii ar trebui să fie considerată o prioritate).
Pasul 4: Evaluati posibilul impact asupra femeilor și bărbaților	<ul style="list-style-type: none"> Dacă venitul femeilor nu este atât de disponibil în comparație cu cel al bărbaților, va deveni accesul la asistența medicală spitalicească limitat? Dacă femeile sunt, în primul rând, responsabile pentru îngrijirea sănătății copiilor și a persoanelor în vârstă, va fi plata taxelor pentru aceste grupuri o povară sporită pentru ele?
Pasul 5: Evaluati posibilul impact asupra grupurilor specifice	<ul style="list-style-type: none"> Anumite grupuri de femei au venituri mai mici - care sunt aceste grupuri? Există grupuri specifice de bărbați care pot avea, de asemenea, venituri disponibile limitate? Cum vor afecta aceste noi taxe accesul lor la asistența medicală spitalicească?
Pasul 6: Evaluati impactul indirect	<ul style="list-style-type: none"> În cazul în care taxele presupun scurtarea perioadei de spitalizare, atunci pacienții vor trebui să se afle mai mult timp la domiciliu pentru recuperarea lor. Femeile vor fi, probabil, în primul rând responsabile pentru furnizarea acestui gen de îngrijire. Cum va afecta acest lucru șansele economice și sociale ale femeilor? Cu alte cuvinte, femeile vor fi responsabile pentru "realizarea" lucrurilor care nu vor mai fi finanțate din fonduri publice?
Pasul 7: Identificați posibilele schimbări la politică	<ul style="list-style-type: none"> Ținând cont de impactul probabil pe care o astfel de modificare îl va avea asupra femeilor, în special, cum poate fi atenuat acest impact? În cazul în care politica propusă este acceptată și pusă în aplicare, ce alte politici trebuie realizate pentru a aborda impactul (de exemplu, sprijin suplimentar și resurse pentru îngrijirea la domiciliu pentru bolnavi, politici care acordă angajaților posibilitatea de a lua concediu de îngrijire a bolnavilor, etc.)?

NOTĂ: Este evident că această politică propusă va avea, posibil, un impact diferențiat de gen. În scopul adresării întrebărilor relevante în timpul evaluării impactului de gen, trebuie să înțelegeți teoriile și tendințele privind rolul femeilor și bărbaților în societate, precum și impactul pe care aceste roluri diferențiate le pot avea.

STUDIU DE CAZ : Evaluarea impactului de gen ex-ante a unui proiect de îmbunătățire a serviciilor juridice

Acest studiu de caz descrie o evaluare a impactului de gen efectuată în timpul implementării unui proiect de îmbunătățire a serviciilor juridice în Peru (2001-2002), administrat de Banca Mondială¹.

¹ Banca Mondială (2005), "Conceperea justiției: o evaluare a impactului de gen a proiectului", Prem. Note, No. 98, [www1.worldbank.org/prem/PREMNotes/premnote98.pdf#search=%22engendering20justice%22%](http://www1.worldbank.org/prem/PREMNotes/premnote98.pdf#search=%22engendering20justice%22%22)

Acesta justifică evaluarea impactului de gen și arată ce rezultate a avut evaluarea și modul în care analiza a influențat implementarea proiectului.

CONTEXT: Atunci când Banca Mondială a convenit să sprijine un proiect de dezvoltare a serviciilor juridice în Peru, justificarea inițială a proiectului a inclus următoarele:

- Recunoașterea faptului că sectorul juridic al țării era slab dezvoltat
- Succesul justiției era redus (instituții ineficiente, serviciile costisitoare, lipsa legăturii între cerere și ofertă)
- Servicii limitate și distribuite inegal (un judecător la 15000 peruani, doar 249 de avocați publici la 26.1 milioane de locuitori)
- Zonele rurale erau afectate în mod disproporționat
- Utilizatorii descurajați și blocați de costurile și dificultățile de înțelegere a procedurilor juridice complexe.

Cu toate acestea, în timpul elaborării proiectului, Banca Mondială a fost atenționată că multe dintre aceste obstacole prejudiciază femeile într-o măsură mai mare decât bărbații (dat fiind faptul că multe femei au fost mai puțin educate, mai puțin informate, dependente de alții din punct de vedere economic și sunt victime ale diferitelor tipuri de violență). Din aceste motive, a fost efectuată evaluarea impactului de gen.

Scopul evaluării impactului de gen:

- De a defini mai clar și a înțelege problemele legate de accesul și obstacolele cu care se confruntă bărbații și femeile.

Metodologia evaluării impactului de gen:

- Revizuirea literaturii de specialitate
- Examinarea cadrului juridic național
- Analizarea statisticilor privind utilizarea serviciilor juridice (dezagregate pe gen)
- Interviuri cu utilizatorii instanțelor
- informații substanțiale și cooperarea ONG-urilor.

Principalele constatări ale impactului de gen:

- Femeile și bărbații au diferite necesități de servicii juridice și au tendința de a utiliza aceste servicii pe baza rolurilor lor sociale
- Bărbații sunt mai predispuși să folosească serviciile juridice
- Bărbații sunt mai activ implicați în litigii / cazuri comerciale, contractuale și cele legate de credite
- Femeile sunt reclamanți mai activi în cazurile care implică sprijinul pentru copil, violența domestică și divorțul
- Bărbații sunt mai activi, în calitate de inculpați în criminalitatea juvenilă și cazuri de custodie a copilului

- Punctele slabe ale instanțelor judecătorești care se ocupau de problemele familiei aprofundau inegalitățile de gen
- În intenția de a obține o redresare și o soluționare a problemelor de familie de către instanțele judecătorești, femeile s-au confruntat cu obstrucționare din partea autorităților, ignorarea legilor în vigoare, lipsa de acces la consiliere juridică, comportament pătinitor din partea funcționarilor
- soluționarea pătinitoare a problemelor legate de custodia copilului a avut consecințe negative sociale și economice asupra femeilor.

Implicații pentru elaborarea proiectului:

Constatările evaluării impactului de gen au condus la **modificări ale proiectului**, inclusiv următoarele:

- Adăugarea unei componente care să se adreseze în mod specific accesului la problemele de justiție
- Alocarea finanțelor pentru instruirea judecătorilor și liderilor comunitari cu privire la tehnicile de mediere a conflictelor de familie și problemelor legate de dimensiunea de gen
- Includerea componentei referitoare la consolidarea sistemului judiciar familiar
- Includerea specialiștilor de gen în diverse activități.

NOTĂ: Acest studiu de caz ilustrează valoarea tangibilă a evaluării impactului de gen. Fondurile proiectului pot fi mai bine orientate, iar necesitățile beneficiarilor de proiect pot fi mai eficiente și mai eficace acoperite.

STUDIU DE CAZ: Evaluarea impactului de gen ex-post a politicii de mediu pentru protecția împotriva radiațiilor

Acest studiu de caz descrie pe scurt dezvoltarea de către un guvern federal a unui proces sistemic pentru aplicarea evaluării impactului de gen în toate politicile de mediu, și ilustrează acest lucru prin exemplul unei politici de protejare împotriva radiațiilor².

Contextul noii ordonanțe privind protecția împotriva radiațiilor: În 2001, ordonanța aprobată anterior cu privire la protecția persoanelor care ar putea fi expuse la radiații a fost modificată. Ordonanța modificată:

- a) a stabilit noi limite pentru expunerea la radiații pentru făt și o reducere a dozelor de radiații pentru uter
- b) a reglementat accesul la așa-numitele zone controlate
- c) a abrogat interdicția generală privind accesul femeilor însărcinate și a înlocuit-o cu un concept de protecție diferențiat

² Acest studiu de caz a fost adaptat dintr-un raport de către D. Hayn, R. Schultz, în numele Ministerului Mediului, Protecției Naturii și Siguranței Nucleare, Germania. Anumite detalii originale ale cazului au fost modificate în scopul asigurării clarității și simplificării și, prin urmare, cazul nu este prezentat ca un exemplu real.

- d) a inclus noi prevederi detaliate privind proiectarea locului de muncă, monitorizarea strictă a expunerii la radiații și a îmbunătățit nivelul informării destinată, în special, femeilor însărcinate și mamelor care alăptează.

Motivația acestor schimbări a fost de a asigura o protecție mai mare împotriva radiațiilor care a ținut cont de riscurile privind sănătatea reproductivă atât pentru adulții reproductivi, cât și pentru fetele nenăscuți, dar în același timp nu a limitat drepturile și participarea lucrătorilor în bază de sex sau capacitate de reproducere.

Evaluarea impactului de gen: Această evaluarea a impactului de gen a fost realizată ca un proiect-pilot pentru a determina cum trebuie evaluat impactul de gen al politicilor de mediu. Prin urmare, această evaluare, de asemenea, a servit drept test pentru dezvoltarea unui proces prin care toate politicile de mediu ar putea fi evaluate în viitor în ceea ce privește impactul lor de gen.

Ca urmare, a fost elaborată o **listă de verificare pentru evaluarea impactului de gen**, care a inclus **trei etape obligatorii** pentru orice evaluare de impact asupra genului:

- a) **Pre-analiza (testul de relevanță):** La această etapă, politica este evaluată pentru a determina dacă este sau nu necesară o evaluare completă a impactului de gen. Acesta este un punct-cheie, deoarece utilizează eficient resursele; doar acele politici care au un impact potențial diferențiat de gen vor fi supuse unei analize de impact.
- b) **Analiza de bază:** la această etapă, politicile pentru care impactul de gen este relevant sunt supuse unei analize detaliate referitor la impactul politicii asupra bărbaților și femeilor.
- c) **Evaluarea și recomandările:** La final, mecanismul instituțional responsabil pentru monitorizarea impactului de gen ia în considerare datele evaluării și face o evaluare oficială a politicii. Este important să rețineți că această evaluare analizează obiectivele politicii de mediu în raport cu obiectivele politicii de egalitate. Mai mult, criteriile de evaluare stipulează că toate politicile nu ar trebui să urmărească pur și simplu menținerea *status quo-ului* în ceea ce privește egalitatea de gen, ci mai degrabă să influențeze în mod pozitiv situația egalității de gen. Această obligație pozitivă a fost un punct-cheie în procesul de elaborare a standardelor evaluării impactului de gen.

Odată cu stabilirea acestor proceduri, a fost efectuată evaluarea impactului de gen specifică asupra protecției împotriva radiațiilor.

1. **Pre-analiza (Testul de relevanță):** Din considerentul că politica a avut un efect direct asupra sănătății reproducerii, a fost clar că bărbații și femeile erau afectați în mod diferit. A fost stabilită relevanța și cercetătorii au procedat la realizarea analizei de bază.
2. **Analiza de bază:** Principalele întrebări legate de gen privind protecția împotriva radiațiilor:
 - a) De ce se aplică reglementări diferite specifice de gen pentru femei și bărbați în ceea ce privește sănătatea reproductivă?
 - b) Care sunt efectele noilor reglementări privind starea de sănătate a bărbaților, femeilor și copiilor nenăscuți?
 - c) Care sunt efectele asupra situației profesionale a bărbaților și femeilor în ocupații expuse la radiații?

d) Care sunt efectele noilor reglementări privind responsabilitățile ofițerilor de securitate?

Întrebarea generală la care evaluarea impactului de gen și-a propus să găsească răspuns a fost: Au atins oare noile dispoziții o alianță pozitivă între obiectivele de protecție împotriva radiațiilor și obiectivelor egalității de gen?

3. **Evaluare și recomandări:** În general, analizând aspectele individuale, evaluarea impactului de gen a concluzionat că noile dispoziții aprofundează egalitatea de gen.

Acest lucru se datorează, în primul rând, faptului că noua ordonanță a eliminat restricțiile privind drepturile și participarea femeilor care au existat în ordonanța anterioară, dar și pentru că au fost introduse măsuri suplimentare de protecție a sănătății reproductive atât a bărbaților, cât și a femeilor. În același timp, atingerea obiectivelor egalității de gen nu a compromis obiectivele politicii de mediu (de exemplu, o protecție mai bună împotriva radiațiilor) ci, de fapt, a ameliorat realizarea lor.

Cu toate acestea, au fost înaintate sugestii de îmbunătățire a politicii în continuare, de exemplu, necesitatea de a spori informarea femeilor și ofițerilor de securitate expuși la radiații.

NOTĂ: Deși politica de mediu (și protecția împotriva radiațiilor, în special) poate părea neutră din punctul de vedere al genurilor, acest studiu de caz relevă cum o astfel de politică poate afecta, de fapt, bărbații și femeile (în acest caz, drepturile și participarea lor) în mod diferit. Efectuarea unei evaluări a impactului de gen nu doar arată modul în care politicile pot fi îmbunătățite din punct de vedere al impactului de gen, dar și modul în care schimbările de politică au consolidat, de fapt, situația egalității de gen.

STUDIU DE CAZ: Evaluarea impactului asupra egalității de gen ex-ante a Planului Național de Dezvoltare

Evaluarea impactului poate (și ar trebui) să fie integrată ca aspect standard și obligatoriu al procesului general de elaborare a politicilor. Următorul studiu de caz ilustrează cum evaluarea impactului asupra egalității de gen este inclusă ca parte integrantă a unui Plan Național de Dezvoltare al unei țări (o inițiativă de politică cuprinzătoare și multi-sectorială pentru care au fost alocate fonduri semnificative pe o perioadă de zece ani), prin crearea unui ghid de standarde privind evaluarea impactului de gen³.

NOTĂ: După cum se observă aici, furnizarea de instrumente standard, linii directoare și sprijin pentru cei responsabili de elaborarea proiectelor face ca evaluarea impactului de gen să fie mult mai simplă.

Context: Realizarea egalității de șanse între bărbați și femei este un principiu transversal al Planului Național de Dezvoltare (PND). O acțiune-cheie pentru punerea în aplicare a acestui principiu este evaluarea obligatorie a impactului asupra egalității de gen, la etapa de elaborare a tuturor proiectelor care fac parte din PND. Acest impact urmează apoi să fie inclus în criteriile de selecție pentru toate proiectele sau activitățile care urmează a fi finanțate.

³ Acest studiu de caz a fost adaptat din Ghidul evaluării impactului de gen al Guvernului Irlandei pentru Planul lor Național de Dezvoltare. Cu toate acestea, deoarece anumite schimbări au fost introduse în scopul de a simplifica și a reda mai multă claritate, acest caz nu ar trebui să fie considerat ca experiența Irlandei *per se*.

Recomandările cu privire la evaluarea de gen sunt puse în aplicare în felul următor:

- a) **Crearea unei baze de date:** Toate programele trebuie să conțină o scurtă descriere a poziției de referință în ceea ce privește egalitatea de șanse între bărbați și femei la nivel de sub-program și proiect și, dacă este cazul, obiectivele privind impactul anticipat. Descrierea de bază ar trebui să fie cantitativă sau calitativă. O descriere calitativă va fi suficientă în cazul în care nu există date cantitative dezagregate pe sex. În cazul în care ar fi rentabilă îmbunătățirea impactului acțiunilor din cadrul planului asupra oportunităților egale, atunci va fi necesară colectarea datelor dezagregate pe sex.
- b) **Elaborarea proiectului:** formele de evaluare a impactului asupra egalității de gen (a se vedea în continuare) descriu etapele de bază care trebuie respectate pentru a efectua o evaluare a impactului de gen la etapa de elaborare a proiectului. Aceste formulare vor permite analiza măsurii în care egalitatea de șanse caracterizează proiectele și ar trebui să contribuie la revizuirea proiectelor în mod corespunzător înainte de a fi prezentate pentru selecție.
- c) **Selectarea proiectelor:** Planul Național de Dezvoltare prevede că evaluarea impactului de gen va fi un criteriu obligatoriu de selecție pentru toate proiectele. Tabelul din continuare trebuie completat pentru fiecare proiect sau schemă în scopul de a orienta și informa procesul de selecție pentru proiectul prezentat:

Impactul activității de consum asupra oportunităților egale			
	Pozitiv în raport cu situația existentă	Negativ în raport cu situația existentă	Neutru în raport cu situația existentă
Femei			
Bărbați			

- d) **Monitorizarea:** Toate comitetele de monitorizare trebuie să includă reprezentanți ai autorităților responsabile de egalitatea de gen și să reprezinte interesele egalității de șanse în luarea deciziilor strategice. Mai mult decât atât, ar trebui să fie stabilită rata de participare a femeilor în comitetele de monitorizare, prin referință la componența runde precedente de monitorizare. În cazul în care participarea femeilor este mai mică decât reprezentativitatea populației generale, ar trebui să fie stabilit un obiectiv în vederea îmbunătățirii acestei reprezentări.

În plus, ar trebui să fie determinată bază informațională și obiectivele privind egalitatea de gen la etapa de elaborare a proiectului pentru a putea întocmi planuri adecvate de monitorizare.

- e) **Evaluarea:** Termenii de referință pentru toate evaluările trebuie să includă impactul asupra oportunităților egale ca un criteriu de evaluare.

NOTĂ: Acest studiu de caz demonstrează modul în care evaluarea impactului de gen poate fi abordată ca o parte integrantă a etapelor de elaborare, dezvoltare, monitorizare și evaluare a politicilor. Astfel este corelată obligația de a efectua evaluarea impactului de gen cu alocarea de fonduri, responsabilitatea și transparența pentru evaluarea impactului de gen.

Formele de evaluare a impactului de gen a Planului Național de Dezvoltare

Program

Activitate / Proiect

Pasul 1: Descrieți situația curentă a bărbaților și femeilor în domeniul în care această activitate urmează a fi implementată.

Cine sunt beneficiarii actuali ai acestui domeniu de activitate? (beneficiarii sunt utilizatorii sau participanții)

Câți dintre ei sunt femei?

Câți dintre ei sunt bărbați?.....

Ce surse de informații au fost utilizate pentru a determina aceste date?

Pasul 2: Ce factori conduc la situații în care femeile și bărbații sunt afectați în mod diferit în domeniul în care este realizată activitatea respectivă?

Identificați factorii care conduc la impactul diferențiat supra femeilor și bărbaților.

a.....

b

c.....

d

Pasul 3: Cum pot fi abordați și schimbați factorii care conduc la o situație în care femeile și bărbații sunt afectați în mod diferit?

Cum poate politica / activitatea propusă răspunde la factorii identificați la Pasul 2, menționat anterior?

a

b

c.....

d

Atunci când este cazul, ce acțiuni puteți propune în acest scop?

a.....

b

c.....

d

Rezumat și concluzii

Ce este analiza de gen?

Analiza de gen oferă baza informațională necesară pentru integrarea dimensiunii de gen. Aceasta utilizează datele sau informațiile agregate pe sex și le analizează din perspectiva de gen. Analiza respectivă trebuie să se bazeze pe teorii relevante, deja stabilite, cu privire la relațiile de gen și ar trebui să formuleze concluzii despre cauzele și efectele oricărei inegalități de gen identificate.

Analiza de gen poate utiliza o varietate de metodologii – începând cu studiul de birou referitor la datele existente până la proiecte de studii sociologice, efectuate la scară largă. Aceasta poate fi efectuată de către dvs., un expert în materie de gen sau o echipă de experți cu experiența și competențele necesare.

De ce este necesară analiza de gen?

În societățile noastre, inegalitățile de gen sunt foarte greu de combătut. Prin urmare, aceste inegalități (cauzele și consecințele lor) nu sunt întotdeauna evidente. Din păcate, suntem atât de obișnuiți cu ele, încât, de multe ori, nu reușim să le examinăm în mod critic. Primul obiectiv al analizei de gen este de a face vizibilă orice diferență între bărbați și femei. Analiza de gen investighează cauzele și consecințele acestor diferențe în scopul de a le aborda în mod corespunzător prin intermediul intervențiilor de politici. Asigurând informațiile necesare, analiza de gen poate atinge scopul său final: elaborarea politicilor și luarea deciziilor echitabile, eficiente și direcționate pe anumite aspecte.

Când este necesară analiza de gen?

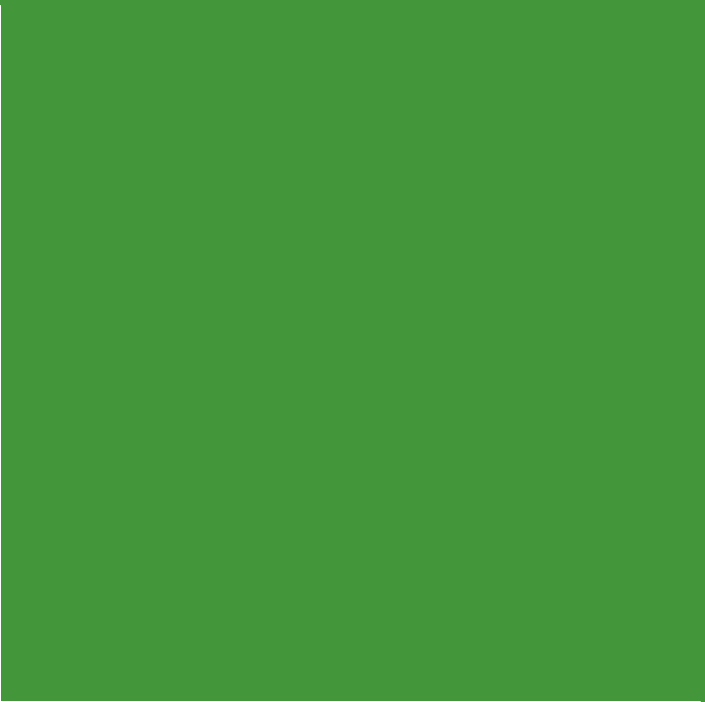
Analiza de gen trebuie să devină o parte a *tuturor* proceselor de elaborare a politicilor și formulare a programelor. Deoarece toate politicile publice se referă la populație într-un fel sau altul, nici o politică nu este neutră la dimensiunea de gen. Analiza de gen este necesară pentru a determina cum și în ce măsură bărbații și femeile sunt sau vor fi afectați în mod diferit de proiecte și politici.

Analiza de gen este, prin urmare, un instrument vital pentru elaborarea, implementarea și evaluarea proiectelor sau politicilor. Nivelul de analiză depinde de situația și necesitățile dvs. specifice.

Ce este evaluarea impactului de gen?

Evaluarea impactului de gen este un tip specific de analiză de gen, care este utilizat pentru a prezice și dezvălui modul în care proiectele și politicile au afectat sau vor afecta bărbații și femeile în mod diferit. Evaluarea arată cum bărbații ca grup și femeile ca grup pot să difere unele de altele, în ceea ce privește capacitatea lor de a participa și a beneficia de o anumită politică. Aceste evaluări au un rol pozitiv în stabilirea oportunităților oferite de politică pentru a spori și consolida egalitatea între bărbați și femei.

Singura modalitate de a asigura faptul că politicile și proiectele obțin rezultate eficiente și echitabile este de a utiliza analiza de gen potrivită pentru situația dată.

**Glosar de termeni
și concepte-cheie
pentru integrarea
dimensiunii de gen**

Glosar de termeni și concepte-cheie pentru integrarea dimensiunii de gen

În multe situații, o înțelegere deplină a egalității de gen este împiedicată de faptul că conceptele și termenii utilizați în legătură cu această abordare nu sunt cunoscuți factorilor de decizie și publicului larg.

Mai mult decât atât, multe dintre aceste condiții nu pot fi traduse cu ușurință în limbile locale. Mulți practicieni au considerat, prin urmare, utilă adaptarea acestor termeni folosind traduceri mai potrivite pentru propria lor limbă. Discuțiile și sesiunile de instruire axate în mod specific pe familiarizarea persoanelor (factori de decizie, jurnaliști, profesori, etc.) cu acești termeni s-au dovedit a fi niște exerciții foarte utile. Rețineți: nu termenul în sine este cel mai important, ci ideea pe care o nuanțează acesta. Dezbaterile în jurul problemelor de limbaj pot fi o modalitate excelentă de a asigura o înțelegere profundă a ideilor din spatele cuvintelor.

Unii termenii-cheie includ, dar nu sunt limitați la:

Responsabilitate (Accountability): Înseamnă că o entitate poate fi considerată responsabilă pentru acțiunile sale. În ceea ce privește drepturile omului, responsabilitatea se referă la faptul dacă un stat, o persoană sau o altă entitate poate fi considerată responsabilă, fie legal sau altfel, pentru protecția, promovarea și respectarea drepturilor omului, și / sau pentru încălcarea acestor drepturi.

În general, doar statele pot fi trase la răspundere în dreptul internațional pentru protecția drepturilor omului și / sau încălcarea lor. Cu toate acestea, în ultimii ani, a avut loc o schimbare în vederea responsabilizării actorilor non-statali pentru protecția drepturilor omului și / sau încălcarea lor, în special prin mecanisme non-juridice ¹.

Promovare (Advocacy): Act pentru sprijinirea sau recomandarea unei cauze sau a unui curs de acțiune.²

Acțiune afirmativă/pozitivă (Affirmative Action): Este o politică practică pentru a crește diversitatea unei organizații, prin intermediul inițiativelor legate de resurse umane, cum ar fi cote pentru angajarea femeilor, persoanelor de culoare și a persoanelor cu dizabilități.³

Declarația de la Beijing / Platforma de acțiune din 1995 (Beijing Declaration / Platform for Action 1995): Reprezintă agenda internațională pentru realizarea drepturilor femeilor și abilitarea lor. Declarația de la Beijing a fost o declarație de angajament a 189 de guverne participante, care au convenit asupra faptului că statutul femeilor ar trebui să fie îmbunătățit prin eliminarea obsta-

¹ Asociația pentru Drepturile Femeilor în Dezvoltare (AWID).

² AWID

³ AWID

coleurilor în educație, sănătate și servicii sociale. Guvernele au recunoscut că eforturile de a ameliora participarea femeilor în procesul decizional și participarea în continuare a femeilor în domeniile economic, social, cultural și politic trebuie să coincidă cu măsurile necesare pentru a face față problemelor de violență împotriva femeilor, controlul reproducerii și sărăciei. Platforma de acțiune prevede directive specifice pentru guverne, organizații internaționale, organizații și instituții naționale pentru a realiza angajamentele asumate conform Declarației de la Beijing.⁴

Convenția privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor (The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)): este un tratat internațional care enumeră drepturile umane ale femeilor. Acest document este denumită în continuare "Convenția femeilor" sau CEDAW. CEDAW a fost adoptată de către Adunarea Generală a ONU în 1979 și a intrat în vigoare în 1981. Către luna mai 2003, 173 de țări au semnat CEDAW, deși mulți au rezerve mari în legătură cu aceasta.

CEDAW conține garanții privind egalitatea și non-discriminarea de către stat și de către actorii privați în toate domeniile vieții publice și private. Aceasta prevede egalitatea în domeniul drepturilor civile și politice, precum și în exercitarea drepturilor economice, sociale și culturale. CEDAW vizează discriminarea directă și discriminarea indirectă.

În conformitate cu CEDAW, statele-părți își asumă obligații diferite cu privire la eliminarea discriminării în mai multe domenii. O serie de prevederi din CEDAW impun măsuri imediate care trebuie luate pentru a garanta egalitatea de șanse, în timp ce alte dispoziții sunt de natură mai programatică, conform cărora statele-părți trebuie să realizeze "toate măsurile potrivite" sau "toate măsurile necesare" pentru a elimina anumite forme de discriminare.⁵

Dezagregare pe sex (Disaggregation by Sex): Aceasta se referă la date sau statistici care sunt colectate și prezentate pe sex pentru a prezenta rezultatele respective pentru femei și bărbați în mod separat. Uneori, termenul dezagregare pe gen este folosit cu referire la datele dezagregate în funcție de sex.

Munca decentă (Decent work): Muncă productivă care generează venituri adecvate și asigură o protecție socială și juridică adecvată. Scopul principal al Organizației Internaționale a Muncii este de a promova oportunități pentru femei și bărbați pentru a obține o muncă decentă și productivă (atât în sectorul formal, cât și cel informal) în condiții de libertate, echitate, securitate și demnitate umană.⁶

Discriminare: (Discrimination)

Discriminarea directă (Direct Discrimination) se referă la situația în care o persoană este tratată mai puțin favorabil decât o altă persoană într-o situație comparabilă pe motiv că aparține unui sau altui sex.

⁴ AWID

⁵ AWID

⁶ AWID.

Discriminarea indirectă (Indirect Discrimination) se referă la situația în care o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutră dezavantajează persoanele pe motiv de sex, cu excepția cazului în care această practică este justificată de un obiectiv legitim, iar mijloacele de realizare a acestui obiectiv sunt corespunzătoare și necesare.⁷

A abilita (Empower): A permite cuiva să aibă putere legală și autoritate. Aceasta se referă, de asemenea, la eforturile oamenilor de a forma relații între ei și lume, astfel încât să fie în măsură să schimbe lucrurile care le cauzează probleme. Aceasta implică crearea de noi idei, noi înțelegeri și cunoștințe. Educația ar trebui să fie un proces activ de abilitare.⁸

Integrarea dimensiunii de gen (Engendering): A face vizibil impactul diferit asupra femeilor și bărbaților și genurilor lor într-un context anume. Integrarea dimensiunii de gen, de asemenea, implică recunoașterea faptului că diviziunea de gen a muncii și normele asociate, valorile și ideologiile despre masculinitate și feminitate sunt definite printr-o relație complexă de putere care tinde să acorde femeilor o voce politică, socială / valoare culturală mai redusă, precum și accesul la resurse economice și controlul acestora. Aceste relații de putere de gen variază în funcție de contextul istoric și regional, adițional la alte relații sociale de clasă, castă, etnie sau rasă într-o anumită societate.

Dimensiunea de gen și sexul (Gender and Sex): De obicei, sexul este înțeles ca ceva ce se referă la diferența biologică între organismele de sex masculin și feminin. Genul, pe de altă parte, se referă la distincția sociologică și culturală între bărbați și femei. Genul, prin urmare, cel mai adesea este compus din aceste roluri și atribute care nu sunt pur "naturale" sau biologic determinate, ci mai degrabă sunt dictate de norme și tradiții. Deoarece genul nu este generat din punct de vedere biologic, atributele de sex masculin și feminin se pot (și se) schimba în timp și în funcție de cultură.

Analiza de gen (Gender Analysis): De asemenea, numită analiză sensibilă la gen, analiză pe criterii de gen sau analiză de gen-conștientă, este analiza care: (a) face vizibile eventualele diferențe între genuri și (b) analizează aceste disparități în conformitate cu teoriile sociologice (sau de altă natură) cu privire la relațiile de gen.

Analiza sensibilă la gen (Gender-sensitive analysis): Acest termen ne amintește că diferențele legate de gen nu sunt întotdeauna evidente. Avem nevoie de o sensibilitate, în special, pentru a aduce la cunoștința factorii de decizie aceste diferențe posibile și reale.

Analiza pe criterii de gen (Gender-based analysis): Acest termen subliniază că suntem în căutarea diferențelor care sunt bazate pe gen.

Analiza conștientă de gen (Gender-aware analysis): Acest termen ne amintește că, deși diferențele de gen există adesea, cercetările și analiza tradițională nu ne face conștienți de aceste diferențe. Pentru a crea această conștientizare, avem nevoie de o perspectivă de gen specifică.

⁷ Directiva Consiliului CE 2000/43/EC

⁸ AWID.

Fiecare dintre acești termeni pune accentul pe un aspect diferit de analiză de gen, dar aceștia sunt adesea folosiți interdependent. Rețineți, termenul nu este cel mai important lucru – trebuie să ne axăm pe principiul general la care se referă toate aceste concepte.

Echilibrul de gen (Gender Balance): Echilibru de gen se referă la raportul dintre femei la bărbați, în orice situație. Echilibrul de gen este atins atunci când există un număr aproximativ egal de bărbați și femei prezente sau participante. Acest echilibru este, uneori, de asemenea, menționat ca **paritate de gen**.

Violență bazată pe criterii de gen (Gender-based violence): Violența împotriva femeilor reprezintă orice act de violență bazată pe gen care rezultă în prejudicierea fizică, sexuală, psihologică sau provoacă suferință femeilor, inclusiv amenințări cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate. Acestea se referă atât la viața publică, cât și cea privată a femeii.

Insensibilitate la gen (Gender-blindness): Înseamnă ignorarea diferitelor roluri sociale determinate, precum și a responsabilităților și capacităților bărbaților și femeilor. Politicile insensibile la gen se bazează pe informațiile obținute din activitățile bărbaților și / sau presupun că cei afectați de politică au aceleași necesități și interese (masculine).⁹

Bugetarea de gen (Gender budgeting): O varietate de procese și instrumente care încearcă să evalueze impactul bugetelor guvernamentale, în principal la nivel național, asupra diferitelor grupuri de bărbați și femei, prin recunoașterea modalităților în care relațiile dintre genuri formează baza societății și economiei. Bugetul sensibil la gen sau inițiativele bugetare pentru femei nu sunt bugete separate doar pentru femei.¹⁰ Acestea includ analiza bugetelor și impactului politicilor în funcție de sex și sunt, de asemenea, frecvent menționate ca Bugetare sensibilă la gen sau Bugetarea de sensibilă la gen.

Disparitățile de gen (Gender Disparities): Acestea sunt diferențele între bărbați și femei în ceea ce privește statutul, situația, drepturile, responsabilitățile sau alte atribute. De asemenea, acest termen este cunoscut cu numele de inegalitate de rezultat, iar diferențele nu sunt întotdeauna rezultatul discriminării de gen (de exemplu, capacitatea femeilor de a naște copii), dar, în cele mai multe cazuri, aparent diferențele "naturale" sunt adesea rezultatul discriminării directe sau indirecte.

Diviziunea muncii pe criterii de gen/sex (Gender/Sexual Division of Labour): Un comportament învățat într-o anumită societate / comunitate care condiționează diviziunea muncii în sistemele de producție, cu alte cuvinte, activități, sarcini și responsabilități care sunt percepute ca masculine și feminine și, în mare parte, realizate în acest mod.

Egalitatea de gen (Gender Equality): Egalitatea există atunci când atât bărbaților, cât și femeilor le sunt atribuite valori sociale egale, drepturi egale și responsabilități egale și au acces egal la mijloacele (resurse, oportunități) pentru a le exercita.

⁹ Kabeer (2003).

¹⁰ Kabeer (2003).

Egalitatea de jure (numită uneori egalitate formală sau “guvernare pe hârtie”) se referă la egalitatea în fața legii.

Egalitatea de facto se referă la egalitatea în practică.

Echitatea de gen (Gender Equity) este procesul de a fi echitabil față de femei și bărbați. Pentru a asigura corectitudinea, trebuie să existe măsuri pentru a compensa dezavantajele istorice și sociale care împiedică bărbații și femeile să fie la același nivel. Echitatea conduce la egalitate.¹¹

Evaluarea impactului de gen (Gender Impact Assessment): Examinarea propunerilor politice pentru a vedea dacă acestea vor afecta femeile și bărbați în mod diferit, cu scopul de a adapta aceste propuneri în vederea asigurării faptului că orice efecte discriminatorii sunt neutralizate și este promovată egalitatea de gen.

Neutru la gen (Gender-neutral): Politicile neutre la gen nu sunt în mod special direcționate spre bărbați sau femei și se presupune că afectează ambele sexe în mod egal. Cu toate acestea, ele pot fi, de fapt, oarbe la gen.¹²

Perspectiva de gen sau prisma de gen (Gender Perspective or Gender Lens): Utilizarea “perspectivei de gen” presupune examinarea unei probleme, acordând o atenție deosebită posibilelor metode prin care bărbații și femeile sunt sau ar putea fi afectate. Aceasta se numește, de asemenea, analiza problemei prin “prisma de gen”. Într-un sens, aceasta înseamnă: un filtru sau un obiectiv care scoate în evidență, în special, diferențele reale sau potențiale între bărbați și femei.

Relații de gen (Gender Relations): Relații sociale și de distribuție a puterii între bărbați și femei în sfera privată (personală) și publică.

Rolurile de gen (Gender Roles): Acestea sunt rolurile atribuite bărbaților și femeilor, în conformitate cu normele culturale și tradiții. Cel mai adesea, rolurile de gen nu sunt bazate pe imperativele biologice sau fizice, ci mai degrabă rezultă din stereotipurile și prezumțiile despre ceea ce pot / ar trebui să facă bărbații și femeile. Rolurile de gen devin problematice atunci când o societate atribuie valoare mai mare rolurilor unui gen, de obicei, cele ale bărbaților.

Stereotipurile de gen (Gender Stereotypes): Derivă din presupuneri (de multe ori, învechite) despre rolurile, abilitățile și atributele bărbaților și femeilor. În timp ce în anumite situații specifice astfel de stereotipuri se bazează pe realități, stereotipurile provoacă probleme atunci când acestea sunt aplicate tuturor bărbaților sau femeilor. Acest lucru poate da naștere la diferite bariere atât materiale, cât și psihologice care împiedică bărbații și femeile să facă o alegere și în exercitarea pe deplin de drepturile lor.

¹¹ Alianța pentru Gen și Apă.

¹² Kabeer (2003).

Plafonul de sticlă (The Glass Ceiling): Se referă la obstacolele care împiedică femeile să accede la poziții de top într-o organizație, fie că aceasta este publică sau privată. Astfel, acesta include domeniile politic, public, juridic, social și economic. Termenul de "sticlă" este folosit deoarece aceste impedimente sunt aparent invizibile și sunt, de obicei, legate de menținerea status quo-ului în organizații, spre deosebire de oportunitățile transparente și egale de avansare în carieră pentru femei și bărbați în cadrul organizațiilor.

Sănătatea reproducerii (Reproductive Health): este o stare completă de bunăstare fizică, mentală și socială și nu se referă doar la lipsa unei boli sau infirmități, în toate aspectele referitoare la sistemul de reproducere, precum și funcțiile și procesele acestuia. Sănătatea reproducerii, prin urmare, presupune că oamenii sunt capabili să aibă o viață sexuală satisfăcătoare și în condiții de siguranță și că au capacitatea de a se reproduce și libertatea de a decide dacă, când și cât de des să o facă.¹³

Munca reproductivă (Reproductive Labour): Aceasta se referă cel mai adesea la munca casnică sau alte activități de îngrijire (adesea făcute de către femei), care este efectuată fără plată sau remunerare și nu este calculată, ca parte a Produsului Intern Brut. Aceasta implică menținerea structurilor sociale și familiale de care depinde forța de muncă productivă. De asemenea, este numită reproducerea socială.

Hărțuire sexuală (Sexual Harassment): Constituie atenția sexuală nedorită, care afectează integritatea unei persoane. Aceasta include cereri pentru favoruri sexuale, comentarii nedorite sau umilitoare sau atingeri. Este o formă de discriminare și ține de abuzul de putere.¹⁴

Socializarea (Socialization): Înseamnă că oamenii sunt învățați să accepte și să-și îndeplinească rolurile și funcțiile pe care le au în societate. Bărbații și femeile sunt socializați prin acceptarea diverselor roluri de gen de la naștere. Stabilirea diferitelor roluri și așteptări pentru bărbați și femei este un element-cheie al socializării în majoritatea societăților.¹⁵

Violența împotriva femeilor (Violence against women): Orice act de violență bazată pe gen care are ca rezultat sau este probabil să cauzeze prejudicii fizice, sexuale, psihologice, vătămări sau suferințe femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acte, sau privarea arbitrară de libertate, indiferent dacă acestea au loc în public sau în viața privată.

Violența împotriva femeii include, dar nu se limitează la următoarele:

- violența fizică, sexuală și psihologică care apare în familie, inclusiv bătăile, abuzul sexual al copiilor de sex feminin în gospodărie, violența legată de zestre, violul marital, mutilarea genitală a femeilor și alte practici tradiționale dăunătoare pentru femei și violența referitoare la exploatare

¹³ AWID.

¹⁴ AWID.

¹⁵ AWID.

- violența fizică, sexuală și psihologică care apare în cadrul comunității, inclusiv violul, abuzul sexual, hărțuirea sexuală și intimidarea (la locul de muncă, în instituții de învățământ și în alte medii), traficul de femei și prostituția forțată
- violența fizică, sexuală și psihologică comisă sau tolerată de către stat, oriunde nu ar avea loc.¹⁶

Abilitarea femeilor (Women's Empowerment): Un proces de "jos în sus" de transformare a relațiilor de gen și de putere, cu ajutorul persoanelor sau grupurilor de persoane care sensibilizează populația asupra subordonării femeilor și dezvoltarea capacităților lor de a contesta această subordonare.¹⁷

¹⁶ AWID

¹⁷ Rezoluția Adunării Generale ONU 48/104 (1993).

Referințe:

AWID, Asociația pentru Drepturile Femeilor în Dezvoltare

<http://www.awid.org/ywl/glossary/>.

Declarația cu privire la Eliminarea Violenței împotriva Femeilor, Rezoluția Adunării Generale ONU 48/104 (20 decembrie 1993).

INSTRAW

<http://www.un-instraw.org/en/index.php?option=content&task=view&id=37&Itemid=76>

Kabeer (2003) "Integrarea dimensiunii de gen, eradicarea sărăciei și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului: Manual pentru decidenții politici și alte persoane interesate", Secretariatul Regatului Unit/IDRC/CIDA 2003 ISBN 1-55250-067-5.

Programe privind Statisticile de Gen în Statele Arabe <http://www.escwa.org.lb/gsp/glossary/z.html>.

Directiva Consiliului CE, 2000/43/CE pentru implementarea principiului egalității de tratament între persoane, indiferent de origine rasială sau etnică și Directiva Consiliului 200/78/EC care stabilește un cadru general de lucru privind tratamentul egal în ocuparea forței de muncă și ocupație.

Gender și Alianța pentru Apă, <http://www.genderandwater.org>.

Rezoluția Adunării Generale ONU 48/104 (1993).

Anexe: Studii de Caz

Cuprins

Guvernare, participare și drepturile omului	151
Sporirea participării femeilor prin educare în Belarus	151
Promovarea politicilor sensibile la gen în Turcia	151
Promovarea egalității de gen în Lituania	152
Contracurarea traficului de femei în Belarus	152
Promovarea reformei juridice și politicilor sensibile la gen în Albania	152
Promovarea reformei juridice și politicilor sensibile la gen în Tadjikistan	153
Instruire în materie de gen pentru funcționarii publici din Rusia	153
Alegerile pentru autoritățile locale în Armenia: Instruire de consolidare a capacităților pentru femei	153
Procesul de armonizare a legislației în Republica Serbia, Bosnia și Herțegovina	154
Reducerea sărăciei și dezvoltarea economică	156
Eliminarea decalajului în educarea băieților și fetelor din Tadjikistan	156
Integrarea dimensiunii de gen în domeniul educației în Bosnia și Herțegovina	156
Oportunități egale și discriminarea pe piața muncii din Moldova	157
Susținerea inițiativelor antreprenoriale ale femeilor din Turcia	158
Programe de micro-creditare pentru femeile din spațiile rurale din Tadjikistan	158
Bugete sensibile la gen în Rusia	159
Drepturile funciare ale femeilor în Tadjikistan	160
Integrarea dimensiunii de gen în Strategia de Reducere a Sărăciei în Serbia	161
Indicatorii de armonizare ai Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului în Kîrgîzstan	162
Dimensiunea de gen și Obiectivele naționale de Dezvoltare ale Mileniului în Tadjikistan	163
Dimensiunea de gen și Obiectivele naționale de Dezvoltare ale Mileniului în Albania	163
Bărbații împotriva violenței domestice în Armenia	163
Prevenirea și redresarea crizelor	165
Trupele de protecție din Kosovo - Integrarea rezoluției ONU 1325	165
Liderismul feminin în Programul de Prevenire și Dezvoltare în Kîrgîzstan	165
Capacitățile femeilor ca parteneri în eforturile de dezarmare în Albania	166
HIV și SIDA	167
Campanie de suport cu implicarea vedetelor sportului și muzicii împotriva HIV/SIDA în Belarus	167
Liderismul feminin în promovarea implicării persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA	167
Programe HIV axate pe dimensiunea de gen în Kîrgîzstan	168
Energia și mediul	169
Energia curată în comunitățile rurale din Karakalpakstan	169

Guvernare, participare și drepturile omului

Sporirea participării femeilor prin educare în Belarus

Acest studiu de caz apare în rezumatul Guvernare și Participare

Un proiect susținut de PNUD și Fondul pentru Dezvoltare a Femeilor din Japonia a contribuit la sporirea impactului femeilor asupra procesului legislativ, oferind o serie de instruiți pentru 678 de femei. Proiectul a elaborat un program universitar unic, axat pe gen în cadrul Institutului pentru Afaceri și Tehnologii de Management al Universității de Stat din Belarus, care a oferit unui număr de 30 de femei posibilitatea de a face studii de master în administrarea afacerilor.

Sloganurile proiectului – “(Wo)man invented the wheel”, (Femeia a inventat roata); “(Wo)man invented the alphabet” (“Femeia a inventat alfabetul”), “(Wo)man kindled the fire” (Femeia a aprins focul), și “It is never too early/late to become a leader” (“Nu este niciodată prea devreme / târziu pentru a deveni lider”) - au încurajat oamenii să arunce o privire proaspătă asupra inegalității între femei și bărbați. Diseminarea rezultatelor cercetării privind problemele de gen, elaborarea modulelor pentru avocați și jurnaliști, editarea unui manual statistic “*Femeile și bărbații în Republica Belarus (2003)*” și alte publicații similare au creat un nou discurs referitor la integrarea dimensiunii de gen și drepturile omului. Experiența dobândită în urma proiectului a fost utilizată la elaborarea Planului Național de Acțiuni privind egalitatea de gen pentru 2006-2010 și la proiectul de lege privind egalitatea de gen. Ponderea femeilor în Parlament a crescut la 30 la sută pe parcursul proiectului, iar două femei participante ale proiectului au câștigat locuri în camera inferioară a Parlamentului.

Scris de Alina Ostling, PNUD Belarus

Promovarea politicilor sensibile la gen în Turcia

PNUD a oferit sprijin parlamentarilor în facilitarea înțelegerii Convenției privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor (CEDAW). Au fost organizate două evenimente pentru parlamentari, în parteneriat cu ONG-urile, pentru a-i familiariza cu principiile CEDAW și egalitatea de gen în legislația turcă. Acest lucru a condus la generarea “campionilor” CEDAW în Marea Adunare Națională, care s-au angajat în procesul de armonizare a legislației naționale, inclusiv a Codului Penal la Convenție. PNUD a oferit, de asemenea, sprijin legiuitorilor și autorilor pachetului de reformă a administrației locale din Turcia. Programul a contribuit la stabilirea unor platforme dedicate femeilor ca entități juridice în administrația publică locală.

Sursa: Practicile de succes ale PNUD privind integrarea dimensiunii de gen, 2006.

Promovarea egalității de gen în Lituania

Acest studiu de caz apare în rezumatul **Guvernare și Participare**

Promovarea egalității de șanse și egalității de gen este unul din principalele subiecte pe ordinea de zi a Planul Național de Acțiuni privind Drepturile Omului din Lituania. Cu sprijinul PNUD, instituția Avocatul Poporului, creată în 1999, a exercitat un rol deosebit în răspunsul la necesitățile de gen, asigurând o utilizare mai mare a analizei de gen și abilitarea femeilor prin intermediul campaniilor de sensibilizare și de promovare. Alegerile din octombrie 2004 s-au soldat cu cel mai mare număr al femeilor în Parlament din istoria țării: 29 femei din 141 de parlamentari (21 la sută).

Scris de: Ruta Svarinskaite, Lituania PNUD

Contracrararea traficului de femei în Belarus

Acest studiu de caz apare în rezumatul **Drepturile Omului și Justiția**

Un proiect comun PNUD / UE - Combaterea Traficului de Femei în Republica Belarus, pus în aplicare de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, a realizat o revizuire cuprinzătoare a legislației naționale și a oferit recomandări pentru modificarea legislației referitoare la trafic. În plus, a fost elaborată o bază de date electronică a organizațiilor europene și din Belarus, care acordă asistență femeilor traficate. Aceasta a contribuit la crearea unei linii fierbinți, care oferă informații gratuite pentru persoanele care călătoresc în străinătate în scop de angajare (mai mult de 7000 de apeluri au fost recepționate) și la construirea unui adăpost pentru victimele traficului de ființe umane (25 de femei). În cadrul proiectului a fost produs, de asemenea, un film documentar despre o fată de 11 ani din Belarus, care a fost traficată. Filmul a fost difuzat în peste 30 de țări. Una dintre provocările majore pe care proiectul a încercat să o abordeze a fost de a distruge stereotipul "ea este vinovată", deoarece victimele traficului sunt adesea tratate ca infractori. Proiectul a contribuit la schimbarea percepției organelor de drept în acest domeniu prin intermediul diferitelor seminare și întâlniri, inclusiv cu sprijinul unor experți UE care au împărtășit din experiențele și cele mai bune practici cu colegii lor din Belarus.

Scris de: Alina Ostling, PNUD Belarus

Promovarea reformei juridice și politicilor sensibile la gen în Albania

Acest studiu de caz apare în rezumatul **Drepturile Omului și Justiția**

Raportul cu privire la Strategia de Reducere a Sărăciei / Strategia Națională de Dezvoltare Economică și Socială din Serbia a fost elaborat în strânsă cooperare cu partenerii din guvern și a incorporat o secțiune privind egalitatea de gen și pentru prima dată a inclus recomandări cu privire la integrarea dimensiunii de gen. Proiectul PNUD privind consolidarea capacităților în vederea asigurării egalității de gen a oferit sprijin aparatului național pentru egalitatea de gen și Institutului de Gen al Universității din Tirana, prin lansarea parteneriatelor cu universitățile europene cu experiență

practică în studii de gen. În plus, proiectul a sprijinit formarea personalului din ministere și a furnizat asistență la organizarea unei campanii comprehensive de sensibilizare a opiniei publice.

Scris de: Entela Lako, PNUD Albania

Promovarea reformei juridice și politicilor sensibile la gen în Tadjikistan

Cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii din 2006 dedicată *femeilor implicate în procesul decizional*, PNUD a organizat, în strânsă colaborare cu alți membri ai Grupului Tematic Extins de Gen (UNIFEM, ABA/CEELI, AgroAction, Germania, etc.), un eveniment care viza promovarea rolului și statutului femeilor în viața politică din Tadjikistan. Evenimentul a reunit lideri femei, cum ar fi vice-miniștri, parlamentari și potențiali lideri politici de sex feminin de la instituțiile de învățământ naționale și ONG-urile de tineret. Aceasta a permis potențialilor liderilor de sex feminin să afle mai multe despre promovarea femeilor, oportunitățile de dezvoltare a carierei și a politicii naționale privind egalitatea de gen. Programul a creat, de asemenea, un forum pentru consultări continue referitor la importanța educației fetelor și, în special, s-a discutat despre utilitatea cotelor existente pentru fetele din zonele rurale pentru a studia la universitate.

Sursa: Practicile de succes ale PNUD privind domeniul integrării dimensiunii de gen, 2006

Instruire în materie de gen pentru funcționarii publici din Rusia

Acest studiu de caz apare în rezumatul Guvernare și Participare

PNUD a sprijinit un proiect care avea drept scop să dezvolte și să încorporeze programe de formare în materie de gen și programe de follow-up în curriculumul pentru funcționarii publici și profesorii Academiei Ruse a Serviciului Public pe lângă Președintele Federației Ruse. Au fost elaborate module pe dimensiunea de gen pentru a fi incluse în cursurile de formare, precum și manuale și ghiduri metodologice pentru a disemina experiența rusă și cea internațională în domeniul promovării egalității de gen. Au fost organizate cursuri de formare pentru formatori, pentru oficialii guvernamentali în mai mult de 25 de regiuni, la filialele din cadrul Academiei Ruse a Serviciului Public.

Scris de: Galina Kalinaeva, PNUD Rusia

Alegerile pentru autoritățile locale în Armenia: Instruire de consolidare a capacităților pentru femei

Acest studiu de caz apare în rezumatul Guvernare și Participare

Slaba reprezentare a femeilor în viața politică în țările din Caucazul de Sud, inclusiv Armenia, a condus la concluzia că abilitățile și potențialul femeilor nu sunt utilizate în mod adecvat pentru a rezolva problemele sociale și economice din regiune. Mai mult decât atât, experiența arată că de

multe ori femeile alese în administrația locală au nevoie de sprijin continuu pentru a spori capacitățile lor de lideri în administrația publică și abilitățile de guvernare pentru a realiza în mod eficient responsabilitățile care le revin.

Programul PNUD "Politica de Gen în Caucazul de Sud" din Armenia, în parteneriat cu Fondul ONU pentru Femei (UNIFEM) și Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), au organizat cursuri de instruire și consolidare a capacităților femeilor în vederea pregătirii lor pentru a candida la alegerile locale. Sesiunile de instruire pentru potențialii participanți la alegerile locale de gen feminin și liderii locali au fost organizate în Erevan și în alte zece regiuni din Armenia. Cursurile de instruire au fost desfășurate cu o lună înainte de începerea alegerilor locale din 2005 pentru a servi drept impuls pentru participare la aceste alegeri.

Agenda programului de formare de două zile, includea 1) liderismul și rolul femeilor în mobilizarea comunității și 2) alegerile locale și auto-guvernarea, completată de discuții interactive, lucru în grupuri, și o combinație eficientă a teoriei cu activitățile practice. Stagiarii au fost familiarizați atât cu instrumentele naționale, cât și cu cele internaționale și cu mecanismele de promovare și protejare a drepturilor femeii.

Rezultate:

Din numărul total de stagiari, 21 de femei au participat la alegerile locale și nouă au fost alese: două femei au fost alese primar în comunitățile lor și șapte femei au fost alese în calitate de consilieri locali. Unii cursanți au făcut parte din echipa de campanie a candidaților lor, alții s-au alăturat comisiilor electorale. În general, alegerile locale au înregistrat o creștere procentuală a numărului de femei alese în comparație cu alegerile din 2002: Femeile-primar alcătuiesc 2.08 la sută comparativ cu 1.39 la sută în 2002, și 293 de femei, ca membri ai consiliului comunității în comparație cu 156 în anul 2002. În general, s-a observat o creștere semnificativă a numărului de femei care au concurat pentru poziția de consilier local: 451 în 2005 comparativ cu 277 în anul 2002.

Scris de: Nune Harutyunyan, PNUD Armenia:

Procesul de armonizare a legislației în Republica Serbia, Bosnia și Herțegovina

Acest studiu de caz apare în rezumatul Drepturile Omului și Justiția

Centrul de Gen din Republica Serbia desfășoară activități axate pe armonizarea legilor, regulamentelor și altor acte generale la Legea cu privire la egalitatea de gen din Bosnia și Herțegovina. Un exemplu este Legea cu privire la reabilitarea profesională, calificarea și angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități din Republica Serbia, care a fost modificată în conformitate cu Legea privind egalitatea de gen din Bosnia și Herțegovina. Armonizarea cu legislația privind egalitatea de gen este reflectată, în special, în articolul 4 privind eliminarea discriminării bazate pe gen și sex și articolele 38 și 55 privind reprezentarea egală în procesul de administrare și procesul decizional.

Centrul de Gen este parte consultativă a proceselor de elaborare a proiectelor de legi, alte re-

glementări și acte unde instituțiile guvernamentale prezintă Centrului o copie a versiunilor sau proiectelor pentru a obține avizul experților săi cu privire la armonizarea actelor în conformitate cu Legea privind egalitatea de gen. Entitatea Centrului de Gen și Agenția pentru Egalitatea de Gen din BiH, este responsabilă pentru monitorizare punerii în aplicare a Legii cu privire la egalitatea de gen, precum și pentru inițierea și pregătirea proiectelor de lege, regulamentelor și altor acte care trebuie să asigure egalitatea și echitatea de gen.

Scris de: Klelija Balta și Armin firma Sirco, PNUD Bosnia și Herțegovina; Samra Filipovic Hadziabdic, Agenția de Gen Bosnia și Herțegovina; Spomenka Krunić, RS Centrul de Gen; Ana Vuković, Centrul de Gen Bosnia și Herțegovina

Reducerea sărăciei și dezvoltarea economică

Eliminarea decalajului în educarea băieților și fetelor din Tadjikistan

Acest studiu de caz apare în rezumatul Educație

Informații generale: Ca și în multe alte țări în tranziție, în Tadjikistan femeile poartă povara cea mai grea și responsabilitățile de tranziție, o povară agravată de războiul civil, colapsul serviciilor sociale și migrația forței de muncă. Lipsa securității economice și, uneori, fizice pentru femeile tinere a încurajat căsătoria timpurie și re-apariția poligamiei. Există tot mai multe dovezi referitor la tendințele inverse ale realizărilor educaționale din perioada sovietică.

Sunt necesare măsuri urgente pentru a stopa discrepanțele dintre educarea băieților și fetelor. Unul dintre motivele pentru numărul mic de femei din regiunile îndepărtate ale țării, înscrise în învățământul superior, este faptul că universitățile și institutele nu sunt în măsură să ofere posibilități de cazare pentru femei, pentru a putea studia și locui în orașe. În majoritatea cazurilor, părinții fetelor se tem pentru fiicele lor, din cauza lipsei de locuințe sigure și utilităților de bază (apă, încălzire, salubritate, etc.). Pentru a îmbunătăți accesul femeilor la învățământul superior, în cadrul programului PNUD "Femeile în dezvoltare" (WID)- în Dușambe, în 1998 a fost fondat un Centru de Instruire. Obiectivul Centrului a fost de a organiza și implementa programe de formare privind sănătatea mintală și de reproducere a femeilor, drepturile omului și promovarea femeilor în funcții de conducere în politică, în economie și în cadrul comunităților locale.

Astăzi, Centrul de Instruire oferă unui program de burse pentru 150 de femei tinere din 38 de raioane din regiunile muntoase, fiecare dintre care beneficiază de bursă și cazare gratuită într-o pensiune reînnoită din Dușambe. Aceste tinere studiază în 10 instituții de învățământ superior la diverse specialități, inclusiv medicină, agricultură, limbi străine și pedagogie. Foștii studenți activează în prezent în cadrul guvernelor locale din regiunile lor de origine și predau lecții de limbă rusă, engleză și informatică în școlile din localitate. Unii au deschis ONG-uri locale și grupuri comunitare.

Centrul de Instruire este o experiență unică în extinderea accesului femeilor din regiunile îndepărtate la învățământul superior. În fiecare an, un număr tot mai mare de femei tinere aplică la Centru, iar lecțiile suplimentare de limba rusă, engleză, informatică și abilități de administrare fac pentru ele procesul de adaptare la cerințele curriculei universitare mai ușor și le ajută să își lărgescă orizonturile. Centrul de Instruire a fost predat Ministerului Educației în septembrie 2003.

Scris de: Farrukh Shoimardonov, Tadjikistan PNUD

Integrarea dimensiunii de gen în domeniul educației în Bosnia și Herțegovina

Acest studiu de caz apare în rezumatul Educație

În Bosnia și Herțegovina, un proiect cu o durată de implementare de trei ani "Egalitatea de gen în educație și mass-media", a încercat să schimbe stereotipurile de gen și segregarea profesională la

toate nivelurile educaționale. În cadrul proiectului, au fost organizate șase seminarii pentru aproximativ 500 de directori și profesori din 208 școli primare și 85 școli secundare.

Două rezultate foarte importante ale proiectului au inclus publicarea a două colecții, una referitoare la aspectele egalității de gen din diferite discipline, inclusiv educația religioasă (musulmană, creștin-ortodoxă și catolică) și altul care include sugestii concrete pentru educatori privind modul de organizare a diferitelor lecții, ateliere de lucru, evenimente de clasă sau activități parentale pentru a discuta despre stereotipurile de gen și prejudecăți.

Abordarea egalității de gen în educație în Bosnia și Herțegovina este un exemplu excelent de abordare comprehensivă și detaliată a dimensiunii de gen. Această abordare mobilizează toate părțile relevante interesate în procesul de învățământ (copii, educatorii și părinții), creează atât condiții practice pentru realizarea schimbării (prin curriculum, formarea educatorilor, furnizarea de materiale), precum și prin asigurarea unui climat favorabil pentru această schimbare, prin includerea activă a părinților și copiilor în acest proces de schimbare.

Trebuie de menționat faptul că există două efecte secundare importante ale acestei abordări cuprinzătoare pentru integrarea perspectivei de gen în educație în Bosnia și Herțegovina. Acest proiect reunește profesioniștii din diferite domenii etnice, astfel contribuind la construirea unei societăți civile mai tolerante și mai dispuse să accepte diferențele dintre oameni, inclusiv diferențele de gen. De asemenea, proiectul a formulat multe sugestii concrete pentru educatori și anume referitor la introducerea unei metodologii noi, moderne, centrat pe student, care constituie o noutate în sistemul de învățământ din Bosnia și Herțegovina. Prin intermediul subiectelor legate de sănătate, iubire, prietenie, viața de familie, etc., acest proiect stabilește legături strânse între o abordare cum este educația pentru deprinderi de viață și schimbarea valorilor patriarhale.

Scris de: Marina Blagojevic, adaptat după Pristupa gen Zbornik u odgojno-obrazovnom procesu, Sarajevo: Ministrastvo za ljudska prava i izbeglice Bosne i Hercegovine, 2005

Oportunități egale și discriminarea pe piața muncii din Moldova

Acest studiu de caz apare în rezumatul Munca

Potrivit Constituției Republicii Moldova, toți cetățenii țării au drepturi egale, indiferent de sex. În cadrul proiectului "Promovarea egalității între sexe prin legislație", susținut de Fondul Națiunilor Unite pentru Femei (UNIFEM), a fost realizată o analiză de gen a legislației și a fost elaborat un proiect de lege privind egalitatea de șanse între bărbați și femei.

Cu toate acestea, discriminarea de gen indirectă pe piața muncii continuă să fie o problemă. De exemplu, aproximativ 70 la sută din reclamațiile primite de către Inspekția Muncii în ultimii ani au fost de la femei, și multe se refereau la discriminarea la locul de muncă. Acest lucru a fost reflectat în întrebările puse în timpul interviurilor, cum ar fi: candidatul este căsătorit, câți copii are ea, etc. Mai mult decât atât, angajatorii deseori solicită prezentarea unui certificat medical, care să certifice faptul că solicitanta nu este însărcinată.

De ce se întâmplă acest lucru?

- Angajatorii prevăd costurile aferente în funcție de reproductivitatea femeilor: existența copiilor care au nevoie de îngrijire, concediu medical pentru îngrijirea copilului, concediul de maternitate, etc.
- Deficiențele în legislație: Este foarte dificil să se dovedească existența unei discriminări în această situație, dat fiind faptul că aceasta nu se interzice direct prin lege.

Ațiuni privind egalitatea de gen

- Republica Moldova a efectuat o analiză de gen în baza legislației CEDAW pentru a identifica lacunele în legile existente.
- În februarie 2006, Legea privind egalitatea de șanse pentru femei și bărbați a fost aprobată de către Parlament și a fost inclus un articol special în lege, care stipulează relația dintre angajator și angajat.

Provocări

Următorul pas important este dezvoltarea unor mecanisme și instrumente pentru implementarea legii. Scopul final al politicii guvernului ar trebui să fie eliminarea completă a discriminării de gen.

Scris de: Valentina Budrug-Lungu, Manager de Proiect, UNIFEM, Egalitatea de gen și legislația în Republica Moldova (referințe: Osmochescu, Rotarciuc et al (2004): "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" (2006))

Susținerea inițiativelor antreprenoriale ale femeilor din Turcia

Un proiect PNUD implementat în estul și sud-estul Anatóliei, care se axează pe dezvoltarea rurală și turism ca generatoare ale creșterii economice în Turcia, de asemenea, și-a propus ca scop consolidarea capacităților pentru dezvoltarea urbană și rurală în regiune. Proiectul este unic prin faptul că sprijină inițiativele-pilot din sate și comunități pentru a stabili propriile priorități de dezvoltare și planificare și ajută administrația locală în definirea celor mai importante priorități locale. În cadrul eforturilor de consolidare a capacităților, 5000 de persoane au fost instruite, iar 30 la sută dintre participanți au fost femei.

Până în prezent, proiectul a contribuit la crearea unui număr de 1136 locuri de muncă. Pentru a aborda unele dintre efectele asupra femeilor, PNUD elaborează și pune în aplicare inițiative de sprijin pentru femeile antreprenoare. Prin intermediul acestor programe implementate în sud-estul Anatóliei, aproximativ 150 de femei au beneficiat de instruire intensivă în materie de egalitate de gen, managementul afacerilor, comunicare, etc.

Sursa: Practicile de succes ale PNUD privind Integrarea Dimensiunii de Gen 2006

Programe de micro-creditare pentru femeile din spațiile rurale din Tadjikistan

Acest studiu de caz apare în rezumatul Dezvoltarea Sectorului Privat

Datorită nivelului ridicat al migrației forței de muncă masculine, multe familii din mediul rural din Tadjikistan sunt conduse de femei. Tradițiile locale fac situația economică a femeilor vulnerabilă și

nesigură. Acest lucru este exacerbât de dependența de remitențele emigranților de sex masculin. Instruind femeile referitor la modalitățile de obținere a unui împrumut și utilizarea acestuia pentru diverse activități, cum ar fi creșterea animalelor pentru reproducție, cultivarea cartofului, grâului, horticultură, avicultură și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, aceasta ar spori independența și capacitatea lor de a întreține propriile familii.

Prin intermediul Programului pentru comunități al PNUD Tadjikistan, a fost posibilă susținerea unui număr de peste 90 de Centre de Resurse (JCR) pentru a contribui la consolidarea deciziei participative și descentralizate la nivel local și pentru a îmbunătăți dezvoltarea comunității, transparenței și responsabilității. Fondul de Investiții JCR a fost creat pentru a ajuta comunitățile sărace lipsite de capital. Acestea servesc, de asemenea, ca un mecanism de a gestiona granturile mici de o manieră durabilă, deoarece JCR-urile sunt în măsură să acorde prioritate problemelor comunității, elaborând planuri de acțiune comunitară, lansând proiecte de dezvoltare și colectare de fonduri și practicând la monitorizare și evaluare. Centrele de Resurse sunt administrate de un consiliu de reprezentanți aleși din sat. Mai mult decât atât, ei au comitete de gen și centre de femei.

Până în anul 2005, debitorii activi de sex feminin constituiau 27-33 la sută din numărul total de debitori. Din 2006, PNUD Tadjikistan permite creșterea împrumuturilor pentru femei până la 50 la sută din totalul debitorilor.

De ce este important de a utiliza o perspectivă de gen pentru oportunitățile de micro-creditare?

Majoritatea populației din Tadjikistan (peste 51 la sută) sunt femeii. Mai mult decât atât, 60-80 la sută din activitățile agricole sunt realizate de către femeii. Cu toate acestea, în prezent numărul beneficiarilor de împrumuturi de sex masculin este mai mare decât cel de sex feminin. Scopul programului, prin urmare, este de a extinde numărul de beneficiari de sex feminin.

În plus, numărul de emigranți în scop de angajare este în creștere, lăsând multe femei singure să aibă grijă de familiile lor. Această situație creează o problemă în gospodăriile conduse de femei. Din acest motiv, PNUD a ajutat să se înțeleagă că femeile din zonele rurale ar trebui să fie încurajate să participe la acest proiect.

Care este scopul? De ce intervenții axate pe gen?

În primul rând, scopul este de a consolida statutul femeilor în societate. De exemplu, deși bărbații tind să ia credite, în realitate de cele mai multe ori femeile iau responsabilitatea de a conduce activitatea de creditare. Prin urmare, PNUD dorește ca femeile să ia împrumuturi și, în consecință, să fie implicate în procesele de generare a veniturilor. În al doilea rând, aceasta este o problemă foarte sensibilă, care se referă la religie, cultură, tradiție și populația locală. În acest sens, obiectivul este de a interveni și de a schimba comportamentul localnicilor, oferind femeilor mai multe oportunități de a construi o viață mai bună și de a îmbunătăți statutul lor în societate.

Scris de: Farrukh Shoimardonov, PNUD Tadjikistan

Bugete sensibile la gen în Rusia

Acest studiu de caz apare în rezumatul Macroeconomie și Comerț.

Acest proiect UNIFEM își propune să dezvolte metode de bugetare sensibilă la gen, în scopul de a crește sensibilitatea de gen a guvernului și de a consolida rolul femeilor din Rusia în procesul de luare a deciziilor, în calitate de participanți în procesul bugetar.

Proiectul se desfășoară într-o perioadă de reformare pe scară largă, care include schimbări fundamentale în relațiile bugetar-fiscale, descentralizare, inclusiv dezvoltarea competențelor în sfera socială de la nivelul federal până la cel regional. Reformele sociale din Rusia au relevat o problemă importantă: asigurarea drepturilor omului pentru femei și bărbați pe întreg teritoriul Federației Ruse. Astfel, supravegherea și controlul fluxurilor bugetare pentru regiuni și pentru diferite grupe de populație de către societatea civilă, analiza permanentă și monitorizarea prin metode bugetare sensibile la gen au fost considerate ca mecanisme eficiente pentru apărarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor femeii pe întreg teritoriul Rusiei.

Proiectul a implicat în activitățile sale experți de nivel înalt în domeniul bugetării și în materie de gen, pentru dezvoltarea metodologiei de bugetare sensibile la gen în Rusia. De asemenea, a pus bazele unei cooperări importante între o serie de parteneri: reprezentanți ai autorităților puterii executive și legislative, societatea civilă, mass-media și experți.

De la începutul proiectului din 2004 au fost atinse următoarele rezultate esențiale:

A fost elaborată o metodologie de bugetare sensibilă la gen la nivel federal și regional, luând în considerare modificările aduse la Codul bugetar, în contextul descentralizării.

Pentru prima dată în Rusia, a fost efectuată analiza de gen a bugetelor la nivel federal și regional (Republica Komi) și analiza de gen a unui șir de legi care influențează deciziile privind politica bugetară. Printre aceste legi se numără: Legea privind salariul minim, Legea cu privire la alocații de stat pentru cetățenii care au copii și Legea privind bugetul Fondului Federal de asigurări obligatorii de asistență medicală.

În plus, un mare număr de recomandări au fost prezentate spre examinare Guvernului Federației Ruse, iar mai multe amendamente au fost aprobate la nivel local și regional.

Aceste recomandări reprezintă redistribuirea a aproximativ 50000 de milioane de ruble (1,8 miliarde dolari americani) în bugetul federal pentru a acoperi cheltuielile pentru implementarea măsurilor sensibile la gen, inclusiv măsurile pentru creșterea ratei salariului minim, creșterea ratei de salarizare în sectorul social (sănătății, educației, culturii), în cazul în care femeile sunt în majoritate, creșterea indemnizațiilor pentru copii și creșterea scutirilor de taxe pentru familiile cu copii.

Scris de: UNIFEM CSI

Drepturile funciare ale femeilor în Tadjikistan

Acest studiu de caz apare în rezumatul Dezvoltarea Sectorului Privat

Proiectul "Drepturile funciare ale femeilor" al Fondului Națiunilor Unite pentru Femei (UNIFEM) din Tadjikistan a contribuit la acceptarea de către Parlament, în februarie 2004, a patru amendamente la Codul Funciar. Modificările se referă, în principal, la drepturile femeilor și accesul lor la terenuri. Astfel, au fost introduse următoarele modificări:

Articolul 71: Articolul modificat prevede că fiecare familie are dreptul de a beneficia de o alocație. Acest amendament permite înlesnirea ordinii de drept asupra proprietății și managementul pro-

prietății. În trecut, fiecare gospodărie a primit o alocație, dar în realitate, gospodăria era împărțită între mai multe familii. A fost aproape imposibil de a urmări și gestiona drepturile de proprietate și / sau dreptul de posesiune.

Articolul 17, punctul A: Articol modificat prevede că toți membrii unei familii, inclusiv femeia, va primi un certificat pentru utilizarea terenului adițional la certificatul general care este eliberat capului familiei, și s-a stabilit cota de teren a familiei care va fi dobândită de către femeie și fetele din fiecare familie. Anterior, în cazul în care capul familiei primea acest certificat, nici femeia, nici copiii nu primeau documente care să ateste drepturile lor pentru cotele lor de teren în cadrul familiei.

Articolele 67-69 au fost excluse din Codul Funciar modificat. Aceste articole au declarat că fostele terenuri colective ar trebui să fie distribuite între membrii permanenți ai gospodăriilor colective. Femeile care erau în concediu de maternitate sau nu au fost membri ai unei gospodării colective au fost excluse din procesul de împărțire a pământului.

Articolul 66 a fost modificat pentru a înlocui articolele 67-69 și noua sa versiune prevede că toți cetățenii țării au drepturi egale la cota parte de teren.

Scris de: UNIFEM CSI

Integrarea dimensiunii de gen în Strategia de Reducere a Sărăciei în Serbia

Acest studiu de caz apare rezumatul Sărăcia

În cadrul procesului participativ de elaborare a Strategiei de Reducere a Sărăciei (SRS) din Serbia în 2003, PNUD a identificat mai multe vulnerabilități privind egalitatea de gen. PNUD a instituit Comitetul de Supraveghere al Societății Civile, format din nouă organizații non-guvernamentale (ONG-uri), care au participat la redactarea Strategiei. ONG-urile au inclus în Comitetul de Supraveghere unul din principalele drepturi ale femeilor - egalitatea de gen. În cadrul celor două runde de consultări, au fost colectate comentarii de la aproximativ 250 de organizații comunitare prin intermediul email-urilor, meselor rotunde și focus grupurilor. Membrii Comitetului care au fost responsabili de egalitatea de gen au menținut contacte periodice cu o rețea de organizații de femei. Deși, a fost sugerată de Comitetul de Supraveghere al Societății Civile și puternic susținută de către expertul guvernamental în materie de gen, dimensiunea de gen nu a fost integrată în Strategie. În schimb, egalitatea de gen a fost abordată într-un document separat privind egalitatea de gen și sărăcia femeilor.

Cu toate acestea, atât experții guvernamentali, cât și organizațiile societății civile au considerat procesul fiind reciproc avantajos. ONG-urile au fost parțial mulțumite de nivelul de includere a problemelor de gen în Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei, dar s-a decis să continue angajamentul acestora de a monitoriza implementarea SCERS pentru a se asigura că problemele de gen nu sunt neglijate în sectoarele relevante. Un grup compus din patru ONG-uri a fost susținut în promovarea cauzei lor și după ce procesul de consultare a luat sfârșit. Întâlnirile și discuțiile care au avut loc înainte de a conveni asupra comentariilor, au oferit posibilitatea de a face schimb de informații și cunoștințe în legătură cu temele asociate cu egalitatea de gen. După cum a menționat un membru al Comitetului de Supraveghere al Societății Civile, "Eu nu știam că

există atât de multe aspecte ale sărăciei femeilor care este diferită decât sărăcia în rândul bărbaților. Mereu am fost de părere că, dacă vreau să demonstrez respect pentru egalitatea de gen, eu nu ar trebui să subliniez că acestea sunt diferite”.

Astfel, în plus la activitatea realizată în procesul pregătirii Strategiei de Creștere Economică, această cooperare a deschis o nouă dimensiune a cunoașterii. Un beneficiu neașteptat a fost faptul că dimensiunea de gen va fi integrată în activitatea mai multor ONG-uri, iar ONG-urile care se ocupă în special cu promovarea egalității de gen și drepturilor femeii vor fi mai bine informate cu privire la aspectele specifice ale altor grupuri vulnerabile.

Scris de: Vesna Ciprus, PNUD Serbia

Indicatorii de armonizare ai Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului în Kîrgîzstan

Acest studiu de caz apare în rezumatul Sărăcia

Prin intermediul indicatorilor de dezvoltare a armonizării mai multor cadre de dezvoltare, Kîrgîzstanul a demonstrat voința politică de a pune în aplicare angajamentele internaționale privind drepturilor femeilor.

Angajamentul față de Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, CEDAW și Platforma de Acțiune de la Beijing (BPFA) a oferit o oportunitate pentru ca țara să creeze sinergii între angajamentele asumate și strategiile naționale pe termen mediu. UNIFEM a inițiat și a facilitat procesul de armonizare a platformelor și politicilor într-un efort de a reduce la minimum suprapunerea eforturilor și a resurselor la diferite etape de realizare, monitorizare și raportare cu privire la egalitatea de gen și drepturile femeilor.

Ca parte a acestei inițiative, indicatorii de dezvoltare privind egalitatea de gen și drepturile femeii a CEDAW, BPFA și câteva strategii naționale au fost armonizați în contextul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului. Acest set de indicatori de armonizare a devenit platforma de gen în planurile și programele naționale socio-economice. Astfel, platforma a servit ca bază pentru elaborarea celui de-al doilea Raport Național privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului, pregătirea datelor statistice privind ODM, indicatori dezagregați pe sex; pregătirea evaluărilor de gen (numite broșuri de gen) pentru ministerele selectate și agențiile guvernamentale, precum și pregătirea materialului “Dimensiunea de gen și ODM”. De asemenea, s-a convenit cu Comitetul Național de Statistică să utilizeze un set de indicatori ai armonizării pentru pregătirea anuarului Statistic în contextul Obiectivelor de Dezvoltare.

Mai mult decât atât, cu eforturile comune ale UNIFEM și PNUD și cu sprijinul Guvernului Republicii Kîrgîzstan, mai mulți experți - femei și bărbați - au fost incluși în Grupul guvernamental de bază, care elaborează în prezent cea de-a doua Strategie de Reducere a Sărăciei. Scopul principal al experților de gen este de a face politica și matricea acțiunilor din această strategie pe termen mediu sensibilă la gen, utilizând un set de indicatori armonizați de dezvoltare sensibili la gen.

Unele dintre produsele dezvoltate pe baza acestui set armonizat de indicatori pot fi accesate la <http://db.un.org.kg>. Iar această pagină web, de asemenea, a fost dezvoltată în cadrul proiectului PNUD “Dimensiunea de gen și Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului”.

Scris de: UNIFEM CSI

Dimensiunea de gen și Obiectivele naționale de Dezvoltare ale Mileniului în Tadjikistan

În perioada 2004-2005, Guvernul din Tadjikistan, cu sprijinul proiectului PNUD / ODM, a efectuat o evaluare a necesităților Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului. Dimensiunea egalității de gen a fost abordată de un grup de lucru sectorial, care a analizat situația actuală și a dezvoltat un set de recomandări, inclusiv estimările financiare pentru punerea lor în aplicare. Această evaluare a necesităților a oferit o bază solidă pentru dezvoltarea Strategiei Naționale de Dezvoltare pentru anii 2005-2015 și a celei de-a doua Strategii de Reducere a Sărăciei pentru perioada 2006-2010.

Sursa: Practicile de succes ale PNUD privind integrarea dimensiunii de gen, 2006

Dimensiunea de gen și Obiectivele naționale de Dezvoltare ale Mileniului în Albania

Sprijinul acordat de PNUD pentru elaborarea Raportului Național privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului a condus la identificarea integrării perspectivei de gen ca unul dintre cele patru principii de abordare guvernamentală a ODM. Fiecare Raport regional privind ODM și Strategia de Dezvoltare Regională subliniază inegalitatea de gen ca unul din obstacolele majore pentru dezvoltarea țării și include măsuri specifice pentru creșterea reprezentării femeilor în procesul de luare a deciziilor, abilitarea femeilor pentru a participa la dezvoltarea economică și pentru a reduce ratele abandonului școlar a fetelor, în special în zonele rurale. Organizațiile de femei au participat activ la formularea obiectivelor și priorităților de dezvoltare locală.

Sursa: Practicile de succes ale PNUD privind Integrarea dimensiunii de gen, 2006

Bărbații împotriva violenței domestice în Armenia

Acest studiu de caz apare în rezumatul Sănătate

Mass-media este unul dintre cele mai eficiente instrumente folosite pentru sensibilizarea publicului cu privire la violența domestică și realizarea campaniilor de informare în sprijinul drepturilor femeilor. Luând în considerare rolul său crucial în schimbul și diseminarea informației, Proiectul PNUD "Gen și politică" a încorporat componenta mass-media în proiectul "Bărbații împotriva violenței în familie", implementat de două ONG-uri locale. Componenta mass-media este adresată ziariștilor și reporterilor de la posturile de televiziune, radio și ziare locale. Proiectul s-a axat pe formarea profesională specială, menită să împuternicească reprezentanții mass-media cu abilitățile și cunoștințele necesare pentru promovarea dezbatelor publice privind violența în familie. Cursurile de instruire au inclus tematici precum: rolul mass-media în elucidarea problemei violenței în familie și societate, etică în relațiile și interviuarea victimelor violenței domestice, pregătirea talk-show-urilor TV, privind violența în familie, ca activități de follow-up după cursurile de instruire. Aceste cursuri de instruire au demonstrat clar că grupul-țintă a avut o înțelegere destul de vagă a fenomenului violenței în familie și a diverselor forme de violență în familie și că profesioniștii din media au subestimat în mod semnificativ gradul de violență în comunitățile lor locale.

Ca activitate de follow-up la cursurile de instruire, Asociația de Relații Publice din Armenia, unul dintre cele două ONG-uri responsabile de implementarea proiectului, a pregătit (cu sprijinul Programului de Gen și Politică) o serie de talk-show-uri privind violența în familie, care au fost difuzate pe un canal de televiziune locală. Talk-show-urile s-au axat pe rolul autorităților de stat, organizațiilor internaționale, organelor de poliție din Republica Armenia, organelor judiciare și de drept, precum și asistenților sociali și ONG-urilor locale în prevenirea, conduita și raportarea problemelor legate de violența în familie. La aceste talk-show-uri au participat reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale, șefii de servicii de asistență socială, reprezentanți ai poliției, ONG-uri și experți care se ocupă de problemele femeilor. Aceste talk-show-uri s-au transformat în dezbateri TV aprinse și au identificat mai multe tendințe: un interes tot mai mare pentru problemele legate de violența domestică în rândul funcționarilor de stat și societății civile, o necesitate în creștere de a identifica anumite mecanisme pentru cercetarea violenței în familie și măsurile de prevenire, precum și necesitatea unei cooperări mai strânse între stat și organizațiile internaționale active în domeniul prevenirii și reducerii violenței în familie.

Unul dintre cele mai importante rezultate ale dezbaterilor a fost stabilirea unei cooperări active între organele de poliție și proiectul PNUD "Gen și Politică". În prezent, proiectul este în proces de elaborare a unei strategii privind consolidarea unităților de informare ale poliției în ceea ce privește colectarea de date și dezagregarea acestora. Strategia în cauză vizează crearea unei baze de date statistice privind cazurile de violență domestică, care vor da o imagine clară a violenței domestice în Armenia. Aceasta, la rândul său, va ajuta la identificarea unor măsuri adecvate pentru reducerea violenței în familie și va facilita munca ofițerilor de poliție și lucrătorilor sociali, care trebuie să administreze astfel de cazuri zilnic.

Scris de: Nune Harutyunyan, PNUD Armenia

Prevenirea și redresarea crizelor

Trupele de protecție din Kosovo - Integrarea Rezoluției ONU 1325

Acest studiu de caz apare în rezumatul Prevenirea și Redresarea Crizelor

Integrarea dimensiunii de gen în cadrul Corpului de Protecție Kosovo (KPC): Creșterea numărului de femei care lucrează în agenție și sprijinirea acestora pentru a ajunge în funcții mai înalte în cadrul organizației.

În activitatea sa de zi cu zi, Corpul de Protecție Kosovo (KPC), o agenție civilă care asigură asistență de urgență și servicii de reconstrucție, se confruntă adesea cu probleme legate de gen, cum ar fi violența și traficul de femei. Conform Rezoluției 1325, Consiliul KPC pentru egalitatea de gen are responsabilitatea de a supraveghea egalitatea de gen în activitatea Corpului și de a oferi instruire în materie de gen membrilor KPC. Fondul ONU pentru Femei (UNIFEM) sprijină Consiliul în instituționalizarea și consolidarea activității sale, în special organizarea cursurilor de instruire pentru membrii consiliului de administrație și ofițerilor de nivel înalt, în domeniul egalității de gen și integrării perspectivei de gen, precum și elaborarea și publicarea materiale de instruire.

În final, aceste activități vor contribui la schimbarea structurilor de gen și astfel vor sprijini dezvoltarea unei societăți democratice, prin îmbunătățirea statutului femeilor și reducerea violenței domestice și traficului de femei.

Scris de: Flora Macula, Kosovo UNIFEM

Liderismul feminin în Programul de Prevenire și Dezvoltare în Kîrgîzstan

Acest studiu de caz apare în rezumatul Prevenirea și Redresarea Crizelor

Programul PNUD de preventive și dezvoltare în Kîrgîzstan are drept scop diminuarea instabilității în Valea Fergana prin consolidarea participării comunitare. Programul se axează asupra reducerii conflictelor care pot fi declanșate din cauza tensiunilor transfrontaliere cu țările vecine, politica etnică și lupta pentru resursele limitate prin intermediul îmbunătățirii infrastructurii de mici dimensiuni și sisteme de asistență socială la nivel de comunitate. Membrii organizațiilor comunitare care colaborează cu PNUD sunt în mare parte femei. Din totalul de 15 proiecte implementate în cadrul acestui program, două proiecte sunt conduse de femei. Rabia Kazybekova este responsabilă pentru un proiect prin care o școală de duminică pentru minorităților etnice este construită în districtul Karasuu. Ea este responsabilă de sectorul de asistență socială și a mobilizat și a colectat o sumă suplimentară de 800 mii SOMS (unitate monetară în Kîrgîzstan; 100 SOMS este egal cu 2.6 dolari SUA) de la guvern pentru reparații și procurarea mobilierului pentru Școala de duminică.

Hadicha Jumabaeva conduce activitățile legate de construcția unei școli secundare pentru copii din zona transfrontalieră, o zonă izolată din districtul Aravan. În prezent, ea este responsabilă pentru sectorul social din municipiul Toomoyun. Ea este implicată în activități de asistență socială, care au drept scop înregistrarea și sprijinul persoanelor vulnerabile.

Proiectele au reușit, de asemenea, să efectueze un sondaj și să organizeze campanii de sensibilizare cu privire la aspectele de gen, și de prevenire a conflictelor prin producerea de spoturi video și organizarea de seminarii și discuții în focus-grupuri.

Scris de: Anastasia Divinskaya, PNUD Kîrgîzstan

Capacitățile femeilor ca parteneri în eforturile de dezarmare în Albania

Proiect ONU (SALWC) "Controlul armelor mici și armamentului ușor", lansat în 2002 în Albania, a dezvoltat o abordare unică pentru dezarmare voluntară a civililor, combinând predarea armelor cu inițiativele de dezvoltare comunitară, susținută de o strategie globală de sensibilizare a opiniei publice. În cadrul proiectului, UNIFEM și PNUD au implementat o strategie cuprinzătoare pentru a dezvolta capacitățile femeilor, ca parteneri în efortul de dezarmare. Un studiu comparativ realizat pe teritoriile cuprinse și cele necuprinse de proiect a arătat că, atunci când femeile au beneficiat de campanii de sensibilizare a opiniei publice, proiectele de colectare a armelor a avut mai mult succes. Poliția, în special, a remarcat suportul oferit de femei în zonele implicate în proiect.

Câteva dintre rezultatele activității de sensibilizare au fost, după cum urmează:

- După cursurile de instruire, femeile au devenit mai deschise în a convinge membrii familiilor lor să predea armele. Femeile s-au simțit abilitate după participarea la o dezbatere din care au fost mereu, istoric, excluse. Bărbății au recunoscut importanța femeilor și a implicării lor de dezarmare.
- Relațiile femeilor cu autoritățile locale responsabile de asigurarea securității au fost consolidate: ele au raportat o încredere sporită în organele de poliție și s-au simțit în măsură să apeleze la serviciile poliției pentru soluționarea diferitelor probleme.
- Opiniile publice cu privire la dezarmare au devenit mai cuprinzătoare: în conformitate cu rezultatele acumulate în urma realizării sondajelor și interviurilor, dezarmarea este acum considerată nu numai o măsură de reducere a criminalității, dar, de asemenea, o influență importantă asupra stabilității politice, sociale și economice.

Scris de: Vanessa Farr, expert în securitate (pentru mai multe informații a se vedea rezumatul Prevenirea și Redresarea Crizelor

HIV și SIDA

Campanie de suport cu implicarea vedetelor sportului și muzicii împotriva HIV/SIDA în Belarus

Două evenimente majore organizate de PNUD, cu genericul Campania de sport anti-SIDA cu implicarea vedetelor – au pus un accent sporit pe situația femeilor, ca fiind cel mai vulnerabil grup în fața HIV/SIDA și s-a axat pe incluziunea femeilor / fetelor în prevenirea și tratamentul HIV. Noile programele de prevenire HIV/SIDA în penitenciare vor lua, de asemenea, în considerare dimensiunea de gen a maladiei HIV/SIDA prin oferirea de servicii egale bărbaților și femeilor în închisori, tratament antiretroviral și acces la consilierea și testarea voluntară. Cu suportul PNUD, mișcarea pozitivă a ONG-urilor a organizat o expoziție de fotografii intitulată "Door". Acest eveniment s-a axat pe povestea vieții unei fete care a fost infectată cu HIV, iar expoziția a fost organizată în trei orașe din Belarus, apoi în Vilnius, Moscova, Riga și alte trei orașe din Ucraina - Kiev, Lvov și Odessa. Mai mult de 20000 de persoane au vizitat expoziția și au fost impresionate de povestea vieții unei fetițe care trăiește cu HIV.

Sursa: Practicile de succes ale PNUD privind integrarea dimensiunii de gen, 2006

Liderismul feminin în promovarea implicării persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA

Acest studiu de caz apare în rezumatul HIV și SIDA

Stigmatizarea și discriminarea persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA de către profesioniștii din domeniul sănătății a fost principalul obstacol în Balcani în ceea ce privește accesul la tratament și servicii de îngrijire. Fundația Parteneriate în Sănătate (FPH), un ONG regional, condus de o femeie, a promovat extinderea asistenței medicale pentru persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA prin consolidarea parteneriatelor între specialiștii de maladii infecțioase din spitale, clinici, ONG-uri și Ministerele Sănătății din cele cinci țări balcanice și Misiunea ONU din Kosovo. Fundația Parteneriate în Sănătate a organizat prima conferință regională în domeniul HIV/SIDA în octombrie 2005 în Skopje, Macedonia, și i-a atribuit rolul principal de purtător de cuvânt al unei femeie infectate cu HIV. În plus, atât femeile, cât și bărbați HIV infectați din țările din regiune au fost invitați să participe la conferință.

Ca urmare a acestei inițiative, a fost dezvoltată o rețea regională a PHS, care s-a axat pe activități de promovare a accesului la tratament. Printre cei prezenți la eveniment era și o femeie, medic dentist care a fost infectată cu HIV în timpul muncii sale. În prezent, ea colaborează cu Ministerul Sănătății în vederea elaborării unui ghid pentru siguranța la locul de muncă a dentiștilor și pentru prevenirea infecției HIV. Fundația Parteneriate în Sănătate a angajat, de asemenea, persoane care trăiesc cu HIV/SIDA ca facilitatori la cursurile de formare clinică a medicilor de familie în domeniul asigurării îngrijirii primare și asistenței medicale în Bosnia și Herțegovina, Macedonia, Muntenegru și Albania. Această instruire a oferit pentru prima dată participanților posibilitatea de a discuta deschis cu persoanele care trăiesc cu HIV despre stigmatizare și discriminare și despre necesitățile speciale de tratament, îngrijire și sprijin pentru persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA, bărbați și

femei. Reacțiile exprimate și evaluările făcute la sfârșitul cursului de formare au relevat o creștere a sensibilității specialiștilor față de aceste persoane și dorința lor de a îmbunătăți serviciile prestate persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA. În plus, eforturile Fundației au încurajat guvernele din regiune să solicite părerea persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA la etapa planificării și elaborării politicilor și programelor în domeniu.

Scris de: Lee-Nah Hsu, expert HIV/SIDA

Programe HIV axate pe dimensiunea de gen în Kîrgîzstan

Acest studiu de caz apare în rezumatul HIV/SIDA

Programul schimbului de seringi din Osh, Kîrgîzstan: Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare din Kîrgîzstan susține un program național, multi-sectorial de prevenire și îngrijire a persoanelor afectate de HIV/SIDA. Programul se axează pe consolidarea cadrului legal, protecția drepturilor omului, implicarea mai multor sectoare, inclusiv sectorul judiciar, sectorul apărării, asistență socială, educație și sectorul sănătății în abordarea acestor probleme. În context, un mediu benefic juridic permite persoanelor din teritoriu, din comunitate de a realiza schimbul de seringi, care funcționează pe lângă spitalul raional. Lucrătorii în teren au fost recrutați din rândurile utilizatorilor de droguri, precum și din rândurile tinerilor de sex masculin și feminin. Programul a asigurat nu numai servicii de asistență consumatorilor de droguri, bărbaților și femeilor, dar, de asemenea, s-a ocupat de problemele specifice ale fiecărui grup. De exemplu, atunci când un lucrător în teren femeie întâlnește un utilizator de droguri de sex masculin, pot exista probleme de sex masculin specifice pe care ea nu este în stare să le discute, din cauza contextului cultural legat de rolurile de gen atribuite istoric. Ea ar putea referi apoi această persoană unui membru al echipei de sex masculin, și vice-versa.

Servicii în teren în penitenciarul din Bishkek, **Kîrgîzstan**: Activitățile de reducere a noxelor realizate de un ONG care vizează promovarea auto-ajutorului în rândul consumatorilor de droguri au fost extinse la instituțiile penitenciare în colaborare cu autoritățile închisorii. Sprijinirea deținuților a fost posibilă datorită disponibilității consultanților de sex masculin și feminin, care au reușit să acorde serviciile lor deținuților de sex masculin și feminin și să abordeze problemele legate de consumul de droguri, comportamentul sexual și problemele legate de gen.

Abordarea dimensiunii de gen a programului PNUD a facilitat extinderea serviciilor de în teren unui număr mai mare de consumatori de droguri și populației din penitenciare, precum și realizarea eficientă a eforturilor de reducere a nixelor. Numărul persoanelor nou infectate cu HIV, atât bărbați, cât și femei în închisori a fost stabilizat, ca urmare a introducerii unor astfel de inițiative. În plus, există mai multe recomandări pentru reabilitarea deținuților eliberați din instituțiile de detenție pentru a iniția activitățile terapeutice.

Scris de: Lee-Nah Hsu, expert HIV/SIDA

Energia și mediul

Energia curată în comunitățile rurale din Karakalpakstan

Acest studiu de caz apare în rezumatul **Energia și Mediul**

Acest proiect-pilot a urmărit scopul de a demonstra posibilitatea de a utiliza sistemele de energie regenerabilă pentru a produce cantități mici de energie electrică pentru a încuraja dezvoltarea durabilă. În noiembrie 2003, au fost instalate 15 sisteme solare casnice în Kostruba, Karakalpakstan (Republica Uzbekistan). Sistemele au avut drept scop să asigure gospodăriile cu iluminare, radio și televiziune. După instalarea sistemelor, 25 de persoane au fost instruite în exploatarea și întreținerea lor.

Energia care va fi produsă de sistemele solare casnice va ameliora viața femeilor și copiilor, permițându-le să aibă o iluminare casnică mai bună. Aceasta va reduce efectele negative asupra sănătății umane de la arderea lemnului și motorinei și va reduce probabilitatea incendiilor sau accidentelor provocate de ele. Cu toate acestea, o iluminare mai bună, de asemenea, permite o zi de lucru prelungită care, de fapt, reduce timpul liber al unei femei.

Proiectanții nu a efectuat analiza de gen înainte de a lua decizia cu privire la proiect, în pofida faptului că în literatura de specialitate se menționează că este foarte important de a efectua o astfel de analiză atunci când se lucrează cu proiecte energetice pe piața internă. Autorii proiectului au presupus că proiectul va fi în mod automat la fel de benefic pentru bărbați, cât și pentru femei. Ca urmare a acestei abordări nepotrivite, femeile nu au fost consultate, în prealabil, cu privire la punctele lor de vedere asupra modului cel mai bun de prioritizare a necesităților lor de energie.

Constatări:

- casă și vor fi principalii utilizatori ai sistemelor solare casnice
- Femeile poartă povara de colectare zilnică a combustibilului pentru gătit și încălzirea locuințelor. Chiar și o sursă limitată de energie electrică, așa cum este cea a sistemelor solare casnice, ar putea face o diferență dramatică în programul lor de zi cu zi
- În prezent, doar populația de sex masculin din Kostruba este conștientă de obiectivele proiectului; doar bărbați au participat la discuțiile cu privire la implementarea proiectului și doar bărbații au fost instruiți cu privire la sistemele solare casnice.

Nivelul de dominație masculină, constatat în Kostruba, complică implementarea proiectului. În cazul în care aceste proiecte sunt implementate cu succes, fiind direcționate atât spre femei, cât și spre bărbați, ar putea treptat să încurajeze activități de sensibilizare a populației cu privire la drepturile femeilor, în general, și abilitarea femeilor din zonele rurale, în mod special.

Sursa: Bazat pe un raport elaborat de către un consultant pentru Biroului pentru Politica de Dezvoltare, PNUD

Abordarea integratoare de gen în practică: un set de instrumente

integrează perspectiva de gen în analiza curentă a vieții publice, de acasă și de la serviciu, cu scopul de a îmbunătăți procesul de luare a deciziilor și procesul de programare a dezvoltării. Această carte trebuie să fie citită în mod obligatoriu de factorii politici și managerii de proiecte care recunosc tot mai mult importanța includerii dimensiunii de gen în activitățile sale. Diversitatea instrumentelor în acest set îl face ideal atât pentru experți, cât și pentru începători. Setul de instrumente include o carte și un CD care conțin:

- un ghid către analiza de gen;
- o introducere în principiile de bază ale egalității de gen;
- zece pași de integrare a perspective de gen în procesul de elaborare a politicilor;
- douăzeci și opt studii de caz și exemple de proiecte care abordează egalitatea de gen;
- 15 rezumate (în limbile engleză și rusă) care leagă dimensiunea de gen de politici în domeniile precum reducerea sărăciei, guvernarea, drepturile omului, HIV și SIDA, și prevenirea și redresarea crizelor;
- un glosar de termeni și definiții.

Centrul Regional PNUD
Pentru Europa și Comunitatea Statelor Independente (CSI)
Grosslingova 35
811 09 Bratislava
Republica Slovacă
Tel: (421-2) 59337-111
Fax: (421-2) 59337-450
<http://europeandcis.undp.org>